

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møteinnkalling

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjïelteraerie 2023-2027

Møtedato: 01.06.2026 kl. 16:00

Møtested: Oslo bispegård - St. Halvards plass 3

Arkivsak: 23/03885

Mulige forfall meldes snarest til Anders Uldal, au588@kirken.no.

OSLO, 29.05.2026

Gard Realf Sandaker-Nielsen
Leder

Anders Uldal
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03885-175	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
14/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027	01.06.2026

Godkjenning av innkalling og saksliste 01.06.2026

Vedlegg:

Saksliste Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027 01.06.2026

Saksorientering

Det vises til regler for formene for bispedømmerådets virksomhet.

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælleraerie 2023-2027

Møteinnkalling Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælleraerie 2023-2027

Møtedato: 01.06.2026 kl. 16:00
Møtested: Oslo bispegård - St. Halvards plass 3
Arkivsak: 23/03885

Matsservering kl.16. Andakt kl. 16.30 Harald Hegstad

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post au588@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE

14/26	23/03885-175	Godkjenning av innkalling og saksliste 01.06.2026
Saksordfører: Gard Sandaker-Nielsen
15/26	23/03885-176	Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo
bæspatjælleraerie 2023-2027 13.04.2026
Saksordfører: Gard Sandaker-Nielsen
16/26	26/01233-2	Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
Saksordfører: Lars Martin Dahl
17/26	18/02514-20	Oppnevning av vararepresentant til representantskapet i
Stiftelsen Kirkens Bymisjon
Saksordfører: Anna Riksaasen-Oseko
18/26	17/03968-41	Stiftelsen Collettsgate 43 - oppnevning av styremedlem
Saksordfører: Harald Hegstad
19/26	17/05182-22	Møteplan Oslo bispedømmeråd 2027
Saksordfører: Gard Sandaker-Nielsen
20/26	25/03149-6	Regnskap Oslo bispedømme 1.tertial 2026
Saksordfører: Marius Berge Eide

- 21/26 25/03149-7 Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026
Saksordfører: Eldrid Brekke
- 22/26 23/03940-63 Oppfølging av Kirkemøtets uttalelse om dialog og ytringsklima
Saksordfører: Sunniva Gylver
- 23/26 23/03940-62 Referat- og orienteringssaker 01.juni 2026
Saksordfører: Grethe Raddum

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03885-176	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
15/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælteraerie 2023-2027	01.06.2026

Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælteraerie 2023-2027 13.04.2026

Vedlegg:

Protokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælteraerie 2023-2027 13.04.2026

Saksorientering

Utkast til protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 13.04.2026 følger vedlagt.

Forslag til vedtak

Protokoll fra møtet i Oslo bispedømmeråd 13.04.2026 godkjennes uten merknad.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjiielteraerie 2023-2027

Møteprotokoll Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjiielteraerie 2023-2027

Møtedato: 13.04.2026 kl. 16:00

Møtested: Oslo bispegård - St. Halvards plass 3

Arkivsak: 23/03885

Til stede: Gard Sandaker-Nielsen, leder
Marius Berge Eide, nestleder
Sunniva Gylver, biskop
Harald Hegstad
Grethe Raddum
Lars Martin Dahl
Eldrid Brekke
Inger Johanne Aas

Møtende varamedlemmer: Torild Skogsholm
Piriyanthi Sivabalachandran Skarbø
Arne Backer Grønningsæter

Forfall: Simen Bondevik
Anna Riksaasen-Oseko
Stig Asplin

Andre: Eldrid Eide Røyneberg, stiftsdirektør
Ingun Yri Øystese, kirkefagsjef
Christian Kielland, rådgiver 5/26 – 9/26
Patrick Justad, rådgiver, til stede på sak 5/26 – 9/26
Gry Friis Eriksen, rådgiver, til stede på sak 5/26 – 9/26

Protokollfører: Anders Uldal, rådgiver

SAKSLISTE		Side
3/26	Godkjenning av innkalling og saksliste 13.04.2026	2
4/26	Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd (2024 - 2027) 01.12.2025, 04.02.2026 og 02.03.2026	3
5/26	Orientering om medlemsundersøkelsen 2025	3
6/26	Søknad fra Kraftverket menighet om å bli valgmenighet i Den norske kirke - Uttalelse fra bispedømmerådet til Kirkerådet	5
7/26	Årsplan Oslo bispedømme 2026	5
8/26	Strategi for Trefoldighet, Freds- og forsoningskirken	6
9/26	Oslo bispedømme - Årsmelding 2025	8
10/26	Oppfølging etter Kirkemøtet 2026	8
11/26	Regnskap 2025 - Oslo bispedømme	9
12/26	Endelig budsjett 2026	10
13/26	Referat- og orienteringssaker 13.04 2026	11
14/26	Eventuelt	11

3/26 Godkjenning av innkalling og saksliste 13.04.2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	3/26

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Representant for lek kirkelig ansatte, Eldrid Brekke, meldt inn en sak under eventuelt, om distribusjon av forbønn for klima til bruk i gudstjenestene i forkant av klimakonferanse i Santa Marta i Colombia den 28. – 29. april.

Nestleder i bispedømmerådet, Marius Berge Eide, meldte inn en sak under eventuelt, om hvordan Oslo bispedømmeråd kan innta en positiv posisjon i samfunnsdebatten om ytringsfrihet.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

[Lagre vedtak]

4/26 Godkjenning av protokoll Oslo bispedømmeråd (2024 - 2027) 01.12.2025, 04.02.2026 og 02.03.2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	4/26

Forslag til vedtak

Protokoll fra møtene i OBDR 01.12.2025, 04.02.2026 og 02.03.2026 godkjennes uten merknad.

**Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027
13.04.2026:**

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027s vedtak

Protokoll fra møtene i OBDR 01.12.2025, 04.02.2026 og 02.03.2026 godkjennes uten merknad.

[Lagre vedtak]

5/26 Orientering om medlemsundersøkelsen 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027	13.04.2026	5/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

**Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027
13.04.2026:**

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

[Lagre vedtak]

6/26 Søknad fra Kraftverket menighet om å bli valgmenighet i Den norske kirke - Uttalelse fra bispedømmerådet til Kirkerådet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	6/26

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd støtter at Kraftverket menighet sender søknaden til Kirkerådet om å bli valgmenighet i Den norske kirke, og ser at Kraftverket kan bli en ressurs for utvikling av menighetslivet i Oslo bispedømme.

Oslo bispedømmeråd er åpne for både modell 1 og 2 for ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret for prest, og avventer hva Kraftverket velger å gjøre. Bispedømmerådet ber administrasjonen følge opp med de merknadene som kom frem i møtet.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Et flertall stemte for, åtte stemmer. Tre stemmer mot.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd støtter at Kraftverket menighet sender søknaden til Kirkerådet om å bli valgmenighet i Den norske kirke, og ser at Kraftverket kan bli en ressurs for utvikling av menighetslivet i Oslo bispedømme.

Oslo bispedømmeråd er åpne for både modell 1 og 2 for ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret for prest, og avventer hva Kraftverket velger å gjøre. Bispedømmerådet ber administrasjonen følge opp med de merknadene som kom frem i møtet.

[Lagre vedtak]

7/26 Årsplan Oslo bispedømme 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæsapatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	7/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

[Lagre vedtak]

8/26 Strategi for Trefoldighet, Freds- og forsoningskirken

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027	13.04.2026	8/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd takker for arbeidet som er lagt til grunn for den vedlagte «Strategi 2026 Trefoldighet, Freds og forsoningskirken», og gir sin tilslutning til den framlagte strategien.

Oslo bispedømmeråd gir også sin tilslutning til den foreslåtte organiseringen med et prosjekt og tilhørende styringsgruppe i arbeidet fram mot gjenåpning av kirken i 2027.

Oslo bispedømmeråd ber administrasjonen, i samarbeid med domprosten, menighetsrådet i Domkirken sokn og kirkelig fellesråd i Oslo, om å arbeide videre ut fra de føringer som er lagt i strategien og organiseringen av prosjektet, og å prioritere en bærekraftig grunnbemanning slik det er skissert i saksframlegget.

Oslo bispedømmeråd ber om å bli holdt orientert om utviklingen av arbeidet og ønsker å få framlagt sak om videre drift av kirken når prosjektfasen avsluttes i 2027.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Bispedømmerådet ber om at orienteringen skjer på bispedømmerådets møte 7. desember 2026.

Bispedømmerådsleder foreslo at vedtaket ble supplert med følgende to setninger:

Oslo bispedømmeråd setter pris på strategiens understrekning av at arbeidet med å være en levende arena for musikk og kultur skal forsterke og tilgjengeliggjøre freds- og forsoningskirkens profil.

Oslo bispedømmeråd ber om å bli orientert om status for arbeidet på møtet i desember.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd takker for arbeidet som er lagt til grunn for den vedlagte «Strategi 2026 Trefoldighet, Freds og forsoningskirken», og gir sin tilslutning til den framlagte strategien.

Oslo bispedømmeråd setter pris på strategiens understrekning av at arbeidet med å være en levende arena for musikk og kultur skal forsterke og tilgjengeliggjøre freds- og forsoningskirkens profil.

Oslo bispedømmeråd gir også sin tilslutning til den foreslåtte organiseringen med et prosjekt og tilhørende styringsgruppe i arbeidet fram mot gjenåpning av kirken i 2027.

Oslo bispedømmeråd ber administrasjonen, i samarbeid med domprosten, menighetsrådet i Domkirken sokn og kirkelig fellesråd i Oslo, om å arbeide videre ut fra de føringer som er lagt i strategien og organiseringen av prosjektet, og å prioritere en bærekraftig grunnbemanning slik det er skissert i saksframlegget.

Oslo bispedømmeråd ber om å bli holdt orientert om utviklingen av arbeidet og ønsker å få framlagt sak om videre drift av kirken når prosjektfasen avsluttes i 2027.

Oslo bispedømmeråd ber om å bli orientert om status for arbeidet på møtet i desember.

[Lagre vedtak]

9/26 Oslo bispedømme - Årsmelding 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	9/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar Årsmelding 2025 til orientering.

**Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027
13.04.2026:**

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd tar Årsmelding 2025 til orientering.

[Lagre vedtak]

10/26 Oppfølging etter Kirkemøtet 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	10/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd ber administrasjonen ta momentene som kom fram i samtalen med i det videre arbeidet.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd ber administrasjonen ta momentene som kom fram i samtalen med i det videre arbeidet.

[Lagre vedtak]

11/26 Regnskap 2025 - Oslo bispedømme

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027	13.04.2026	11/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd godkjenner regnskapet for 2025 med et merforbruk i driftsregnskapet i forhold til budsjett på kr 118 000, og et mindreforbruk på tilskuddsmidlene på kr 963 000.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd godkjenner regnskapet for 2025 med et merforbruk i driftsregnskapet i forhold til budsjett på kr 118 000, og et mindreforbruk på tilskuddsmidlene på kr 963 000.

[Lagre vedtak]

12/26 Endelig budsjett 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	12/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar forslaget til endelig budsjett for 2026, i samsvar med tildelingen på kr 180,3 mill. til drift og kr 77,0 mill. i tilskuddsmidler.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar forslaget til endelig budsjett for 2026, i samsvar med tildelingen på kr 180,3 mill. til drift og kr 77,0 mill. i tilskuddsmidler.

[Lagre vedtak]

13/26 Referat- og orienteringssaker 13.04 2026

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027	13.04.2026	13/26

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

[Lagre vedtak]

14/26 Eventuelt - Ytringsfrihet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027	13.04.2026	14/26

Forslag til vedtak

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjielteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Nestleder i bispedømmerådet, ønsket en samtale om hvordan Oslo bispedømmeråd kan innta en positiv posisjon i samfunnsdebatten om yringsfrihet.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd ber administrasjon følge opp innspillet.

[Lagre vedtak]

15/26 Eventuelt – Forbønn klimakonferanse

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027	13.04.2026	14/26

Forslag til vedtak

Møtebehandling i Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027 13.04.2026:

Møtebehandling

Representant for lek kirkelig ansatte ønsket at en forbønn distribueres ut til bruk i gudstjenestene 26.april, i anledning klimakonferanse i Santa Marta i Colombia den 28. – 29. april. Biskop følger opp oppfordringen videre.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd ber administrasjon følge opp innspillet.

[Lagre vedtak]

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Mari Solheim	620	26/01233-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
16/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027	01.06.2026

Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Vedlegg:

Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
 Høringsnotat
 Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
 Veiledende lister over bibeltekster
 Veiledende lister over salmer
 Veiledende lister over praksisformer
 Hørings spørsmål, utfyllingsdokument – til OBDR

Saksorientering

Prosessen frem mot høringen

Kirkemøtet vedtok i 2024 *Plan for kirkelig undervisning og læring - overordnet del* (KM 06/24). I vedtaket fra Kirkemøtet ble Kirkerådet bedt om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring. Utkast til rammeplaner og lister ble utarbeidet av en ekstern skrivegruppe oppnevnt av Kirkerådet, jf. KR-vedtak 19/25, og i den videre prosessen med utkastet har Kirkerådets sekretariat involvert blant annet bispemøtet og andre relevante grupper, jf. KR-vedtak 63/25.

Våren 2026 vedtok Kirkerådet (KR-sak 27/26) å sende forslag til seks rammeplaner samt veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer på høring. Formålet med høringen er å innhente synspunkter på rammeplanenes innhold, struktur og brukervennlighet før endelig behandling i Kirkerådet og vedtak i Kirkemøtet 2027. Bispedømmerådene er høringsinstans og OBDR får derfor denne saken til behandling.

Ettersom bispedømmerådet ikke samles igjen før etter høringsfristen 15.09.26, er det nødvendig å behandle høringen i møtet 01.06.26.

Innhold i rammeplanene

Rammeplanene skal konkretisere innholdet i Plan for kirkelig undervisning og læring - overordnet del (PFKUL-OD) og gi retning for utforming av lokale planer i menighetene. PFKUL-OD legger altså det teologiske og pedagogiske grunnlaget for det videre planarbeidet. Rammeplanene tar utgangspunkt i de tre innholdselementene som ble fastslått i overordnet del: 1) Bibel, tekst og tolkning, 2) Kirkens kultur og tradisjon og 3) Kristen tro i praksis.

Det er utarbeidet rammeplaner med følgende målgrupper: 0-5 år, 6-12 år, konfirmasjonstiden, 13-19 år, unge voksne og voksne slik PFKUL-OD legger opp til.

Oppsett for rammeplaner og lister

Rammeplanene har en felles innledning som sier noe overordnet om struktur, hvordan den enkelte plan sees i sammenheng med de øvrige og målene for planene. Hver rammeplan har et omfang på ca. 3 sider og er i hovedsak strukturert ut fra innholdselementene i PFKUL-OD. Plan for konfirmasjonstiden skiller seg noe ut i omfang og detaljnivå, med større innslag av tallfesting

I tillegg er det utarbeidet veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer. Disse varierer noe i oppsett og inndeling. En tabell sammenstiller f.eks. alle kjernetekster for aldersgruppen 0-19 år, mens andre tabeller og lister er satt opp for hver aldersgruppe.

Viktige perspektiver for Oslo bispedømme

I forberedelsen av sakspapirer og forslag til vedtak har det vært viktig å se på Oslo bispedømme som helhet. Hvordan gjenspeiler det som står i rammeplanene den virkeligheten vi møter i Oslo, Asker, Bærum og Døvekirken når det gjelder f.eks. dåp/medlemmer, familiestrukturer og flerkulturelle perspektiver? Hvordan vil rammeplanene fungere for de ansatte? I hvilken grad oppleves formatet som anvendelig og praksisnært? Hvordan legger rammeplanene til rette for likeverdig deltakelse? Hvordan ivaretas det samiske perspektivet, jf. Saemien Åålmege? I hvilken grad synliggjøres Døvekirken og tegnspråket i rammeplanene?

Administrasjonen har involvert proster og lokalt ansatte i arbeidet med høringsforslaget, inkludert representanter for Saemien Åålmege og Døvekirken.

Prioriteringer i høringen

Menigheter og lokalt ansatte i vårt bispedømme etterspør rammeplanene og uttrykker en positiv forventning til å ta dem i bruk. Dette understreker viktigheten av å unngå flere forsinkelser og få rammeplanene ferdige til KM-behandling i 2027 slik at de raskest mulig kan komme i bruk lokalt.

Innspillene som er kommet inn til administrasjonen er overveiende positive til innholdet i rammeplanene og hvor anvendelige planene er. Dette gjenspeiles også i at administrasjonen legger frem relativt få høringsinnspill til innholdselementene i planene. Handlingsrommet for bispedømmets satsninger, som for eksempel unge voksne og konfirmasjon, opplever vi at ivaretas godt i rammeplanforslagene.

Forslaget til hørings svar inneholder derimot en del strukturelle og språklige tilbakemeldinger. Skrivegruppen som har formulert forslagene til rammeplaner har

jobbet svært intensivt, og vi ser behov for en helhetlig gjennomgang av struktur og språk etter høringsrunden.

Vi har prioritert innspill til selve rammeplanene fremfor de veiledende listene, med unntak av noen konkrete endringsforslag til praksisformer.

I vedtaksforslaget til høringen har OBDR større tilbakemeldinger på:

- Felles innledning (tydeliggjøre forbindelsen til PFKUL-OD, språk og struktur)
- Manglende referanser til tegnspråk
- Formuleringer knyttet til hjemmet/foresatte/faddere/familie og inkluderende begrepsbruk

Alle høringsspørsmål er foreslått besvart. Se vedlagte forslag til høringsuttalelse.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd stiller seg bak administrasjonens svar med de merknader som kom frem i møtet.

Høringsspørsmål rammeplaner og veiledende lister

Til orientering: Administrasjonens forslag til høringssvar er skrevet inn med rød skrift slik at det skal være tydeligere i dokumentet.

Felles innledning til rammeplanene

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja / Nei

Fritekst: Det er behov for å tydeliggjøre sammenhengen. Vi opplever at den felles innledningen trenger en grundig bearbeiding før den går videre til behandling på KM2027. Vi har følgende overordnede kommentarer til den felles innledningen:

- En tydelig målsetning for Plan for kirkelig undervisning og læring - overordnet del (PFKUL-OD) er å *“inspirere og motivere menighetsråd, ansatte og frivillige i det videre arbeidet med kirkelig undervisning og læring”* (s. 10)
 - I sin nåværende form er den felles innledningen ikke eksplisitt nok mht. å følge opp dette
 - En videre bearbeiding av innledningen kan med fordel tydeliggjøre inspirasjon og motivasjon!
 - Det er også behov for å tydeliggjøre hvordan rammeplanene konkret skal brukes i arbeidet med å utvikle lokale planer
- Rammeplanene bør i større grad vise til relevante kapitler/delkapitler og gjenbruke formuleringer fra PFKUL-OD slik at begrepsapparat og teologisk/pedagogisk grunnsyn blir mer konsistent og lett å anvende lokalt
 - Større samsvar i begrepsbruk kan tydeliggjøre sammenhengen mellom overordnet del og teksten i rammeplanene
 - Formuleringer fra PFKUL-OD kan med fordel brukes aktivt, mens en bør være mer varsom med å introdusere begreper som ikke finnes i overordnet del
 - Spesielt begrepene ‘erfaringsmål’ og ‘tolkningskompetanse’ (som ikke er kjent fra PFKUL-OD) er krevende å forstå slik de står i den felles innledningen og kommer heller ikke igjen i rammeplanene
 - Det er ikke innlysende hva som menes når det står at *“medarbeidere i hver menighet kan bruke erfaringsmålene som utgangspunkt for arbeidet”* (se også neste punkt)

- Rammepplanens status bør tydeliggjøres
 - Den felles innledningen kan med fordel si noe klarere om følgende: Hvordan er rammepplanene tenkt brukt? Hvem er de for? Hvilke pedagogiske/didaktiske prinsipper er viktige?
 - Formuleringen fra høringsnotatet fungerer godt og kan gjerne brukes: *“Rammepplaner skal 1) bidra til helhet og sammenheng i kirkens undervisning og læring, 2) gi et felles faglig og teologisk utgangspunkt og 3) sikre lokal frihet til å utvikle aktiviteter tilpasset lokale forhold”*
- Teksten i rammepplanene bør i størst mulig grad være preget av aktive formuleringer og klarspråk-prinsipper
 - Det er behov for en språklig gjennomgang med dette perspektivet
 - En klarere struktur og bedre lesbarhet er også viktig med tanke på universell utforming av planverket
 - Dersom det i større grad brukes like formuleringer på tvers av rammepplanene blir planene lettere å lese og forstå
- Norsk tegnspråk og Døvekirken nevnes ikke på noe sted i rammepplanene. Vi anbefaler at det legges inn en eksplisitt omtale av tegnspråk i den felles innledningen og foreslår også referanser til tegnspråk i flere rammepplaner. I PFKUL-OD nevnes Døvekirken og tegnspråk kun en gang i kapittel 1. Det er derfor viktig at det kommer tydelig frem i rammepplanene.
 - Språkloven slår fast at norsk tegnspråk er det nasjonale tegnspråket og likeverdig med norsk som språklig og kulturelt uttrykk
 - Språket er bærende for kommunikasjon, identitet og kultur i det tegnspråklige fellesskapet
 - Kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke skal ivareta språklig mangfold og legge til rette for bruk av norsk tegnspråk. Dette innebærer tilrettelegging for kirkelig undervisning på tegnspråk, både gjennom døve- og hørselshemmede deltakere i undervisningen i de lokale menighetene.

2. Mener høringsinstansen at rammepplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja / Nei

Fritekst: Delvis. Vi opplever ikke at den felles innledningen gir tilstrekkelig lesehjelp til de ulike aktørene som skal bruke rammeplanene til å utvikle lokale planer.

En underliggende utfordring er at det ikke adresseres tydelig hvem planen henvender seg til. Ut fra PFKUL-OD vil det være både menighetsrådsmedlemmer, ansatte og frivillige, altså en svært variert gruppe med ulike innsteg til teksten. Formuleringer som kan oppleves selvfølgerlige for ansatte, blir ikke nødvendigvis forstått på samme måte av rådsmedlemmer/frivillige. Innledningen kan gjerne kort kommentere denne problemstillingen og evt. hvilke valg som er tatt i den anledning.

For å sikre god involvering i planarbeidet er det viktig at språket i rammeplanene er klart og lett tilgjengelig. Her gjenstår en del arbeid med å få på plass konsistent språk og struktur i de ulike planene. I den felles innledningen står det at rammeplanene presenterer '*prinsipper*' for aktivitetstilbudet som er retningsgivende. Videre nevnes det at det er tre innholdselementer. Her kunne det med fordel sies noe mer om hvordan det er tenkt at innholdet i de ulike rammeplanene kan oversettes til konkret bruk og prioriteringer for utvikling av lokal plan.

3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja / Nei

Fritekst: Delvis. Konkretisering av innhold med eksempler er positivt, men selve begrepet 'erfaringsmål' er vanskelig å forstå. Begrepet er ikke i alminnelig bruk og det finnes heller ikke som begrep i PFKUL-OD. Rammeplanene videre bruker heller ikke 'erfaringsmål' i teksten.

4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja / Nei

Fritekst: Delvis. Begrepet 'tolkningskompetanse' er ikke brukt i PFKUL-OD. Dersom det er behov for å si noe innledningsvis om bibelbruk, kan man for eksempel ha 'Bruk av Bibelen' eller 'Bibeltolkning' som overskrift?

Strukturen og oppsettet til 'Bibel, tekst og tolkning', hvor tolkningskompetanse inngår, blir ytterligere kommentert i innspill til rammeplanene under. Her foreslår vi blant annet å legge inn tekst om tolkningskompetanse som en del av innledningene til rammeplanene.

Som en leserhjelp kan det også gjerne stå noe om at bibeltolkning/bruk av Bibelen er en viktig del av innholdet i aktivitetene kirken tilbyr.

5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ja / Nei

Fritekst: Hovedinntrykket er at de samiske perspektivene er tenkt på og ivaretatt i rammeplanene.

Vi legger merke til at det er ulike innfallsvinkler til det samiske, både i den felles innledningen og i de enkelte rammeplanene. Eksempelvis når og hvordan forsoning tas opp og hvorvidt det brukes konkrete eksempler. Det varierer også i hvilken grad det samiske har fått plass. Vi oppfordrer til at det tas en gjennomgang av dette slik at rammeplanene fremstår mest mulig helhetlige med tanke på samisk innhold og at det gjøres en vurdering på hva som bør stå som felles innledning og hva som er viktig at presenteres til de ulike aldersgruppene.

Under deloverskriften 'Samisk' i felles innledning kan det være fint å nevne det forsoningsarbeidet som skjer i Dnk og gjerne tydeliggjøre at det samiske er en del av vår felles kulturarv og ansvar, uavhengig av hvor i landet vi bor og hvilken menighet vi tilhører.

Ut fra de prosessene som pågår med kvensk kirkeliv og forsoningsarbeid, er det kanskje naturlig å føye til noe om nasjonale minoriteter?

Med utgangspunkt i det samiske er et overordnet innspill til aktiviteter i rammeplanene at de gjerne kan ha et tydeligere naturfokus og legge opp til å bruke de ressursene en har der hvor en bor, enten det er en park/hage midt i byen eller fjord og fjell. Eksempler på slike aktiviteter kan være natursti, plante/så frø, utforske dyreliv/insekter, være stille sammen, følge og lære å kjenne naturens sykluser i årstidene m.m. Dette har naturligvis overføringsverdi ut over det samiske, for eksempel knyttet til skaperverket og teologi.

I innledningen til rammeplan 6-12 nevnes det noen konkrete eksempler. Disse foreslår vi å flytte til innholdselementet 'Kristen tro i praksis'. Det er ikke hensiktsmessig at innledningene til de enkelte rammeplanene er for teksttunge.

Ressurser som samiske og kvenske salmebøker, nordsamisk spillebok og samiske bibler er ikke nødvendigvis godt kjent. Det kan derfor være fint å nevne f.eks. salmebøkene i forbindelse med veiledende lister.

6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja / Nei

Fritekst: Vi har i de overordnede innspillene til den felles innledningen foreslått å ta inn en formulering fra høringsnotatet som blant annet nevner "*helhet og sammenheng i kirkens undervisning og læring*" og foretrekker denne formuleringen fremfor begrepene 'progresjon' og den innledende setningen om 'kontinuitet'. Innholdet i avsnittet 'progresjon' er ellers godt og vi støtter de pedagogiske prinsippene som kommer til uttrykk.

Både 'progresjon' og 'kontinuitet' er krevende begreper dersom målet er å invitere inn barn, unge og voksne som ikke nødvendigvis har deltatt i kirkelig undervisning tidligere. Her kan det gjerne tydeliggjøres at man ønsker at hver målgruppe skal ha undervisning tilpasset sin aldersgruppe.

Dersom kirkelig undervisning skal ta på alvor den enkeltes kulturelle og religiøse erfaringer, er språk et viktig element.

7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja / Nei

Fritekst: I PFKUL-OD brukes 'Hjemmet og barnets omsorgspersoner' som overskrift på et delkapittel. Dette er også et godt eksempel på hvordan begrepsbruken i rammeplanene gjerne kan knyttes enda tettere til overordnet del. Som kirke ønsker vi å invitere bredt og ikke-ekskluderende, og rammeplanene kan tydeliggjøre at barns omsorgspersoner og nettverk ikke nødvendigvis er knyttet til biologisk familie.

'Foresatte og faddere' er et eget avsnitt i den felles introduksjonen til planene, og dette tas også inn i selve rammeplanene. Videre i rammeplanene er det ikke konsistent bruk av begrepene foresatte/faddere/familie når dette omtales, så her er det naturlig med en gjennomgang av begrepene. I kapitteloverskriften til rammeplan 0-5 står også 'annen familie'. Denne formuleringen bør være med

også i felles innledning, 6-12 og konfirmasjon. Alternativt byttes ut med 'hjemmet' eller 'andre omsorgspersoner'.

PFKUL-OD understreker at både døpte og interesserte er målgruppen for kirkelig undervisning. Mange barn og unge deltar i kirkens undervisningsaktiviteter uten å være døpt og har dermed ikke faddere. Dette perspektivet kan gjerne komme tydeligere frem i både innledningen og rammeplanene. Når noen velger å døpes som eldre barn, konfirmant eller voksen, blir fadderrollen også en annen.

Forpliktende innhold i rammeplanene

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst: Denne formuleringen må leses i lys av PFKUL-OD og det som står om pedagogisk grunnsyn der: Når kirken inviterer til læring er dette et uttrykk for den forståelsen av læring som kommer til uttrykk i den vedtatte planen. I en slik kontekst gir det mening at kirken kan invitere og tilrettelegge for læring, men ikke styre eller sette krav til hvilken læring som skal skje. Vi støtter derfor bruken av denne gjennomgående formuleringen.

En slik invitasjon, eller tilrettelegging for læring, gjelder også for konfirmasjonstiden. Samtidig er det naturlig å vurdere om det kan være hensiktsmessig å samle seg tydeligere om å anbefale noen sentrale innholdselementer i akkurat denne rammeplanen. Dette kan for eksempel være forslag til tekster, salmer eller praksisformer fra de veiledende listene.

Det lokale handlingsrommet må ikke undergraves, samtidig som det er utfordrende dersom innholdet i konfirmanttiden i liten grad er gjenkjennelig fra sted til sted.

Veiledende lister – overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0–19 år?

Ja / Nei

Fritekst: Det er hensiktsmessig å ha noen felles tekster, og oppsettet med en matrise fungerer greit.

Undervisningsansatte har reagert på at Sakkeus-teksten som i dag brukes mye for yngre barn først er foreslått som kjernetekst i aldersgruppen 13-19. Det er også nevnt at det kunne vært fint å inkludere tekster fra Ap.gj. om de første kristne.

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst: Et overordnet innspill både til 0-5 og øvrige rammeplaner er at det ville være hensiktsmessig om 'Innholdselementer' kan stå som en overskrift før 'Bibel, tekst og tolkning' m.m. Det gir lesehjelp til dem som skal bruke planene og samsvarer med begrepsbruk fra PFKUL-OD.

Det kan være hensiktsmessig å flytte det som står som underoverskrifter til 'Bibel, tekst og tolkning' om sentrale temaer, utvalgskriterier og tolkningskompetanse opp til innledningen i rammeplanen eller samle det i en tekstbolk etter de innledende punktene til 'Bibel, tekst og tolking'. Når formuleringene 'sentrale temaer og utvalgskriterier' og 'strategier for tolkningskompetanse' står med overskrifter slik de gjør nå, tar det bort fokus fra de tre innholdselementene og gjør planen vanskeligere å lese. Vi foreslår derfor å fjerne disse deloverskriftene. Ved å formulere en sammenhengende, forklarende tekst, blir lesbarheten bedre og innholdet enklere å anvende i arbeidet med lokale planer.

På samme måte som det samiske er presisert, bør man presisere hvordan tegnspråk kan brukes inn i undervisning og læring for denne aldersgruppen. Mulige eksempler kan her være bruk av tegn i sanger/salmer, bønn eller velsignelsen.

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Fritekst: Det er fint at man bruker 'voksne' flere ganger i introduksjonsteksten til 0-5 –dette er et inkluderende begrep som gjerne kan benyttes flere steder i rammeplanene. På samme måte brukes begrepet 'omsorgspersoner' flere steder i den innledende teksten. Dette fungerer også godt i flere ulike familiekonstellasjoner.

Etter siste behandling i Kirkerådet ble ordlyden i rammeplanene endret slik at det gjennomgående står 'tro' i stedet for 'spiritualitet'. Er det intendert at dette ikke er gjort i siste setning, tredje avsnitt?

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja / Nei

Fritekst: Det kan med fordel legges ytterligere vekt på at gode aktiviteter og tilbud innenfor kirkelig undervisning kan legge til rette for at små barn får møte kirken og kirkebygget på en naturlig måte fra tidlig alder, samt at omsorgspersonene får kjennskap til at kirken er et åpent rom for dem som familie. Gjennom å bli kjent med kirken og oppleve tro i praksis er man med på å bygge en grunnmur for trosutviklingen.

Da er det viktig å satse på at man både tilbyr noe for barnet selv og familien på ulike alderstrinn. Det jobbes godt med kreative og aktiviteter i mange menigheter også utenom eksemplene i veiledningene. Her kan menighetene gjerne utfordres til å møte konkrete behov hos småbarn og deres familier, som f.eks. manglende nettverk og ensomhet i permisjon, behov for sosiale stimuli for barn og foresatt, utfordringer i foreldrerollen med mer.

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja / Nei

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja / Nei

Fritekst: Slik formuleringene står nå kan det skape usikkerhet rundt hva som inngår i tre tilbud til aldersgruppen. Det bør komme tydelig frem at det er snakk om brede invitasjoner til både døpte og interesserte. I planen for 6-12 år brukes formuleringen "Alle døpte og interesserte bør inviteres til et inkluderende opplegg

på tvers av interesser og funksjonsevne minst annethvert år” og noe tilsvarende kan gjerne tas inn for 0-5.

Det er viktig å både ha aktiviteter hvor barnet er i fokus slik som f.eks. småbarnssang/barnekor og familierettede tilbud som f.eks. familiemiddag. Planen bør ikke spesifisere hvorvidt foreldre er til stede eller ikke, ettersom det er individuelle behov hos barn og familie som må ligge til grunn for slike avgjørelser.

Det kan også vurderes om planen for 0-5 bør ha et eget avsnitt om dåp, eventuelt som en del av innledningen. Dåpssamtalen er et viktig møtepunkt, men det er ikke hensiktsmessig å ha dette som en 'aktivitet'. Det er fint at det presiseres at kirken skal invitere aktivt til dåp. Her kan det gjerne komme tydeligere frem hvordan man skal jobbe med dette. Det å invitere aktivt til dåp gjelder naturligvis også eldre barn, ungdom og voksne og har dermed relevans i flere rammeplaner.

Det er viktig at det legges opp til aktiviteter hvor det er lett for nye døpte og interesserte å delta. I den forbindelse er det viktig at også foresatte/omsorgspersoner som ikke selv er døpt opplever at det er rom for å komme med barna sine til kirken. Det totale aktivitetstilbudet må ta sikte på å nå nye og treffer bredt, i tillegg til at det er faste møtepunkter for barn og familier.

Forslag til endring i setningen “*barnets læringsprosesser skjer i samspill med familien hjemmet*” [rett før innholdselementet ‘Bibel, tekst og tolkning’]

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja / Nei

Fritekst: Under ‘Bibel, tekst og tolkning’ kan det å leke bibelfortellinger eksplisitt nevnes som en formidlingsmetode, i tillegg til punktet om å bearbeide erfaringer av fortellingene gjennom lek.

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Ja / Nei

Fritekst: Som nevnt innledningsvis synes vi ikke det er hensiktsmessig at dette er skilt ut som egne deloverskrifter. Temaene kan evt. legges inn i en innledende tekst eller skrives ut som en tekstbolk i forbindelse med avsnittet ‘Bibel, tekst og tolkning’.

I siste punkt under tolkningskompetanse foreslår vi å fjerne eksempelet med barnekor.

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja / Nei

Fritekst: Vi foreslår å stryke setningen *“Dette gjelder også søndagsskole”*. En alternativ formulering kan være *“Søndagsskole er et godt tiltak i de menighetene hvor det er ressurser til dette.”* Et slikt punkt bør også tas inn for aldersgruppen 6-12.

Vi foreslår også å fjerne noe innhold herfra og samle det på et annet sted. Det blir redegjort for dette i innspillene til spm. 19.

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Ja / Nei

Fritekst: Her foreslår vi å gjøre et par endringer mht. bønn. Dette kommenteres under neste høringsspørsmål.

Det nest siste punktet under 'Kirkens kultur og tradisjon, og det siste punktet under 'Kristen tro i praksis' foreslår vi å flytte til avsnittet om hjemmet, samt droppe formuleringen om morgenbønn. Det er i liten grad tradisjoner for dette, og langt færre tilgjengelige ressurser (sanger, fast formulerte bønner) enn til f.eks. kveldsbønn.

Vi foreslår å i stedet legge til et punkt med oppfordring om å bruke bordbønn o.l. når det er aktuelt i sammenheng med aktiviteter i kirken.

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja / Nei

Fritekst: Begrepsbruk knyttet til foresatte/faddere/hjemmet er allerede nevnt i høringsspørsmål 7.

I avsnittet om foresatte, faddere og familie står formuleringen “*oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn*”. Under ‘kirkens kultur og tradisjon’ nevnes det å “*bli sunget for hjemme*” og “*feire høytidene hjemme*”, mens under ‘Kristen tro i praksis’ står det “*be morgenbønn, bordbønn og kveldsbønn hjemme*”. Her foreslår vi at tekst fjernes, flyttes og redigeres slik at det kun står om kristne praksiser i hjemmet i avsnittet ‘Foresatte, faddere og annen familie’.

En språklig kommentar: Ett sted brukes ‘aftenbønn’ og et annet sted ‘kveldsbønn’ -førstnevnte er kanskje litt arkaisk i 2026? For døpte barn: Skal det sies noe om fadderens rolle (be for barnet/lære barnet å be)?

Begrepet ‘*menigheten*’ nevnes første gang her, men er felles for alle planer for barn/unge under 19 år: Er det hensiktsmessig at begrepet ‘*menigheten*’ erstatter ‘*kirken*’ som subjekt? Dette er et eksempel på behovet for en systematisk gjennomgang av språk og ordvalg som omtales innledningsvis.

Det er viktig å unngå ekskluderende språk: Ikke alle har et familienettverk der de bor. Ikke alle har faddere. I stedet for å si ‘familiemedlemmer’ -kan det inviteres bredere? Det er fint å ha med at aktiviteter kan være “*møtepunkter på tvers av generasjoner*” -dette er mer inkluderende enn å f.eks. si ‘besteforeldre’ og kan romme barnets nettverk/omsorgspersoner i vid forstand. “*Møtepunkter på tvers av generasjoner*” kan med fordel også tas inn flere steder, inkludert i rammeplan for 6-12.

Vi foreslår å stryke “*søsken og besteforeldre*” som eksempler i den innledende teksten.

Vi foreslår å fjerne punktet om å invitere til arrangementer der barnekoret synger. Denne setningen forutsetter at det finnes barnekor i menighetene.

Vi foreslår å fjerne ordene ‘*dåp*’ og ‘*babysang*’ som eksempler i det første kulepunktet. Alternativt kan det legges inn eksempler på slutten av setningen, men ‘dåpssamtale’ anbefaler vi uansett å ta bort her. Dette mener vi bør komme frem i eget avsnitt om dåp.

Veiledende lister 0–5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år?

Fritekst: **Nei**

21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år?

Fritekst: **Nei**

22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst: **Nei**

23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: I overskriften til listene står det nå “anbefalte praksiser”. Kan dette endres til foreslåtte eller mulige praksiser?

Kan det være aktuelt å legge til en innledende tekst som sier noe om at listen ikke er uttømmende, og at det er et mangfold av gode praksiser som kan tas i bruk? Det er viktig å åpne opp for kreativitet, faglighet og nytenkning i kirkelig undervisning lokalt. Begrepet ‘*anbefalt*’ i forbindelse med praksis kan oppleves begrensende. Det kan med fordel også oppfordres til å ta inspirasjon av andre menigheter og samarbeide om nye aktiviteter og konsepter.

Vi legger også merke til at listen over praksiser er tydelig kortere enn de andre aldersgruppene. Dette kan gjøre at denne oversikten oppleves som mer låst og gir mindre rom som lokal tilpasning og kreativitet i utvalget.

Rammeplan for 6–12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år?

Fritekst: I forbindelse med aktiviteter for aldersgruppen har rammeplanforslaget en fin formulering innledningsvis: “*inviteres til et inkluderende opplegg på tvers*”

av *interesser og funksjonsevne*”. Denne formuleringen kan gjerne brukes gjennomgående i planene for 0-19.

Som nevnt i innledningsvis og under innspill til planen 0-5 kan det være hensiktsmessig å flytte det som står som underoverskrifter til ‘Bibel, tekst og tolkning’ om sentrale temaer, utvalgsriterier og tolkningskompetanse opp til innledningen i rammeplanen eller samle det i en tekstbolk etter de innledende punktene til ‘Bibel, tekst og tolkning’. Når formuleringene ‘sentrale temaer og utvalgsriterier’ og ‘strategier for tolkningskompetanse’ står med overskrifter slik de gjør nå, tar det bort fokus fra de tre innholdselementene og gjør planen vanskeligere å lese. Vi foreslår derfor å fjerne disse deloverskriftene. Ved å formulere en sammenhengende, forklarende tekst, blir lesbarheten bedre og innholdet enklere å anvende i arbeidet med lokale planer.

Vi etterspør også et tydeligere målgruppefokus i innledningen og til innholdselementene: Hvorfor passer tekst/arbeidsmåter til nettopp aldersgruppen 6-12?

En tydeliggjøring av tegnspråket kan for denne aldersgruppen for eksempel skje gjennom markering av tegnspråkdagen 23. september, bruk av femtegnsbønnen, og tegn i sanger/salmer.

26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: Ja

Det står at *‘i kirken skal barn få erfare at det er lov å stille alle slags spørsmål og reflektere over dem’*. Her foreslår vi å også legge til en formulering om at barnet får være seg selv og bli tatt på alvor.

Videre står det at man trenger forbilder, og at barna kan finne dette hjemme. Det foreslår vi at strykes.

Videre står det at *‘Lokale planer legger til rette for kontinuitet inn i ungdomsarbeidet’*. Dette foreslår vi at omformuleres slik at det blant annet konkretiseres at aktivitetene som tilbys i 11-12 årsalderen vil være viktige for å kunne bygge bro over til ungdomstiden og ivareta videre tilknytning til kirken.

27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja / Nei

Fritekst:

28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja / Nei

Fritekst:

29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja / Nei

Fritekst: Det er fint at det kontinuerlige tilbudet løftes frem. Samtidig er det viktig at dette ikke går på bekostning av gode aktiviteter som når nye og treffer bredt i målgruppen. Begge disse perspektivene må ivaretas i de lokale planene.

Årene mellom 6-12 er viktige år for trosutviklingen. Dersom menighetene både tilbyr gode møtepunkter for dem som søker kirken ofte og inviterer til å oppsøke kirken for første gang, opplever barna at kirken er åpen for dem, også senere i livet. Aktiviteter rettet mot denne aldersgruppen vil også gi voksne som følger barnet mulighet til å møte kirken på en positiv måte, noe som igjen kan åpne rom for tro hos både voksne og barn.

30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja / Nei

Fritekst:

31. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Ja / Nei

Fritekst: Som nevnt tidligere foreslår vi å fjerne disse deloverskriftene og heller formulere en sammenhengende, forklarende tekst.

32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Ja / Nei

Fritekst: En del av det som står under 'Kirkens kultur og tradisjon' ligger ganske nær kompetansemål i skolens læreplaner for aldersgruppen. Er det behov for å tydeliggjøre hvordan den kirkelige undervisningen skiller seg fra det som f.eks. skjer i skolens KRLE-undervisning?

33. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Ja / Nei

Fritekst: Under dåp og nattverd kan det vurderes om verbformuleringene 'reflektere' og 'undre seg' kan suppleres eller erstattes med 'delta' og 'erfare'. I så fall bør det skilles mellom dåp og nattverd.

34. Er foresattes og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja / Nei

Fritekst: Første setning 'Hjemmet er en viktig arena' bør avsluttes på samme måte som i rammeplan 0-5.

Unngå formuleringer som ekskluderer ikke-døpte barn, slik som "Gi deltakerne diakonale utfordringer som de må løse i samarbeid med familie og faddere". Alternative formuleringer kan være 'hjemmet'/'voksne'/'andre'

Setningen om kristne praksiser hjemme bør være lik for 0-5 og 6-12.

Dette avsnittet kan med fordel ses i sammenheng med tilsvarende avsnitt i planen for 0-5 slik at ordlyden der er nokså lik.

Veiledende lister 6–12 år

35. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år?

Fritekst: **Nei**

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år?

Fritekst: **Nei**

37. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster?

Fritekst: **Nei**

38. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

39. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Søndagsskole kan gjerne nevnes eksplisitt som eksempel på praksisformer tilpasset denne aldersgruppen. For å oppmuntre familier til å delta på søndagsgudstjenestene kan det være fint å legge opp til at det er et tilbud til familiene på søndager, enten i form av søndagsskole, familiegudstjeneste eller andre aktiviteter som er tilpasset barn i forbindelse med gudstjenesten.**

Ut over dette har vi de samme overordnede innspillene som til rammeplan 0-5 år (høringsspørsmål 24).

Rammeplan for konfirmasjonstiden

40. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Vi ønsker at konfirmasjon i Den norske kirke oppleves relevant, attraktivt og meningsfullt for 15-åringene, og det er viktig at kirken kommuniserer de mange positive sidene ved å velge kirkelig konfirmasjon. I den forbindelse ber vi om at temaet kommunikasjon tydeliggjøres og løftes frem ytterligere i rammeplanen.**

Da konfirmantplanen i trosopplæringsplanen Gud gir, vi deler ble utformet, hadde man en formulering i planen som gjerne kan tas inn i ny rammeplan og følges opp fra Kirkerådet: *“Det skal utvikles ressurser for konfirmanttiden som gir nærmere beskrivelse av innhold, organisering og arbeidsmåter til hjelp for menighetenes lokale planarbeid”*.

41. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: Det er fint at innledningen trekker frem at kirken tilbyr trygge rom som har plass til alle.

Andre setning i innledningsteksten oppleves litt malplassert her –den innledende delen bør være forbeholdt de overordnede perspektivene på konfirmasjonstiden. Det er positivt å understreke behovet for, og viktigheten av, å bli godt kjent med konfirmantene og relasjonsbygging kan gjerne løftes frem. Dersom man har kapasitet til det, vil samtaler med den enkelte være verdifullt, men det er for eksempel vanskelig å gjennomføre i menigheter der det er store konfirmantkull.

42. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?

Ja / Nei

Fritekst: Rammene er tydelige og kan gi god veiledning til menighetene når konfirmasjonstiden skal planlegges.

Rammeplanen sier ikke noe om økonomi, men fastslår at leir er noe som bør prioriteres. Ettersom leir er det som i de fleste tilfeller utgjør hovedutgiften i konfirmasjonstiden, bør dette adresseres direkte. Kan man for eksempel si at *“egenandel bør ikke overstige [en gitt sum]. Menigheten må ha støtteordninger”*? Hvordan tenker man i så fall at slike støtteordninger kan organiseres? Økonomi er også knyttet til fest i forbindelse med konfirmasjonsdagen. Vi som kirke har et ansvar for å bidra til at koblingen mellom konfirmasjon og store, kostbare feiringer blir mindre uttalt.

Det er positivt at det står at konfirmanter som ikke er døpt skal få tilbud om dåp. Dette kan gjerne utdypes og konkretiseres kort. I samme punkt kan det gjerne nevne noe om kommunikasjon og rekruttering for å få ikke-døpte ungdommer til å melde seg til konfirmasjonstiden.

Det er veldig fint at planen er så tydelig på kravene til tilrettelegging. I tillegg til det som står under dette punktet i dag ønsker vi at det legges til informasjon om samisk konfirmantleir (et tilbud som primært gis til konfirmanter som ikke får samisk trosopplæring i egen menighet) og tegnspråklig konfirmantleir i regi av Døvekirken.

43. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja / Nei

Fritekst:

44. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja / Nei

Fritekst: Det er positivt at rammeplanen er dagsaktuell og relevant når KI og påvirkning på nett løftes frem. I den forbindelse er det viktig at man også sørger for å gjøre kirkens ansatte godt rustet til å veilede konfirmantene i møte med kunstig intelligens og kristne strømninger som de møter på nett. Dette er tett knyttet til det som kommenteres om 'Kristen tro i praksis' under.

45. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Ja / Nei

Fritekst: Som nevnt tidligere foreslår vi å fjerne disse deloverskriftene og heller formulere en sammenhengende, forklarende tekst.

46. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Ja / Nei

Fritekst: Her kan det gjerne legges til et punkt om kirkens forsoningsarbeid. Formuleringene i den innledende delen til rammeplan for unge voksne kan være relevante i denne sammenheng.

Legge til et punkt om Den norske kirke i dag, om kirkens tilbud, struktur og aktualitet i samfunnet.

47. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Ja / Nei

Fritekst: Vi setter pris på punktet "*Stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil*", som treffer målgruppen og deres behov godt. Konfirmantene møter mange ulike stemmer som gir seg ut for å være kristne. I forlengelsen av dette temaet blir det også viktig å definere hva man legger i formuleringene "*kristent menneskesyn, tro og livstolkning*" som nevnes etterpå.

48. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja / Nei

Fritekst: Oppfordring til faddere nevnes spesielt mye i denne rammeplanen. Kan det også sies noe om fadderrollen for konfirmanter som døpes som en del av konfirmanttiden?

Det er positivt å konkretisere muligheten for parallell undervisning for de voksne og fint at det her brukes et inkluderende begrep.

Ut over dette kan gjerne sies noe mer konkret om involvering av hjemmet, for eksempel hvordan foresatte kan bidra med praktisk støtte og voksent nærvær i løpet av konfirmanttiden. Generelt er det fint om begrepet 'hjemmet' kommer tydeligere frem i tillegg til foresatte og faddere. Når det er sagt, er det viktig å være bevisst på at familier er mangfoldige, og ikke alle hjem er trygge steder. Ungdomstiden i seg selv, med løsrivelse og store endringer, kan gjøre disse punktene ekstra såre og utfordrende.

Veiledende lister bibeltekster – konfirmasjonstiden

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Nei**

50. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst: **Nei**

51. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja / Nei

Fritekst: Som nevnt tidligere kan det her vurderes om kjernetekstene i konfirmasjonsplanen skal løftes tydeligere frem som en del av selve rammeplanen.

52. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: Noen av salmene vil være ukjente for en del menigheter, og det vil ikke være hensiktsmessig å bruke alle, men vi opplever at det er et godt representativt utvalg det kan plukkes fra ut fra lokale behov. Det kan vurderes om noen skal utheves.

53. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: Den veiledende listen er god, men kan suppleres slik at den rommer flere ideer og praksiser som allerede gjennomføres i menigheter.

Et viktig punkt i konfirmasjonstiden er fellesskapsbyggende aktiviteter, og alle skal ut fra rammene være med på flere praksiser i menighetens øvrige arbeid. Spesielt disse to rubrikkene bør det være flere eksempler ved.

Tilbud til foresatte kan med fordel utvides slik at den speiler avsnittet om foresatte og faddere. I tillegg bør det legges inn en rubrikk om faddere og ulike praksisformer for dem.

Rammeplan for 13–19 år

54. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst: Det er viktig at planen adresserer og tydeliggjør hvordan man kan nå interesserte i denne aldersgruppen. Erfaringene lokalt er at det er utfordrende å nå ikke-døpte etter konfirmasjonstiden.

Deltakelse i ungdomsdemokratiet er viktig. Her kan det med fordel komme tydelige forventninger til dette i rammeplanene som bidra til at det settes av tid og ressurser til å følge opp temaet.

55. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: Den innledende teksten kan styrkes ved at det i større grad synliggjøres hvordan kirken kan være aktuell for interesserte. Det er også naturlig å nevne det store spennet i denne aldersgruppen, fra de yngste på ungdomsskolen til etter videregående.

56. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja / Nei

Fritekst: Begrepet '*identitetsutvikling*' står ikke som en del av rammeplanen og kan med fordel brukes som en del av innledningen, samt reflekteres inn i innholdselementene.

En litt mer utdypende beskrivelse av livssituasjon og behov kunne vært en nyttig lesehjelp. Det er såpass stort spenn i aldersgruppen, som i alderen 13-19 møter ulike faser av livet. Dette utfordrer oss når vi skal tenke helhetlig om målgruppen. Konfirmasjon er også en del av aldersspennet.

57. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja / Nei

Fritekst: og verdifullt for menighetene ungdomta ansvar og medvirke i aktiviteter. D kan bidra til vekst og utvikling hos den enkelte, samtidig som det er en ressurs for menighetene

58. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja / Nei

Fritekst: Denne rammeplanen har ikke noen tallfesting av antall aktiviteter, frekvens eller aldersgrupper som er spesielt sentrale å nå. Selv om det kan være utfordrende å nå målgruppen, er det viktig å arbeide med aktiviteter som kan treffe ungdommene. Det kunne med fordel nevnes noe om aldersgruppen 13-14, med tanke på rekruttering til konfirmasjon og fordi tiden før konfirmasjon er en særlig viktig og avgjørende alder for unges søken til kristen tro.

Mange menigheter bruker mye ressurser på ledertreningstilbud. Det kan gjerne tydeliggjøres hva det betyr å lære opp unge ledere og utruste dem som frivillige i menighetsarbeidet. Samtidig er det viktig at ikke tilbudet for aldersgruppen 13-19 kun er knyttet til ledertreningstilbud, men suppleres av aktiviteter med lav terskel for å delta.

Det er også viktig å se på sammenhengen mellom det å nå ungdom i videregående alder og menighetens videre arbeid med målgruppen unge voksne.

Planen har en setning om demokratiske arenaer (råd og utvalg). Her kan det gjerne tydeliggjøres at demokratisk deltakelse i kirken kan skje lokalt, regionalt og nasjonalt.

59. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja / Nei

Fritekst: Under 'Bibel, tekst og tolkning' er det en del temaer som er sammenfallende med kompetansemål i skolens læreplaner. Det at enkelte temaer tas opp både i skolen og gjennom kirkelig undervisning kan oppleves som unødige gjentakelser hos noen ungdommer. Samtidig kan det brukes positivt ved at ungdommene aktiverer eksisterende kunnskap og får nye perspektiver gjennom den kirkelige undervisningen. Gjennom å se på hva skolen tilbyr, kan kirken supplere og møte dette i sine aktiviteter. Dette kan det jobbes med i lokale planer.

60. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Ja / Nei

Fritekst: Som nevnt tidligere foreslår vi å fjerne disse deloverskriftene og heller formulere en sammenhengende, forklarende tekst.

61. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Ja / Nei

Fritekst: Punktet "*delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret*" nevner eksempler som ikke nødvendigvis er de mest relevante for målgruppen, blant annet med tanke på liturgiene som brukes.

Avslutningsvis under 'Kirkens kultur og tradisjon' er det et avsnitt ("*Kunst- og kulturuttrykkene som er i bruk...*") som bryter med resten av oppsettet med punktlister. Dersom det er ønskelig å inkludere dette innholdet, kan det kanskje formuleres i en form som kan inngå i en slik punktliste?

Vi støtter vektleggingen av kirken som mangfoldig, global og lokal: Dette er viktige perspektiver å få frem!

62. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Ja / Nei

Fritekst: Det kan være utfordrende å få til dialogiske samtaler med ungdommer fra andre religioner og livssyn. Ambisjonen om religionsdialog er positiv, men forutsetningene for å legge til rette for dette er ikke nødvendigvis til stede i alle lokalsamfunn.

63. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja / Nei

Fritekst: Et mulig tillegg her kunne være å ta inn et punkt om eldre ungdom og foresatte, gjerne knyttet til at roller endrer seg i løpet av fasen med løsrivelse, flytting og overgangen til voksenlivet.

Veiledende lister bibeltekster – 13–19 år

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år?

Fritekst: **Nei**

65. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år?

Fritekst: **Nei**

66. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja / Nei

Fritekst:

67. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

68. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

Rammeplan for unge voksne

69. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst: **Nei**

70. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: **Det er fint at innledningen anerkjenner at målgruppen ikke nødvendigvis har noen erfaring med kristen tro fra tidligere. Hvordan kan kirkelig undervisning for unge voksne også treffe dem som er døpt, men ikke har engasjert seg i kirken eller kristen tro? Hva tilbyr vi ikke-døpte som er nysgjerrige på tro og dåp? m**

Formuleringen “Undervisningen bidrar til bevissthet om hvordan man kan unngå diskriminering og fjerne fordommer” som nevnes i innledningen er kanskje aktuelt for yngre aldersgrupper også?

71. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja / Nei

Fritekst: **Kanskje kan det som gjelder aktiviteter for foreldre/foresatte tydeliggjøres i et eget avsnitt, ettersom dette kommer litt på siden av noen av de andre aktivitetene som nevnes? Setningen om at “undervisning for denne målgruppen bør sees i sammenheng med aktiviteter for barn”, samt eksempler som foreldremøter og dåpssamtaler kan i så fall tas inn her.**

72. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja / Nei

Fritekst: **, som er en viktig livsfase for mange ungefra for mange i aldersgruppen**

73. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja / Nei

Fritekst: For at lokalmenigheten skal kunne utvikle gode lokale planer for unge voksne er det viktig at rammeplanen gir et utdypende bilde av målgruppens behov og setter retning for arbeidet.

74. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Ja / Nei

Fritekst: Det er mange identiske erfaringsmål i planene for unge voksne og voksne. Her er det ikke åpenbart hvorfor enkelte punkter er med i den ene planen og ikke den andre, og det kan vurderes om disse erfaringsmålene skal samkjøres helt.

75. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Ja / Nei

Fritekst: Som til 'Bibel, tekst og tolkning' er det her store likheter med planen for voksne, men punktene er ikke nødvendigvis strukturert likt og det er noen språklige forskjeller (f.eks. "feiring/markering av merkedager"). Dette bør gjennomgås og vurderes. Der hvor det er forskjeller i erfaringsmål mellom planene for unge voksne og voksne er det ikke, slik vi ser det, noe som tilsier at det kun passer i den ene målgruppen. Som tidligere kommentert kan det altså vurderes om erfaringsmålene skal samkjøres.

76. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Ja / Nei

Fritekst: Her er det større forskjeller mellom planen for unge voksne og planen for voksne, og den samkjøringen som er nevnt som en mulighet over er ikke aktuell på samme måte. Det vil allikevel være hensiktsmessig å strukturere planene slik at like erfaringsmål plasseres i samme rekkefølge.

Det vil være klokt å tenke aktiviteter der både unge voksne og voksne deltar, så det er viktig at erfaringsmålene rommer dette.

Formuleringen “*Samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være hans discippel, og hva det betyr at Gud er nær*” er kanskje vel så aktuell for yngre aldersgrupper?

Veiledende lister bibeltekster – unge voksne

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst: **Nei**

78. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst: **Nei**

79. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja / Nei

Fritekst: **Nei**

80. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

81. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

Rammeplan for voksne

82. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?

Fritekst: **Rammeplanen kan gjerne ha økt oppmerksomhet på gruppen av interesserte som er nye i kirken og nygjerrige på kristen tro. Det som står under**

de tre innholdselementene er ikke nødvendigvis egnet til brede invitasjoner for denne målgruppen og språket oppleves "indrekirkelig".

Er det behov for å tydeliggjøre gudstjenesten som kirkens lærefunksjon i større grad?

Omtalen av praksisformer fremstår forholdsvis like for unge voksne og voksne, selv om de ikke er identiske. Kan det være en idé å legge inn en innledning foran begge disse listene som sier at eksemplene ikke er uttømmende og at man gjerne kan se til begge planene? Vi merker oss også at det legges opp til kreativitet i større grad enn for de yngre aldersgruppene, og understreker igjen behovet for å åpne opp for lokal idémyldring på alle nivåer.

83. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst: Det er fint når det understrekes at *“Kirkelig undervisning for voksne skal treffe både den som er ukjent for kristen tro, men er nysgjerrig, og den som allerede er godt kjent med kristendom”* -dette perspektivet er like aktuelt for f.eks. unge voksne.

Forslag til endret formulering: *“Kirkelig undervisning for voksne vil-øfte kan også bli ivaretatt av andre aktører, slik som [...]”*. Her kan det også vurderes å stryke *“nabomenigheter”*, ettersom dette ikke kan sies å være en annen aktør.

84. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst: Dette spørsmålet er identisk med spm. 8 og er besvart der.

85. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ja / Nei

Fritekst:

86. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja / Nei

Fritekst: Delvis. Selv om det er gode formuleringer om at kirkelig undervisning skal *“treffe både den som er ukjent for kristen tro, men er nysgjerrig, og den som allerede er kjent med kristendom”* kan gjerne tilgjengelighet og det å være åpen for nye komme enda tydeligere frem. Kirkens rolle i lokalsamfunnet kan også synliggjøres bedre for denne målgruppen.

87. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja / Nei

Fritekst: Her kan man gjerne understreke menighetenes ansvar for å se på helheten i de tilbudene som gis lokalt og jobbe for å *“tette”* hullene for målgruppen. Kanskje kan det sies noe mer om at man må jobbe for å nå både de som er aktive i kirken, frivillige og nye i det totale aktivitetstilbudet for målgruppen?

88. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Ja / Nei

Fritekst: Rammeplanen for voksne har en god del gjentakende punkter fra tidligere rammeplaner: Her er det viktig å sette ting i samme rekkefølge der det er overlapp, slik at det er lett å se for dem som skal bruke planene

Flere av formuleringene her er åpnere/mindre konkrete enn i andre rammeplaner: Hva er begrunnelser for at f.eks. 13-19 har utvalgskriteriene *“tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon”*, mens rammeplan for voksne har formuleringen *“Reflektere over ulike gudsbilder som kommer til uttrykk i Bibelen”*? Kan ikke den sistnevnte formuleringen like gjerne brukes for aldersgruppen 13-19?

Det kan gjerne vurderes om punktet om evangelisk-luthersk bibelssyn også bør tas inn for yngre aldersgrupper.

89. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Ja / Nei

Fritekst: Vi foreslår å fjerne formuleringen '*og gi veiledning i*' i innledningen her.

90. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?

Ja / Nei

Fritekst: Vi foreslår å fjerne formuleringen '*og gi veiledning i*' i innledningen her, på samme måte som under 'Kirkens kultur og tradisjon'.

Under punktet "*reflektere over og samtale om hvordan man kan være en god...*" kan det gjerne legges inn en formulering om at kirken kan gi støtte i dette.

Under punktet "*delta i kirkedemokratiet*" foreslår vi i stedet formuleringen "*bli kjent med og delta i kirkedemokratiet*"

91. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja / Nei

Fritekst: Delvis. Det er litt uklart hvordan matrisen med temaer og livsfaser skal leses/forstås i rammeplankonteksten. Er det forslag til temasamlinger? Er det tenkt som påminnelser ved utarbeidelse av lokale planer for å sikre at man ivaretar ulike grupper? Her er det muligens behov for en egen introduksjonstekst som kan klargjøre disse premissene.

Selve det tematiske innholdet i matrisen trenger også en gjennomgang: For eksempel er det lite hensiktsmessig at man må helt til livsfasen 'midt i livet' før *samlivsbrudd* introduseres som tema.

Det er også ønskelig å supplere med noen flere temaer for å inkludere flere:

- Under 'Småbarnsforeldre', evt. 'Samliv og singelliv' kan det f.eks. nevnes *egen oppvekst, ulike livssyn i familien, aleneforeldre og samlivsbrudd*
- Under 'Midt i livet' kan det nevnes *'omsorgsansvar/eldre foreldre'*

I eksempler på livsfaser er det viktig å huske på at ikke alle voksne og eldre har en partner, barn og barnebarn.

Veiledende lister bibeltekster – voksne

92. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?

Fritekst: **Nei**

93. Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?

Ja / **Nei**

Fritekst:

94. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst: **Nei**

95. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: **Nei**

Veiledende lister, bibeltekster

Den første listen over bibeltekster består av kjernetekster for aldersgruppene 0–19.

Utvalget av kjernetekster baserer seg på de kristne høytidene og fortellinger om Jesus. I tillegg er det tatt med tekster som konstituerer sakramentene dåp og nattverd og andre bibelfortellinger som er en del av grunnlaget for gudstjenestens liturgi.

Dette er tekster og fortellinger som mange av kirkens døpte og andre interesserte bør få kjennskap til, og som det er anbefalt å inkludere i undervisningsaktiviteter i lokal plan. For aldersgruppene unge voksne og voksne er det kirkeårets tekster som utgjør kjernetekstene, sammen med utvalget for aldersgruppen 13–19.

Kjernetekstene tas i bruk for å berøre sentrale temaer og utvalgskriterier som nevnes under innholdselementet bibel, tekst og tolkning i rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år.

For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt utvalgsarbeid, i tillegg til noen eksempler på tekster om dåp og nattverd i den veiledende listen for unge voksne.

Selv om tekster ofte velges for å belyse et gitt tema, kan deltakernes møte med tekstene noen ganger skape andre assosiasjoner og reaksjoner enn planlagt. Undervisningen skal være dialogisk og ta på alvor at tekstene kan møtes på nye måter, også når undervisningen bygger på et gitt tema.

Kjernetekster for aldersgruppene 0-19 år

Tekst/fortelling	Henvisning	0-5	6-12	Kon	13-19
Det gamle testamentet: Antall tekster		1	13	11	16
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3	x	x	x	x
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2		x	x	x
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3		x	x	x
Noahs ark (13-19)	1. Mos 6–9		x		x
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12,1-5; 15, 16, 17 og 21		x		
Esau og Jakob, Rakel og Lea	1. Mos 25–33		x		
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50		x		
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4		x	x	
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjo-underet	2. Mos 12–14		x	x	
De ti bud	2. Mos 19			x	
Herrens velsignelse	4. Mos 6,22-26				x

Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3				X
David og Saul, David og Goliat	1. Sam 16–17				X
David og Goliat	1. Sam 17		X		
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12				X
Fortellingen om Rut	Rut				X
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19				X
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7			X	
Den rette fasten	Jes 58,1–12			X	X
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok				X
Salme 8	Salme 8			X	X
Salme 22	Salmenes bok 22		X	X	X
Salme 23	Salmenes bok 23		X	X	X
Daniel i løvehulen	Daniel 6		X		
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8				X
Det nye testamentet: Antall tekster		7	16	19	25
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2	X	X	X	X
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21	X	X	X	X
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7		X	X	X
Fadervår	Matt 6,9-13		X	X	X
Den gylne regel	Matt 7,12		X	X	X
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28				X
De to store bud	Matt 22,34-40		X	X	X
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20	X	X	X	X
Jesu dåp	Mark 1,9-11				X
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19				X
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41	X		X	X
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21–43			X	
Jesus og barna	Mark 10,13-16	X			
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52		X	X	X
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2,41-52		X		

Jesus blir fristet	Luk 4,1–13			X	X
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4, 16-30				X
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37		X	X	X
Marta og Maria	Luk 10,38–42		X	X	
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7	X	X	X	X
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10		X	X	X
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32		X	X	X
Sakkeus	Luk 19,1–10				X
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26				X
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13	X	X		
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44			X	X
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2		X	X	X
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26			X	X
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13				X
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4				X
Totalt antall tekster GT og NT		8	27	30	41

Kjernetekster for 0-5 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Jesus og barna	Mark 10, 13-16
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5–13

Kjernetekster for 6-12 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Abraham og Sara, Hagar og Ismael, Isak og Rebekka	1. Mos 12, 1-5; 15, 16, 17 og 21
Esau og Jakob, Rakel og Lea	1. Mos 25–33
Fortellingen om Josef og brødrene	1. Mos 37; 39–50
Moses blir født og kalt	2. Mos 1–4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjøunderet	2. Mos 12–14
David og Goliat	1. Sam 17
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Daniel i løvehulen	Daniel 6
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2, 41–52
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10

Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus metter fem tusen	Joh 6,5-13
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1-2

Kjernetekster for konfirmasjonstiden

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1-2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Moses blir født og kallet	2. Mos 1-4
Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjø- underet	2. Mos 12-14
De ti bud	2. Mos 19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10-17; 9,2-7
Den rette fasten	Jes 58,1-12
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18-2,15; Luk 1-2;
Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21-28; Mark 11-16; Luk 22-24; Joh 18-21
Bergprekenen	Matt 5-7
Fadervår	Matt 6, 9-13
Den gylne regel	Matt 7, 12
De to store bud	Matt 22, 34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 18-20
Jesus stiller stormen	Mark 4,35-41
Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe	Mark 5,21-43
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46-52
Jesus blir fristet	Luk 4,1-13

Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Marta og Maria	Luk 10,38–42
Lignelsene om sauene	Luk 15, 1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15, 8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15, 11-32
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26

Kjernetekster for 13-19 år

Det gamle testamentet	
Gud skaper verden	1. Mos 1,1–2,3
Mennesket i Edens hage	1. Mos 2
Syndefallsfortellingen	1. Mos 3
Noahs ark	1. Mos 6–9
Herrens velsignelse	4. Mos 6, 22-26
Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel	Utvalg fra 1. Sam 1–3
David og Saul, David og Goliat	1. Sam 16–17
David, Batseba og Natan	2. Sam 11–12
Fortellingen om Rut	Rut
Elia i Sarepta, Karmel og Horeb	1. Kong 17-19
Immanuel-tegnet; Fredsfyrsten	Jes 7,10–17; 9,2–7
Den rette fasten	Jes 58,1–12
Fortellingen om Job	Utvalg fra Jobs bok
Salme 8	Salme 8
Salme 22	Salmenes bok 22
Salme 23	Salmenes bok 23
Hva Herren krever	Mika 6, 6-8
Det nye testamentet	
Julefortellingene	Matt 1,18–2,15; Luk 1–2

Påskefortellingene	utvalg fra Matt 21–28; Mark 11–16; Luk 22–24; Joh 18–21
Bergprekenen	utvalg fra Matt 5–7
Fadervår	Matt 6,9-13
Den gylne regel	Matt 7,12
Den kanaaneiske kvinnen	Matt 15,21-28
De to store bud	Matt 22,34-40
Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28,18-20
Jesu dåp	Mark 1,9-11
Jesus kaller disipler	Mark 1,16–20; 2,13–17; 3,13–19
Jesus stiller stormen	Mark 4,35–41
Den blinde Bartimeus	Mark 10,46–52
Jesus blir fristet	Luk 4,1–13
Jesus i synagogen i Nasaret	Luk 4,16-30
Den barmhjertige samaritanen	Luk 10,25–37
Lignelsene om sauene	Luk 15,1-7
Lignelsen om sølvmynten	Luk 15,8-10
Lignelsen om sønnene	Luk 15,11-32
Sakkeus	Luk 19,1–10
Jesus og den samaritanske kvinnen	Joh 4,1-26
Jesus vekker opp Lasarus	Joh 11,1–44
Jesu himmelfart og pinsefortellingen	Apg 1–2
Herrens måltid	1. Kor 11,23–26
Kjærlighetens høysang	1. Kor 13
En ny himmel og en ny jord	Åp 21,1–4

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Aktuelle tekster

- Jesaja 53
- Efeserne 2,4-10
- Galaterne 5,16-26
- 1 Kor 12
- Apg 6,8-7,60
- Apg 9,1-25
- Apg 17,16-34

Andre eksempler på relevante tekster om dåp og nattverd:

Dåp

Joh 3, 1-5: Nikodemus

Rom 6, 3-8: Død og oppstått med Jesus

Tit 3, 4-7: Badet som gjenföder og fornyer

Apg 8, 26-39 – Den etiopiske hoffmannen

Nattverd

Luk 24: Emmausvandrerne

1 Kor 11, 17- 34: Herrens måltid

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i de anbefalte tekstene samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakeres interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

Eksempelliste for bibeltekster

Eksempellister for bibeltekster for hver aldersgruppe viser eksempler på hvilke tekster som kan tas i bruk for å berøre sentrale temaer utover det man finner i kjernetekstene. For unge voksne og voksne vil kirkeårets tekster være et sentralt utgangspunkt for lokalt arbeid.

Eksempler på bibeltekster, 0–5 år

Trygghet og tilhørighet

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Jeg løfter mine øyne opp mot fjellene (Sal 121)
- Jesu løfte om å være med (Matt 28,20b)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Hvem er den største (Mark 9,33–37)
- Den gode hyrde (Joh 10,11–16)

Høytidsfortellinger

- Simeon og Anna i tempelet (Luk 2,22–40)
- Jesus blir tatt opp til himmelen (Luk 24,50–53)
- Ånden blir gitt på pinsedagen (Apg 2,1–4)

Jesus-fortellinger

- Jesus lærer disiplene å be (Matt 6,9–13)
- Jesus lærer disiplene en leveregel (Matt 7,12)
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–33.44–46)
- Jesus kaller disipler (Mark 1,16–20)
- Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Jesus som tolvåring i tempelet (Luk 2,41–52)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus forteller lignelser (se nedenfor)

Gud som skaper

- Mennesket i Edens hage (1. Mos 2,4–25)

Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

- Lignelsen om arbeiderne i vingården (Matt 20,1–16)
- Lignelsen om den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)
- Lignelsen om den rike bonden (Luk 12,16–21)
- Lignelsen om de to brødrene (Luk 15,11–32)

Andre tekster som er viktige i kateketisk tradisjon

- Syndefallsfortellingen (1. Mos 3)

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul, David og Goliat (1. Sam 16–17)
- Daniel i løvehulen (Dan 6)

Eksempler på bibeltekster, 6–12 år

Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er

- Immanuel-tegnet (Jes 7,10–17)
- Et barn er oss født – Fredsfyrsten (Jes 9,1–7)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Herrens salvede som forkynner frihet (Jes 61,1–3)
- Kongen som rir inn på et esel (Sak 9,9)
- Fødes i Betlehem (Mika 5,1–4)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Jesus stiller stormen (Mark 4,35–41)
- Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,21–43)
- Jesus blir fristet (Luk 4,1–13)
- Den takknemlige samaritanen (Luk 17,11–19)
- Enkens sønn i Nain (Luk 7,11–17)
- Bryllupet i Kana (Joh 2,1–11)
- Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere (Rom 5,6–11)
- Paulus' korte evangelieoppsummering (1 Kor 15,1–5)
- Kristus bar våre synder på korset (1 Pet 2,24–25)
- Kjærligheten åpenbart i at Gud sendte sin Sønn (1 Joh 4,9–10)

Et mangfoldig persongalleri

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Isak, Rebekka, Jakob og Esau, Rakel og Lea (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Moses: Moses for farao (2. Mos 6), Mirjam (2. Mos 15 19–21), vann fra klippen (2. Mos 17 1–7), Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16)
- Bileams esel (4. Mos 22)
- Rut og Noomi (Ruts bok)
- Dronning Ester (Esters bok)
- Hanna og Samuel, Herren kaller Samuel (utvalg fra 1. Sam 1–3)
- David og Saul (1. Sam 16–17)
- David, Batseba og Natan (2. Sam 11–12)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)

- Job (utvalg fra Jobs bok)
- Profetene (Jes 6,1–13; Jer 29,10–11)
- Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego (Dan 3)
- Jona
- Døperen Johannes, Sakarja og Elisabet (Luk 1; Luk 3; Matt 14,1–12)
- Mennesker som møter Jesus, de som fulgte ham, disiplene (se kjernetekstliste)
- Den romerske høvedsmannens tjener (Matt 8,5–13)
- Den lamme mannen (Mark 2,1–12)
- Jesus går på vannet (Mark 6,45–52)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Jesus og Nikodemus (Joh 3)
- Jesus vekker opp Lazarus (Joh 11,1–44)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser, Lydia, Paulus og Silas i fengsel (Apg 16,6–40)

Høytidsfortellinger

- Løftet om Ånden (Joel 3,1–5)

Kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- De ti bud (2. Mos 19)
- Salme 104
- Jona
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Lignelsen om fariseeren og tolleren (Luk 18,9–14)

Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål; tekster om håp

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv gir uttrykk for.

- Jeremia 29,10–11
- Bergprekenen (Matt 5–7)
- Frykt ikke, bare tro! (Mark 5,36)
- Jeg er oppstandelsen og livet (Joh 11,25)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Eksempler på bibeltekster, konfirmasjonstiden

Tekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Moses og farao (2. Mos 5),
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- David blir salvet til konge (1. Sam)
- Visdommens opphav (Ordsp 8,22–31)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Jesus blir døpt (Luk 3,1–22; Joh 1,29–34)
- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)
- Kristi himmelfart (Luk 24,44–53)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)
- Alle er én i Kristus (Gal 3,28–29)
- Gud har talt gjennom Sønnen (Heb 1,1–4)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)
- En ny himmel og en ny jord (Åp 21,1–4)

Bibeltekster som brukes i gudstjenesten

- Nådehilsenen (1 Kor 1,2; 2 Kor 1,2; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2)
- Dersom vi bekjenner våre synder (1. Joh 1)
- Kyrie eleison: Den blinde Bartimeus (Mark 10,46–52)
- Gloria: Englenes sang (Luk 2,14)
- Dåp: Jesus og barna (Mark 10, 13–16); dåpsbefalingen (Matt 28,18–20)
- Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot (Jes 6,1–3)
- Velsignet være han (Matt 21,9)
- Herrens måltid (1. Kor 11,23–26)
- Herrens bønn (Matt 6,9–13; Luk 11,2–4)
- Guds lam som bærer verdens synd (Joh 1,29)
- Velsignelsen (4 Mos. 6,24–26)

Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som konfirmantene selv gir uttrykk for.

Når en bibeltekst velges på grunn av et bestemt tema, bør ikke undervisningen lukke for muligheten for at deltakerne kan forstå teksten på andre måter.

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Tamar og Amnon (2. Samuelsbok 13)
- Salme 22; Salme 23
- Herren kaller Jesaja til profet (Jes 6)
- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Vær ikke bekymret for morgendagen (Matt 6,25–34)
- Sakkeus (Luk 19,1–10)
- Jesus og den samaritanske kvinnen (Joh 4)
- La ikke hjertet bli grepet av angst (Joh 14,1–4; 14,27)
- Tomas tviler (Joh 20,24–29)
- Kjærlighetens høysang (1. Kor 13)
- Gud er større enn vårt hjerte (1. Joh 3,20)

Regler, normer og verdier i Bibelen, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

- Noahs ark (1. Mos 6–9)
- Esau og Jakob (utvalg fra 1. Mos 25–35)
- Rut, Noomi og Boas (Ruts bok)
- Salme 104
- Den rette fasten (Jes 58,1–12)
- Amos 6
- Jesus rir inn i Jerusalem; tempelet skal være et bønnens hus (Matt 21,1–16)
- Er det lov å helbrede på sabbaten? (Luk 14,1–6)
- Beskjedenhet og gjestfrihet (Luk 14,7–14)
- Gud er kjærlighet (1. Joh 4,7–21)

Eksempler på bibeltekster, 13–19 år

Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse

- Abraham, Sara, Hagar, Ismael og Isak (utvalg fra 1. Mos 12–25)
- Fortellingen om Josef og brødrene (1. Mos 37–50)
- Moses blir født og kalt, Mirjam (2. Mos 1–4)
- Moses og farao, plagene i Egypt (utvalg fra 2. Mos 5–13)
- Herren innstifter påskehøytiden, Sivsjøunderet (2. Mos 12–14)
- Gud gir folket mat i ørkenen (2. Mos 16, 4. Mos 11)
- De ti bud (2. Mos 19)
- Pakten (utvalg fra 2. Mos 19–40)
- Kobberslangen (4. Mos 21,1–9)
- David og Saul (1. Sam 16)
- Salomo (1. Kong 3,5–28; 8,12–30; 9,1–9)
- Visdommen (Ordsp 8)

- Trøsteord fra profetene (Jes 40; Jer 29,10–11)
- Herrens lidende tjener (Jes 52,13–53,12)
- Daniel og vennene i eksil (Dan 1; 3; 6)
- Kvinnen som salvet Jesus (Matt 26,6–13; Luk 7,36–50)
- Nikodemus (Joh 3)
- Stefanus (Apg 6,8–15; 7,54–60)
- Filip og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26–40)
- Saulus ved Damaskus (Apg 9,1–25)
- Paulus' reiser; Lydia; Paulus og Silas i fengsel (Apg 16)
- Betydningen av Jesu død og oppstandelse (Rom 3–5)
- Fra død til liv (Ef 2,1–10)

Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert

- Hagar og Ismael (1. Mos 16; 21,8–21)
- Josef (1 Mos 37; 39)
- Jesus forkynner og helbreder (Matt 4,23–25)
- Mannen fra gravhulene (Mark 5,1–20)
- Kvinnen som rørte ved Jesu kappe (Mark 5,25–34)
- Syke bæres til Jesus (Mark 6,53–56)
- Jesus og barna (Mark 10,13–16)
- Kvinnen som fikk sine synder tilgitt (Luk 7,36–50)
- Den barmhjertige samaritanen (Luk 10,25–37)

Etiske og eksistensielle spørsmål, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket

Lokal plan skal være åpen for at de som møter deltakerne, bruker sin kompetanse til å velge ut fortellinger som passer til de eksistensielle spørsmålene som deltakerne selv tar opp.

- Tårnet i Babel (1. Mos 11,1–9)
- Sikem og Dina (1. Mos 34)
- Amnon og Tamar (2. Sam 13,1–21)
- Salomo dømmer klokt (1. Kong 3,16–28)
- Amos 6
- Jona
- Barnemordet i Betlehem og flukten til Egypt (Matteus 2,13–18)
- Er det tillatt å betale skatt til keiseren? (Matteus 22,15–22)
- Er det tillatt å gjøre godt på sabbaten? (Matteus 12,1–15)
- Jesus i Nasaret: Rettferdighet og omsorg for de svake (Luk 4,14–29)
- Den fattige enkens gave (Luk 21,1–4)

Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon

- Jakob som lurer og blir lurt (1. Mos 27–31)
- Forkynneren (Fork 3,1–8; 12,1–8)
- Amos 6
- Jesus forteller om Guds rike: sennepsfrøet, skatten og perlen (Matt 13,31–32.44–46)

- Ordet ble menneske (Joh 1,1–18)

Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norske og samiske språk

- Forskjell i kulturell kontekst: Hvordan lagrer man vin? Luk 5,36–39
- Er Guds rike iblant oss eller inne i oss? Luk 17,21
- Bli vi født på ny eller ovenfra? Joh 3,3

Veiledning til bibeltekster, unge voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for unge voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene for aldersgruppen 13–19, samt kirkeårets tekster.

Andre eksempler på relevante tekster:

- Fordypning i tekster som står i eksempellisten for aldersgruppen 13–19
- Eksempler på forskjellige sjangere fra Salmenes bok
- Flere tekster fra Forkynneren og Ordspråkene
- Susanna i badet (tillegg til Daniels bok)
- Temautvalg fra brevlitteraturen
- Flere tekster fra Johannes' åpenbaring

Veiledning til bibeltekster, voksne

Arbeidet med bibeltekster i kirkelig undervisning og læring for voksne kan ta utgangspunkt i kjernetekstlistene og eksempellistene over, samt kirkeårets tekster. Lokale forhold, slik som tilgjengelig kompetanse, aktive deltakeres interesser og lokal kirkekunst, vil i stor grad være førende for hvilke andre tekster som er i bruk.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høringsinstanser jf. liste

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-20

Deres ref:

Høring - Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Kirkerådet sender med dette, forslag til rammeplaner for kirkelig undervisning og læring i Den norske kirke på høring.

Kirkemøtet vedtok i sak KM 06/24 *Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del*. I vedtaket ba Kirkemøtet Kirkerådet om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring til behandling på senere Kirkemøter. På denne bakgrunn har Kirkerådet fått utarbeidet seks rammeplaner for følgende målgrupper: 0–5 år, 6–12 år, 13–19 år, konfirmanttiden, unge voksne og voksne.

Rammeplanene konkretiserer innholdet i overordnet del og skal være retningsgivende for lokalt planarbeid. De skal bidra til felles retning, sammenheng og progresjon i kirkens arbeid med undervisnings og læring, samtidig som det legges til rette for lokale tilpasninger.

Høringen omfatter:

- felles innledning til rammeplanene
- seks rammeplaner for kirkelig undervisning og læring
- veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer

Alle er velkomne til å svare på høringen. Kirkerådet ber høringsinstansene gi innspill til rammeplanene og de veiledende listene. Høringen er strukturert etter de enkelte rammeplanene og deres hoveddeler, med tilhørende spørsmål. Til hvert avsnitt om rammeplaner, hører også veiledende lister med.

Høringsfrist er **15. september 2026**. Hørings svar leveres digitalt via Kirkerådets høringsløsning.

Innkommne hørings svar vil bli sammenstilt og inngå i det videre arbeidet før saken legges frem for Kirkerådet og Kirkemøtet.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Caroline Vesterberg
seniorrådgiver undervisning og læring

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Caroline Vesterberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat

Høringsspørsmål

Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Veiledende lister over bibeltekster

Veiledende lister over salmer

Veiledende lister over praksisformer

Høringsinstanser

,

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 29.04.2026

Vår ref: 24/01811-18

Deres ref:

Høringsnotat rammeplaner kirkelig undervisning og læring

Bakgrunn for høringen

Kirkemøtet vedtok i 2024 **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** (KM 06/24). I vedtakspunkt 2 ba Kirkemøtet Kirkerådet om å forberede rammeplaner for kirkelig undervisning og læring til behandling på kirkemøtene i perioden 2025–2027.

Kirkerådet har nå vedtatt å sende forslag til **seks rammeplaner, samt veiledende lister** over bibeltekster, salmer og praksisformer på høring.

Rammeplanene gjelder følgende målgrupper:

- 0–5 år
- 6–12 år
- Konfirmasjonstiden
- 13–19 år
- Unge voksne
- Voksne

Rammeplanene og listene er utarbeidet av en ekstern skrivegruppe oppnevnt av Kirkerådets direktør, i tråd med vedtak i KR 19/25. De leverte forslag på rammeplaner og lister i midten av januar 2026. Etter dette og i tråd med Kirkerådets vedtak KR 63/25 har Kirkerådets sekretariat involvert relevante grupper i prosessen med saksframlegg og høring. Bispemøtet, Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner, Den norske kirkes ungdomsutvalg, Salmebasegruppen og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har kommet med innspill på utvalgte deler av rammeplaner og lister. Det er så foretatt justeringer ut fra innspillene.

I tillegg til de nevnte gruppene, ble det også arrangert en programpost om kirkelig undervisning og læring på Kirkemøtet. Her kunne Kirkemøtets medlemmer gi innspill på bibeltekster, salmer og praksisformer. Dette var også i tråd med Kirkerådets vedtak (63/24 punkt 4).

Formålet med høringen er å innhente synspunkter på rammeplanenes innhold, struktur og brukervennlighet før endelig behandling i Kirkerådet og vedtak i Kirkemøtet 2027.

Om rammeplanene

Rammeplanenes funksjon og status

Rammeplanene konkretiserer innholdet i **Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del** og skal gi retning for utforming av lokale planer i menighetene. Planene er retningsgivende for arbeidet med kirkelig undervisning og læring i hele Den norske kirke, i tråd med kirkeordningens § 28.

Rammeplanene skal:

- bidra til helhet og sammenheng i kirkens undervisning og læring
- gi et felles faglig og teologisk utgangspunkt
- samtidig sikre lokal frihet til å utvikle aktiviteter tilpasset lokale forhold

Innhold i kirkelig undervisning og læring

Alle rammeplanene er bygget opp rundt de tre innholdselementene som er fastsatt i overordnet del:

1. **Bibel, tekst og tolkning**
2. **Kirkens kultur og tradisjon**
3. **Kristen tro i praksis**

Innholdet konkretiseres gjennom **erfaringsmål**, som beskriver praksiser og aktiviteter der læring kan skje. Rammeplanene formulerer ikke kompetansemål slik skolen gjør, men tar utgangspunkt i frivillig deltakelse og læring gjennom deltakelse i praksisfelleskap. I rammeplanene for aldersgruppene 0-19 år, inngår sentrale temaer og utvalgsriterier samt strategier for å utvikle deltagerens tolkningskompetanse.

Andre perspektiver som er gjennomgående i rammeplanene

- Dåpens teologi som grunnlag for kirkelig undervisning og læring
- Likeverdig deltakelse, universell utforming og individuell tilrettelegging
- Samisk språk, kultur, trosuttrykk og livsanskuelse som en del av kirkens mangfold
- Progresjon tilpasset funksjonsevne, alder, livsfase og erfaring
- Samarbeid med hjem, faddere, frivillige og organisasjoner

Kort om de seks rammeplanene

Rammeplan 0–5 år

Rammeplanen vektlegger barns læring gjennom relasjoner, lek, sanser og ritualer. Foreldre og foresatte løftes frem som sentrale i kirkens arbeid med undervisning og læring. Dåpen gir et tydelig grunnlag for arbeidet.

Rammeplan 6–12 år

Planen legger vekt på nysgjerrighet, undring og mestring. Barna inviteres inn i kirkens fellesskap gjennom regelmessige aktiviteter, gudstjenester og prosjekter som gir rom for medvirkning og ansvar.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Rammeplanen beskriver både innhold og rammer for konfirmasjonstiden, inkludert omfang, leir, gudstjenestedeltakelse og samarbeid med organisasjoner. Planen kombinerer bredde og fordypning og tydeliggjør konfirmanttiden som en særskilt læringsperiode.

Rammeplan 13–19 år

Rammeplanen vektlegger fellesskap, identitet, ansvar og kritisk refleksjon. Ungdom gis rom for medvirkning, ledertrening og utforskning av tro i møte med egne livserfaringer og samtidens utfordringer.

Rammeplan for unge voksne

Rammeplanen tar utgangspunkt i unge voksnes livsfase preget av overgang, etablering og identitet. Tro forstås som noe som både leves, reflekteres over og fornyes i fellesskap, og planen legger vekt på engasjement, samfunnsansvar og lavterskeltilbud.

Rammeplan for voksne

Rammeplanen for voksne er bred og livsfaseorientert. Den omfatter både grunnleggende kristen opplæring, fordypning, livstolkning og undervisning knyttet til ulike livssituasjoner, og understreker samarbeid med organisasjoner og frivillige aktører.

Veiledende lister

Til rammeplanene følger veiledende lister over bibeltekster, salmer og praksisformer.

I listen over anbefalte tekster vises først en tabell over kjernetekstlister fra aldersgruppene 0-19 år. Deretter kommer kjernetekster i tabellformat for hver aldersgruppe separat. Listen over eksempeltekster er tilleggstekster. Disse listene skal være en hjelp for lokalt arbeid med sentrale temaer og utvalgsriterier som angis i rammeplanene under innholdselementet bibel, tekst og tolkning.

Unge voksne deler liste med 13-19 år, og har i tillegg noen tilleggstekster, blant annet om dåp, nattverd og andre aktuelle tekster. Aldersgruppen voksne har ikke en egen tekstliste, men det foreslås å følge kirkeårets tekster. Listene er ment som støtte i lokalt planarbeid.

Den veiledende listen over anbefalte salmer vises som en tabell per aldersgruppe 0-19 år. Unge voksne og voksne deler salmeliste hvor salmene presenteres punktvis. Salmeforslagene kommer fra Norsk salmebok og salmedatabasen (suppleringssalmer).

Anbefalte praksisformer vises som en tabell med praksisform til venstre og innhold til høyre. Hver aldersgruppe har sin egen tabell.

Høringen

Hvem kan avgi høringssvar

Alle kan svare på høringen, og Kirkerådet setter stor pris på høringssvar. Høringen er sendt til blant annet:

- menighetsråd og fellesråd
- bispedømmeråd
- kirkelige organisasjoner
- utdannings- og kompetansemiljøer
- andre relevante aktører

Høringsform

Høringen er digital, og besvarelsen foregår i nettskjemaet forms. Den er strukturert etter hver enkelt rammeplan og hver enkelt liste: For hver aldersgruppe bes høringsinstansene om:

- overordnede vurderinger.
- innspill til innledning.
- innspill til de tre innholdselementene og erfaringsmålene.
- eventuelle øvrige kommentarer.
- innspill til utvalg og omfang av bibeltekster. Både i listen over anbefalte tekster og eksempeltekster.
- innspill til utvalg og omfang av salmer og praksisformer.
- andre innspill til listene.

Det har vært et mål å gjøre høringen mest mulig oversiktlig og overkommelig. Derfor er spørsmålene utformet som enten ja/nei spørsmål med et fritekstsvar i tillegg, eller kun fritekstsvar. Det vil være mulig å velge ut avsnitt som kjennes mest aktuelt å svare på, uten å måtte gi innspill på alt.

Høringsfrist

Høringsfristen er satt til **15. september 2026**.

Videre prosess

Etter høringsfristen vil Kirkerådets sekretariat oppsummere høringsinnspillene og foreslå eventuelle justeringer i rammeplanene. Saken legges deretter frem for Kirkerådet og Bispemøtet til behandling, før endelig vedtak i Kirkemøtet 2027.

Rammeplaner for kirkelig undervisning og læring

Felles innledning til rammeplanene

Rammeplanene for kirkelig undervisning og læring forholder seg til [Plan for kirkelig undervisning og læring – Overordnet del](#) (PFKUL-OD), og har som funksjon å konkretisere innholdet og gi retning for utforming av lokale planer for forskjellige aldersgrupper (PFKUL-OD, s. 13).

Rammeplanene presenterer prinsipper for aktivitetstilbudet for hver aldersgruppe, som menigheten skal bruke som retningsgivende i arbeidet med å utforme og videreutvikle aktiviteter i sin lokale plan for kirkelig undervisning og læring. De konkretiserer punkter i de tre innholdselementene *Bibel, tekst og tolkning*, *Kirkens kultur og tradisjon*, og *Kristen tro i praksis*.

De lokale planene skal sikre at det er en kontinuitet mellom de ulike aldersgruppene. Alle skal få kjennskap og kunnskap til kirken de tilhører, inkludert kirkens tradisjon og historie.

Erfaringsmål

Konkretiseringen av innhold i rammeplanene skjer for det første gjennom eksempler på erfaringsmål. De viser at praksisene i seg selv er viktig innhold. Erfaringsmålene handler om noe vi gjør, og om det vi bruker til å gjøre det, for at det skal kunne skje læring. Det vi gjør, skal være deltakende og dialogiske aktiviteter, der vi får betydningsfulle møter med utvalgte deler av innholdet i kristen tro og tradisjon. I erfaringsmålene blir deltakerne beskrevet som aktive subjekter.

Disse målformuleringene sier ikke noe om hvilken kompetanse deltakerne skal ha til slutt, eller hva de skal ha kunnskap om som et resultat av undervisningen. Kirkens læringsfellesskap skal være for alle, uavhengig av hvilket potensial den enkelte har for å lære. Undervisningen skal likevel utfordre, både dem som kjenner innholdet godt fra før og dem som ikke gjør det, både dem som lett forstår sammenhengene og dem som ikke gjør det.

Erfaringsmålene er ikke uttømmende for hva som er gode arbeidsmåter eller mål. Listene skal heller ikke forstås som krav til hva som må gjøres i menighetenes undervisningsarbeid. Medarbeidere i hver menighet kan bruke erfaringsmålene som utgangspunkt for arbeidet med å legge fram innholdet for deltakerne, og finne arbeidsmåter som er inkluderende, engasjerende, motiverende og dialogorienterte.

Tolkningskompetanse

Under temaet Bibel, tekst og tolkning lister rammeplanene for aldersgruppene 0–19 opp noen strategier for å utvikle deltakernes tolkningskompetanse. I kirkelig undervisning og læring forstår vi tolkningskompetanse som evnen til å forstå og bruke Bibelen som hellig og normativ tekst, kilde til kunnskap om kristendom og til å forstå eget liv, kirken og samfunnet. Det inkluderer også forståelsen av sammenhengen mellom enkeltfortellingene og kristendommens store fortelling. Tolkningskompetanse styrkes blant annet av erfaring med

ulike typer tekster, kunnskap om hvordan de er lest og brukt, og hvordan dette har endret seg over tid.

Samisk

Samiske språk, livsanskuelse, kulturuttrykk og trospraksiser er en del av Den norske kirkes undervisning og læring. Dette skal bidra til å oppfylle de tre formålene omtalt i PFKUL-OD s. 48: «Først og fremst skal samer kunne forme sitt eget kirkeliv i pakt med en samisk selvforståelse. Det andre formålet er å styrke menighetenes forutsetninger for å kunne møte mennesker med samisk tilhørighet på en måte som ivaretar deres behov. Det tredje formålet handler om å gjøre samiske tradisjoner kjent for alle menigheter.» Samisk kristenliv løftes fram som eksempler på kirkens mangfoldige fellesskap.

Samisk kultur og tradisjoner kommer ulikt til uttrykk i områder med ulik grad av samisk tilstedeværelse og historie. Lokal plan kan bidra til at samiske språk er i bruk også i menigheter som ikke har samisk som hovedspråk. I områder hvor samisk er dagligspråk, er samiske bibeltekster og fortellinger en integrert del av undervisningen. Det bør tilrettelegges for at alle får møte bibeltekstene på sitt morsmål.

Progresjon

Rammeplanene for de ulike aldersgruppene legger opp til en form for generell progresjon i innhold og arbeidsmåter, som ikke avhenger av at de samme deltakerne deltar over tid. Alle kan delta i kirkelig undervisning og læring, uansett funksjonsevne, tidligere erfaring og kunnskapsnivå. Progresjonen i kirkelig undervisning og læring skal i mindre grad ta hensyn til hva som har vært innhold og temaer i tidligere aldersgrupper, og i større grad ta hensyn til momenter som:

- mestring på egne premisser
- hvordan identitet og tro dannes i den bestemte aldersgruppen
- eksistensielle spørsmål for aldersgruppen
- behovet for henholdsvis fordypning og bredde i undervisning og læring for den aktuelle gruppen som møtes.
- erfaringer og referanser den enkelte har fra ulik religiøs praksis og tenkning, som fra hjem, barnehage, skole og kulturell tilknytning.
- hvilken tolkningskompetanse den enkelte har med seg fra før, herunder evnen til kritisk tenkning

Foresatte og faddere

Foreldre og faddere har sammen med menigheten og hele kirken fått et ansvar for opplæring (PFKUL-OD, s. 70). Lokale planer konkretiserer hvordan menigheten vil bekrefte og støtte opp om den læring som skjer i hjemmet. Dette gjelder særlig fram til religiøs myndighetsalder (15 år). Rammeplanene gir eksempler på slike aktiviteter. Foresatte, øvrig familie og faddere er fortsatt viktige personer i ungdommenes liv etter religiøs myndighetsalder, og de bør derfor inkluderes i planene også for eldre ungdommer.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 0–5 år

Dåpens teologi er grunnleggende i kirken. I dåpen tar vi imot Guds nåde, slik som et barn tar imot omsorg fra sine nærmeste. Slik er de minste barna et forbilde for tro. Både døpte og interesserte barn og deres foresatte bør oppleve seg omsluttet av Guds omsorg.

I begynnelsen av livet trenger barn god tilknytning til omsorgspersonene sine. Kirkelig undervisning og læring for 0–5-åringene skal bidra til å bygge tillit og tilknytning til de nærmeste og til Gud. Arbeidet skal bidra til å styrke relasjonen mellom barnet og deres foresatte. Kirken skal oppmuntre foresatte i deres omsorgs- og oppdragelsesrolle, som det også vises til i dåpsløftet.

Barn lærer i sine relasjoner og i lek. Her utvikles språk og forståelse av verden. De lever i den tro og livsverden som de voksne rundt dem viser. I leken får de rom for å utforske sin egen tro. Hjemme og i kirken skal barna få møte omsorg, sanger, fortellinger og ritualer som viser hvem Gud er og hva det kristne livet er. I kirken får de leke og lære sammen med andre. Barna skal oppleve at det er naturlig å bruke språk og begreper om Gud og det kristne livet. Kirken skal oppfordre voksne til å ta del i trospraksiser sammen med barna, både i kirken og hjemme. Slik kan voksne støtte barnas utforskning av deres spiritualitet, og barnas undring kan bidra til læring også for voksne.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiske sanger i babysang, samiskspråklige elementer i familiegudstjenester, bruk av samiske kunstuttrykk og håndarbeid med teknikker, materialer og symbolbruk inspirert av samiske tradisjoner.

Aktiviteter for aldersgruppen 0–5

Alle døpte og interesserte barn og deres foresatte bør inviteres til minst tre forskjellige tilbud mens barna er i denne aldersgruppen. Kirken skal invitere aktivt til dåp.

Aktivitetene bygges opp rundt fellesskap, lek, fortelling og sang. Ritualer og rutiner hører med. Barna får ta i bruk mange sanser i formidlingen. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. God og trygg kontakt med både voksne og jevnaldrende er viktig.

Flere typer aktiviteter for 0–5-åringene er samlingspunkter for foresatte og barn sammen. Det gjelder for eksempel babysang og småbarnssang, hvor læring kan skje i samspillet mellom barnet og omsorgspersonene. I andre typer aktiviteter, særlig i aldersgruppen 3–5, kan gruppedynamikken blant de jevnaldrende styrkes av at foresatte ikke er til stede. Da kan barn og foresatte ha hver sin samling. Dette gjelder også søndagsskole under gudstjenesten. En tredje type aktiviteter er der hvor de foresatte er primære mottakere, slik som dåpsamtale og foreldreveiledningskurs.

Uansett hvilken rolle foresatte har i selve lærings situasjonen, skal de som har ansvar for læringsaktiviteten, alltid anerkjenne at barnets læringsprosesser skjer i samspill med familien.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- sanse, bli kjent med, leve seg inn i og undre seg over bibelfortellinger.
- delta i kreative former for formidling av bibelfortellinger.
- bli sunget for, og synge selv, sanger om bibelfortellinger og bibelske temaer.
- bearbeide erfaringer av fortellingene gjennom lek.
- delta i samtaler om fortellingene.
- samtale om hva det betyr at Gud er vår skaper og at vi er Guds barn.
- samtale om Jesus.

Sentrale temaer og utvalgs kriterier:

- Bibeltekster som kan tematisere trygghet og tilhørighet
- Bibelfortellinger som gir en grunnleggende forståelse av hva Jesus gjorde og gjør
- Høytidsfortellinger, med vekt på Jesu fødsel og Jesu oppstandelse fra de døde
- Bibeltekster om Gud som skaper
- Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Fortellingene presenteres som enkeltfortellinger. Det vises til at de er hentet fra Bibelen, kirkens hellige bok. Høytidsfortellingene presenteres som fortellingene som hører sammen med kirkens høytider.
- Sang og musikk brukes aktivt i bibelarbeidet, for eksempel i form av barnekor.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- bli sunget for i nære relasjoner, hjemme, i babysang og småbarnssang.
- bruke musikk som arena for lek og fellesskap, i babysang, småbarnssang og barnekor.
- synge salmer og sanger om høytidene, om at Gud har skapt og fortsatt skaper, og om hva Jesus gjorde og gjør.
- utforske og bli trygg i kirkerommet.
- erfare hvordan gjenstander i kirkerommet brukes.
- observere og samtale om kirkekunst og kunst med kristne motiver.
- sanse og leke fortellinger om gudstjenester, dåp, konfirmasjon og bryllup.

- samtale om død, sorg og det å minnes de døde, og delta i enkle minnepraksiser.
- delta i høytidsvandringar eller tilsvarende tradisjonar.
- feire høytidene hjemme.
- bli kjent med fortellinger om kristne barn i andre deler av verden.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- leke.
- delta i ulike former for bønn.
- be felles bønner ved innledning og avslutning av samlinger, for eksempel bønner om velsignelse.
- delta i gudstjenester ved å leke, synge, lytte, herme og bevege seg.
- delta i nattverd og dåpspåminnelse.
- synge, musisere og lytte til sang, joik og annen musikk i babysang, barnekor og lignende.
- arbeide med temaer som vennskap, kjærlighet og rettferdighet.
- utforske fortellinger og handlemåter som viser empati og nestekjærlighet.
- dele, få, trøste og vise omsorg.
- sanse kirkerommet som et hellig sted, for eksempel gjennom babysang, gudstjenester, sansevandringar, høytidsvandringar og åpen kirke.
- be morgnebønn, bordbønn og kveldsbønn hjemme.
- Foresatte, faddere og annen familie

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna kan erfare hvordan tro leves i hverdag og høytid. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, faddere og familie, for eksempel søsken og besteforeldre, inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- invitere til dåpssamtale, babysang og andre typer samlinger for barn og voksne sammen.
- gjøre noen av aktivitetene til møtepunkter på tvers av generasjoner.
- invitere foresatte og andre familiemedlemmer i flere generasjoner til arrangementer der barnekoret synger.
- minne foresatte og faddere om løftet de gir i dåpen.
- inspirere til å etablere tradisjonar i forbindelse med dåpsdag.
- foreslå hvordan barn og foresatte kan feire høytidene hjemme.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitmateriell og andre ressurser som kan brukas hjemme, på flere aktuelle språk.

- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn.
- invitere til temasamlinger om foreldre- og besteforeldreroller, eventuelt andre omsorgsroller.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 6–12 år

Barn i alderen 6–12 år leker, lærer og skaper. De utforsker nye måter å være sammen på, og oppdager stadig større deler av verden. De er nysgjerrige på kunnskap, og undrer seg, også der svar er vanskelig å finne. Slik lærer de. I kirken skal barna få erfare at det er lov å stille alle slags spørsmål og reflektere over dem.

6–12-åringene trenger gode forbilder i tro og liv. Det kan de finne hjemme, i kirkens fellesskap og når de lærer om personer i Bibelen og om personer som har formet kirken lokalt og globalt.

Kirkens aktiviteter skal bygge vennskap og inkluderende fellesskap, skape opplevelser av mestring og la barna utvikle sine interesser og uttrykksformer. Lokale planer legger til rette for kontinuitet inn i ungdomsarbeidet. Gjennom aktiv medvirkning kan de oppleve seg sett og hørt, og slik styrkes deres tilhørighet i menighetsfellesskapet. Kirken skal ivareta barns rett til å utøve sin tro.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for barn. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være markering av 6. februar, bruk av samiske salmer i barnekoret, innøving av Fadervår på et samisk språk, og samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo.

Aktiviteter for aldersgruppen 6–12

Alle dømte og interesserte barn bør inviteres til et inkluderende opplegg på tvers av interesser og funksjonsevne minst annethvert år. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Aktiviteter som skjer ukentlig til månedlig, bør være en grunnleggende del av tilbudet til aldersgruppen. Eksempler er aktiviteter i SFO-tid, etter skoletid eller barnekor. Fellesskap og lek har en sentral plass i slike aktiviteter. Enkeltprosjekter gir rom for involvering i planlegging og gjennomføring av menighetens hovedgudstjeneste. Eksempler på dette er leir, Tårnagenthelg og Lys våken.

Noen av aktivitetene bør være møteplasser på tvers av generasjoner. Eldre barn kan inviteres som medhjelpere på aktiviteter for yngre barn. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere, der det lokalt er naturlig.

Bibel, tekst og tolkning

For at barna skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- bli kjent med og undre seg over et bredt utvalg bibelfortellinger.
- erfare at Bibelen finnes på mange språk, og brukes av mennesker over hele verden.
- utforske Bibelen som en samling av forskjellige tekster.
- utforske Bibelen som en stor fortelling fra skapelse til nyskapelse.
- identifisere styrker og svakheter ved Bibelens helter, både kvinner og menn.

- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- finne, og øve på, bibelord som formidler håp.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

Bibeltekstene skal til sammen presentere et mangfoldig persongalleri fra både Det gamle og Det nye testamentet. Det kan gjelde både sentrale og mer ukjente personer i bibelhistorien, helter og skurker, personer som mislykkes og reises opp, og som kan være forbilder for barnas tro og liv. Samiske språk er en sentral del av språkmangfoldet som skal erfares. Utvalget består også av:

- Bibelfortellinger som gir en bred forståelse av hvem Jesus er
- Høytidsfortellinger (jul, påske og pinse). Påskefortellingen bør vektlegges som en helhetlig fortelling.
- Bibeltekster som tar opp kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Bibeltekster som berører barnas eksistensielle spørsmål
- Fortellinger som har potensial til å gi motstand og kritisk refleksjon

Strategier for å utvikle barnas tolkningskompetanse:

- Barna får gode muligheter til å undre seg og bearbeide sine inntrykk av fortellingene og tekstene, og finne egne tilknytningspunkter til dem.
- Bibelen presenteres som en kilde til mening og tro.
- Barna får lære om kjennetegn på Det gamle og Det nye testamentet og bibelske sjangre som evangeliene, brevlitteraturen og de poetiske bøkene.
- Barna får utforske de sporene Bibelen har satt i dagens samfunn og kirkeliv.

Kirkens kultur og tradisjon

For at barna skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- oppleve, og selv ta del i, skapende og kulturelle aktiviteter i kirkens regi.
- synge salmer og sanger, og utforske og oppleve et mangfold av stiler, epoker og språk som finnes i salmeboka.
- delta i pilegrimsvandring eller andre aktiviteter i naturen.
- utforske samiske trosuttrykk og fortellinger, og markere samiske merkedager.
- utforske kirkebygningen og kirkegården, også i et historisk perspektiv.
- observere og fortolke kunst som formidler bibeltekster, også fra kirker i lokalmiljøet.
- sammenligne lokale kirker og lokal kirkekunst med kirker og kunstuttrykk fra andre deler av landet og verden.
- møte fortellinger om personer som har hatt betydning for kirken, lokalt og globalt, også i et diakonalt perspektiv.

Lokale kulturuttrykk og trosuttrykk kan fungere som et utgangspunkt for å vise at kirken er lokal, nasjonal, global og mangfoldig. Menighetens samarbeidspartnere i andre deler av verden, for eksempel via misjonsorganisasjoner, kan fungere som kilde til eksempler på andre kristne kulturuttrykk. Samisk kristenliv er en del av det nasjonale mangfoldet. Andre kulturuttrykk og tradisjoner som viser til et mangfold i trosuttrykk i Norge, slik som kvenske, skogfinske og andre minoritetskulturer, bør inkluderes.

Kristen tro i praksis

For at barna skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt i menighetens gudstjenester, også i forberedelsene.
- bli kjent med og beVår Far, trosbekjennelsen og andre sentrale liturgiske tekster.
- ta del i forskjellige liturgier, salmesang og musikalske uttrykk, og i fortolkende arbeid med liturgiske tekster.
- reflektere og undre seg over hvordan kristen tro kommer til uttrykk i sakramentene dåp og nattverd.
- samtale om tro, og jobbe med å finne et språk for egen tro.
- be på ulike måter.
- delta i lokale høytidstradisjoner.
- bruke kirkeårskalendere med de liturgiske fargene, og gjøre kirkeårsrelaterte aktiviteter, for eksempel til advent, faste og påske, i kirken og hjemme.
- delta i diakonale handlinger, lokalt og globalt, og være med på å utfordre andre.
- reflektere over relevante etiske problemstillinger i lys av kristen etikk, kristent menneskesyn, idealer om et inkluderende fellesskap og vern om skaperverket.
- reflektere over livet og døden, hvordan dette kommer til uttrykk i begravelsesritualet, og hva ritualet kan bety for etterlattes sorg og håp.

Foresatte og faddere

Hjemmet er en viktig arena for formidling av tro, og et sted hvor barna erfarer levdt tro. Derfor er samarbeidet med hjem og faddere viktig. Foresatte, familie og faddere inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- gjøre noen av aktivitetene til en del av møtepunkter på tvers av generasjoner.
- gi deltakerne diakonale utfordringer som de må løse i samarbeid med familie og faddere.
- dele ut litteratur, sanghefter, aktivitetmateriell og andre ressurser som kan leses eller tas i bruk hjemme.
- oppfordre foresatte til å ta i bruk kristne praksiser hjemme, slik som aftenbønn og bordbønn, og samtale om tro.

- invitere til foresatte- og faddersamlinger i tilknytning til aktivitetene for barn, med overlappende temaer og innhold.

Rammeplan for konfirmasjonstiden

Konfirmanter kommer til kirken med ulike erfaringer, bakgrunn og motivasjon. Ledere gjør seg kjent med konfirmantene, f.eks. gjennom én til én samtale. Som skapt i Guds bilde, med ukrenkelig verdi, skal konfirmantene få erfare at kirken tilbyr trygge rom som har plass til alle. I konfirmasjonstiden blir de invitert til å utforske hva troen betyr for dem selv og for fellesskapet, blant annet ved å delta aktivt i praksiser og fellesskap, og ved å reflektere og undre seg sammen med andre. Konfirmanter møter evangeliet om Jesus og opplever kristen tro og kirkens tradisjoner, og slik blir de kjent med et kristent språk for å tolke livet. Et uttalt mål for konfirmasjonstiden er å la konfirmantene tolke livene sine i lys av kristen tro, slik at evangeliet kan gi mening inn i livene deres. I en tid hvor indre konflikter kan være mange og store, bør kirken og trosfellesskapet være en tydelig og inkluderende håpsbærer som gir retning og mening for livet.

Gjennom konfirmasjonstiden skal konfirmanten oppleve både bredde og fordypning i undervisning og læring om kristen tro. Konfirmasjon har en lang tradisjon i Den norske kirke. Ordet konfirmasjon (*confirmare*) viser til Guds løfter ved dåpen, og at konfirmanten kan få styrke sin kristne tro, sin kunnskap om troen og sin plass i troens fellesskap.

Rammer for konfirmasjonstiden

- Menighetene inviterer til konfirmasjon det året ungdommene fyller 14 år, og konfirmasjonstiden avsluttes vanligvis det året konfirmanten fyller 15 år.
- Konfirmasjonstiden omfatter normalt 60 timer fordelt over åtte måneder, og avsluttes med konfirmasjonsgudstjenesten.
- Konfirmasjonstiden inneholder minimum åtte møtepunkter med menighetens fellesskap. Minst fem av dem er gudstjenester. Dette inngår i omfanget på 60 timer.
- Konfirmantleir er en viktig samværsform som bør prioriteres i lokal plan for konfirmasjonstiden. Barne- og ungdomsorganisasjoner er naturlige samarbeidspartnere for leir. Inntil åtte timer pr leirdøgn inngår i timetallet. Disse timene skal ikke utgjøre mer enn 60 % av konfirmasjonstidens totale omfang.
- Alle som ønsker det, er velkommen til å delta i konfirmasjonsarbeidet. Dåp er en forutsetning for å delta i den avsluttende forbønns-gudstjenesten. Konfirmanter som ikke er døpt, får tilbud om dåp.
- Deltakere som har behov for tilrettelegging, skal få dette. Dette skal framkomme tydelig av invitasjonsmaterieell og det skal være enkelt å finne fram til hva slags tilrettelegging menigheten tilbyr. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse. Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i konfirmasjonstiden. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Eksempler kan være bruk av samiske salmer, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, fast bruk av velsignelsen på et samisk

språk som liturgisk avslutning på konfirmantsamlinger, og bruk av bibeltekster som aktualiserer et samisk natursyn. Dersom det er konfirmanter med annen minoritetsbakgrunn bør man også tilrettelegge for det.

- I menigheter hvor samisk språk er en del av dagliglivet, skal det, så langt det lar seg gjøre, være mulig å gjennomføre hele konfirmasjonstiden på samisk.
- Konfirmantene får gode muligheter for å medvirke i å utforme og evaluere aktiviteter og temaer.

Bibel, tekst og tolkning

For at konfirmantene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve, og arbeide fortolkende med, mange ulike bibelfortellinger.
- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- få erfaring med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- lete etter sammenhenger og helhet i Bibelen som tekstsamling, særlig mellom fortellinger om skapelse, syndefall, frelse og gjenopprettelse.
- lete etter tilknytningspunkter mellom bibeltekster og dagens samfunn eller egne erfaringer.
- delta i forberedelse av prekener og andakter.
- reflektere over regler, normer og verdier i Bibelen og hvordan disse kommer til uttrykk i vårt samfunn, slik som De ti bud, den gyldne regel, det dobbelte kjærlighetsbudet og Herrens bønn.
- bli kjent med fortellinger om hvordan Bibelen former menneskers liv og tro.
- uttrykke seg kreativt om tro, håp og livstolkning, i møte med bibelske, liturgiske og andre tekster.
- utøve kildekritikk i møte med kunstig intelligens, og forskjellige kristne strømninger på nett og sosiale medier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibeltekster som ligger til grunn for hvordan kristen tro og evangeliet forstås i dag.
- Bibeltekster som er i bruk i gudstjenestens liturgi.
- Bibeltekster som er eksempler på ulike sjangere og epoker.
- Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål, for eksempel spørsmål om identitet, sorg, tap og meningen med livet.
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.

Strategier for å utvikle konfirmantenes tolkningskompetanse:

- Konfirmantene skal få mulighet til å bli godt kjent med fortellingen om Jesu liv, død og oppstandelse, dens sentrale rolle i kristen tro, og hva den kan bety for dem.
- Konfirmantenes egne liv og erfaringer brukes som viktige tilnæringspunkter til tolkningsarbeidet. Deres rolle som aktive deltakere i arbeidet med fortolkning anerkjennes, veiledes og styrkes.

- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap kan drøftes.
- Kunnskaper og ferdigheter som konfirmantene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at konfirmantene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta aktivt og reflekterende i tradisjoner knyttet til gudstjenester, høytider, faste, pilegrimsvandring, bønnepraksiser, ritualer og lokale tradisjoner.
- utforske kristne symboler, særlig med utgangspunkt i lokal kirkekunst og samisk kristenliv, og kirkeårets liturgiske farger.
- synge salmer og sanger fra ulike tradisjoner, og utforske ulike kirkemusikalske uttrykk.
- bidra med egne skapende uttrykk i konfirmantsamlinger eller gudstjenester.
- gjøre seg kjent med lokale kirkebygg og deres historie.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom lokal kirkehistorie og nasjonale og globale utviklingstrekk i kirke og samfunn, for eksempel med tanke på kristningstid, lovverk, reformasjon, lekmannsbevegelse, nasjonsbygging og fornorskning, velferdssamfunn og byutvikling.
- møte flere ulike kristne tradisjoner fra kulturer i Norge og i verden, også urfolks- og minoritetskulturer, med særlig vekt på samiske trosuttrykk og samisk livsanskuelse.

Kristen tro i praksis

For at konfirmantene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- delta flere ganger og over tid i ulike trospraksiser.
- delta aktivt i gudstjenester, andre liturgiske samlinger og ritualer, og utforske og bli kjent med gudstjenestens liturgi og oppbygning.
- øve på Vår Far, trosbekjennelsen, andre tekster og bibelsteder, på sine språk.
- synge salmer og sanger.
- be på ulike måter og med ulike uttrykk.
- delta i diakonale praksiser, bidra i Fasteaksjonen og finne egne uttrykk for nestekjærlighet, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.
- bli kjent med menighetens misjonsprosjekt.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter.
- oppleve menighetens og samarbeidsorganisasjonenes ungdomsarbeid.
- samtale om kristen tro, og utforske sammenhenger mellom ulike deler av teologien, for eksempel treenighet, skapertro, forvalteransvar, menneskesyn, det dobbelte kjærlighetsbud, synd, nåde og forsoning.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.

- samtale om identitet og selvbylde, kropp og seksualitet, i lys av et kristent menneskesyn, tro og livstolkning.
- reflektere over temaer som, vennskap og relasjoner, livsglede, psykisk helse og rus, i lys av kristen tro og livstolkning.
- reflektere over etiske problemstillinger og om vårt individuelle og felles ansvar for skaperverket og medmennesker.
- utforske medansvar, lederskap, demokrati og arbeid i kirken.

Foresatte og faddere

Foresatte og faddere inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- sørge for god informasjon og tett dialog med foresatte, blant annet for å sikre at den enkeltes behov for tilrettelegging blir ivaretatt.
- oppfordre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter, og delta på de gudstjenestene konfirmanten er med på.
- gi konfirmantene oppgaver som gjøres i samarbeid med familie og faddere.
- oppfordre foresatte og faddere til å samtale videre med konfirmanten om temaer som er tatt opp i undervisningen.
- ha parallell undervisning for voksne med tilsvarende temaer som konfirmantenes.
- bidra til at konfirmasjonsdagen blir en høytidsdag for hele familien og fadderne.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 13–19 år

Ungdomstiden er en brytningstid som for mange handler om å finne tilhørighet, finne ut hvem man er, stå på egne bein og ta valg. Kirken kan være et trygt fellesskap der ungdom får være seg selv, stille spørsmål og bli tatt på alvor. Ungdom bør få være med i et inkluderende og engasjerende miljø, som gir mulighet til å utforske tro og liv på meningsfulle måter. Ungdommene skal få oppleve at erfaringer i deres egne liv blir anerkjent, og at kristen tro og kirkens fellesskap er ressurser i møte med utfordringer. Deres egne tanker, spørsmål og erfaringer er et sentralt utgangspunkt i undervisningen. Ungdommenes selvbylde kan formes av troen på Guds ubetingede kjærlighet. Fortellingene om Jesu liv, død og oppstandelse kan gi mening, håp og retning i ungdommenes liv.

I kirken skal ungdommene få tillit og ansvar for å medvirke i og styre sine egne aktiviteter, og ta initiativ selv. Kirkens tilbud for ungdom bør være en inkluderende arena for mestring, og et sted hvor man ikke blir målt på prestasjon. Samtidig er ungdomstiden en tid for å utfordres til ansvar og lederskap. Ungdom kan få ta del i kirkens fellesskap på vante eller nye måter. Fordypet kunnskap kan gi nye perspektiver på det de har med seg fra hjem og skole, og en motstandsdyktig tro som tåler og modnes i livets utfordringer. Det kan også gi et grunnlag for kritisk tenkning og for dialog. Kirken kan også utruste unge til å møte det digitale livet.

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av innhold og praksiser i undervisning for ungdom. Samiske språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk. Lokal plan konkretiserer dette innholdet. Eksempler kan være bruk av samiskspråklige elementer i ungdomsgudstjenester og andre liturgiske samlinger, samlinger og samtaler rundt et bål eller i en lavvo, og bruk av bibeltekster som aktualiserer samisk natursyn, livsanskuelse og urfolksperspektiver.

Aktiviteter for aldersgruppen 13–19

Fellesskapsbyggende aktiviteter er grunnleggende for tilbudet for aldersgruppen. Eksempler er ungdomskvelder, leirer og turer. Ledertrening og samtalegrupper er viktige tilbud. Fellesskapet skal være åpent for dem som ikke ønsker å bidra like aktivt. Det må finnes tilbud for dem som trenger små og stabile grupper. Det kan være et eget opplegg for undervisning og læring for dem som ikke er døpt, men søker dåp. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

I gudstjenester og andre samlinger får ungdommer medvirke og øve seg på å ta ansvar. De kan få delta i forberedelser og gjennomføring av aktiviteter for egen eller andre aldersgrupper, for eksempel som ungdomsledere. Demokratiske arenaer, slik som råd og utvalg som skal representere ungdom, er arenaer for læring, ansvar og medvirkning. Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere i gjennomføring av ulike aktiviteter og ledertrening.

Bibel, tekst og tolkning

For at ungdommene skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- finne fram i Bibelen i bokform og på nett.
- bli kjent med ulike metoder for å lese og tolke Bibelen.
- delta i forberedelse av prekener og andakter, og eventuelt holde dem selv.
- uttrykke seg på kreative måter, der de kan bruke egne liv og erfaringer i arbeidet med bibeltekstene.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i populærkulturen.
- sammenligne kristne og jødiske, eventuelt også islamske, fortolkninger av fortellinger.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.

Sentrale temaer og utvalgsriterier:

- Bibelens fortelling fra skapelse til nyskapelse
- Bibeltekster om Jesu lære, liv, død og oppstandelse
- Bibelfortellinger om personer som var utstøtt og marginalisert
- Bibeltekster som berører ungdommenes eksistensielle spørsmål
- Profetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket
- Tekster som utfordrer gudsbildene våre og åpner for reaksjoner og kritisk refleksjon
- Eksempler på tekster som er utfordrende å oversette til norsk og samiske språk
- Tekster som kan tematisere samisk livsanskuelse og natursyn

Strategier for å utvikle ungdommenes tolkningskompetanse:

- Ungdommenes liv og erfaringer brukes som utgangspunkt for tolkning.
- Samisk livsanskuelse, natursyn og spiritualitet settes i sammenheng med bruk av tekstene.
- Evne til kritisk tenkning anerkjennes og styrkes som en viktig del av fortolkningen. Forholdet mellom sannhet, historisitet og kilder til kunnskap drøftes.
- Kunnskapene og ferdighetene som ungdommene har med seg, for eksempel fra hjem og skole, aktiveres på meningsfulle måter.

Kirkens kultur og tradisjon

For at ungdommene skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret, for eksempel Maria budskapsdag / Márjjábeaivi / Maarjean biejjie / Márjjebiejvve, bots- og bønnedag og skaperverkets dag.
- lete etter og reflektere over sammenhenger mellom kirkehistoriske hendelser og trekk i dagens samfunn og kirke.

- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- syng salmer og sanger fra ulike tradisjoner.
- utforske kirkemusikkens rolle som bærer av kultur, tradisjoner og liturgi
- reflektere over kirkens rolle i markeringen av overgangsriter.
- utforske egen og fellesskapets tro gjennom å bearbeide og nyskape kunst- og kulturuttrykk.
- reflektere over hvordan omsorg, inkludering og sosial rettferdighet er en del av kirkens diakonale praksis.

Kunst- og kulturuttrykkene som er i bruk, skal vise at kirken er global, har en lokal forankring, og har et stort mangfold mellom kulturer, konfesjoner og spiritualitetstyper.

Kristen tro i praksis

For at ungdommene skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- oppleve ulike former for forkynnelse og bønn.
- syng salmer og sanger, joike.
- bruke liturgiske elementer til å forme sine egne gudstjenester og samlinger, og slik bli kjent med gudstjenestens oppbygning og liturgi, og nytolke dem.
- delta i fellesskapsbyggende aktiviteter, og bidra på sin måte i fellesskapene.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- reflektere over, samtale og uttrykke seg kreativt om sentrale kristne begreper som nåde, tilgivelse og forsoning, og om troens betydning for identitet, tilhørighet, psykisk helse, selvbilde og selvfølelse og hvordan vi forholder oss til mennesker og skaperverk.
- reflektere over sammenhenger mellom tro/livssyn, etikk, verdier og valg, og samtale om temaer som rus, seksualitet og grensesetting.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristendommens trossystem.
- reflektere over tro og praksis i ulike religioner og livssyn, sett i relasjon til den kristne tro og praksis.
- delta i dialogiske samtaler med ungdommer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta på demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, ungdomsutvalg og kirkevalg.
- delta i ungdomsarbeid i andre menigheter eller i organisasjoner.

Foresatte og faddere

Ungdommer over 15 år har nådd den religiøse myndighetsalderen. Foresatte og faddere er likevel sentrale personer i ungdommens liv og læring, og inkluderes i lokale planer. Menigheten kan:

- oppfordre foresatte og faddere til å samtale med ungdommen om å bli konfirmant.
- invitere til samlinger, for eksempel om konfirmasjonstiden og om temaer knyttet til rollen som foreldre og foresatte.
- invitere foresatte til å gi innspill til hva som oppleves viktig for deres ungdom og for ungdomsmiljøet.
- oppmuntre foresatte og faddere til å være frivillige på kirkens aktiviteter.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, unge voksne

Årene i starten av voksenlivet bærer for mange preg av oppbrudd og en brytningstid, hvor valgene man tar, kan forme resten av livet. Mange flytter hjemmefra i denne fasen. Studievalg, yrkesvalg og etablering kan preges av drømmer, forventninger og tilfeldigheter. Nye fellesskap og vennskap dannes, samtidig som ensomhet kan være en utfordring for flere. Kirken kan tilby fellesskap og et sted å høre til. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Kristen tro skal ikke bare forstås, den skal også gjøres og leves – sammen. I tilbudene for denne aldersgruppen skal kirken møte de unge voksnes nysgjerrighet og behov for autentisitet. Gud gir vekst til troen. Troen og identiteten kan være i endring i lys av nye erfaringer, ideer, kunnskap og relasjoner. Noen har sannsynligvis erfaring fra systematisk undervisning og læring i kirken, mens andre har liten eller ingen slik erfaring. Noen opplever at den troen de har med seg fra barndom og ungdom, må bygges opp på nytt. Kirkelig undervisning og læring skal ta slike endringer på alvor, og samtidig representere noe varig og stabilt. Kirken skal bidra til at deltakerne gjenoppdager evangeliet og kan finne en bærekraftig tro. De kan få hjelp til å utdype troen slik at de kan leve med de paradoksene troen innebærer.

Når deltakerne får rom til å bekrefte og fornye sin identitet, må kirken være bevisst på hvordan samisk identitet og minoritetsidentiteter kan komme til uttrykk og være i endring. Unge voksne bør få kunnskap om fornorskningen, kirkens rolle og pågående forsoningsarbeid, og reflektere over hva forsoning innebærer lokalt.

Undervisningen bidrar til bevissthet om hvordan man kan unngå diskriminering og fjerne fordommer.

Undervisningen skal støtte unge voksne i å modnes i troen. Den styrker tilhørigheten til kirken og løfter fram sammenhengen mellom tro, liv og samfunnsengasjement. Kirkens undervisning bør utfordre til engasjement for lokalmiljø, menneskeverd, rettferdighet, klima og natur. Kirken bidrar med arenaer for å drøfte og reflektere over store og små spørsmål, og for å bli kalt til ansvar og tjeneste.

Aktiviteter

Aktivitetene for unge voksne tar ofte utgangspunkt i deltakernes egne engasjement, initiativ og behov. Menighetens rolle kan være å støtte opp under initiativer og legge til rette for at ressurser er tilgjengelige. Menigheten kan også initiere, koordinere og videreutvikle samarbeid med kristne organisasjoner, nabomenigheter og aktører i lokalsamfunnet. Kirkens tilbud og fellesskap bør være spesielt synlige for studenter i forbindelse med studiestart.

Undervisning for unge voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere (for eksempel for ledere i barne- og ungdomsarbeid), temasamlinger og foredrag, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dåpssamtale for foresatte, diakonale samlinger,

leirer, turer, pilegrimsvandringar og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Kirken kan også utruste unge i møte med det digitale livet.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.
- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- reflektere over hvordan trekk ved dagens samfunn har røtter i Bibelen.
- reflektere over hvordan ulike verdier, idealer og moralske standpunkter kan begrunnes i Bibelen.
- la kulturuttrykk berike forståelsen av bibeltekstene, både ved å observere andres uttrykk og medvirke til å skape nye.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- utvikle kritisk tenkning i møte med bibeltekster og forskjellige tolkningstradisjoner.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til å:

- delta i markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.

- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon, delta i kor, band og forsangergrupper.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- bidra med egne skapende uttrykk.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.
- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- få innblikk i hvordan sentrale filosofiske tradisjoner bygger på kristen tro, og få fordypning i hvordan toneangivende kristne tenkere har bidratt til å forme ideer som preger kirken og samfunnet.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til å:

- bygge fellesskap for alle, der kristne verdier, slik som menneskeverdet og nåden, kommer til uttrykk.
- samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være hans disippel, og hva det betyr at Gud er nær.
- la verdier, refleksjoner og engasjement fra det kristne fellesskapet prege alle sider av livet, også arbeid og samfunnsengasjement.
- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk, delta i kor, band og forsangergrupper.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere over og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.

- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- stille eksistensielle spørsmål, lete etter svar i kristne kilder til livstolkning og livsmestring, tenke kritisk, og sette ord på egen tro og tvil.
- vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens og kristen tro.
- reflektere over og drøfte etiske spørsmål og utfordringer om blant annet arbeid, økonomi, miljø, natur, rettferdighet, seksualitet, grenser og forbruk.
- delta i dialogsamtaler med unge voksne som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide diskriminering og fordommer.
- delta i demokratiske arenaer, slik som medvirkningsmøter, kirkevalg og Den norske kirkes ungdomsdemokrati.
- skape lavterskeltilbud hvor de velger tema og frekvens selv.

Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, voksne

Kirkelig undervisning og læring for voksne skal være relevant, inspirerende og engasjerende for mennesker i alle slags livssituasjoner, og i alle faser av voksenlivet. Det innebærer at både allmenne temaer og temaer knyttet til bestemte livssituasjoner blir berørt, med respekt for mangfold og ulikhet, og i tilknytning til innholdselementene i rammeplanen. Undervisningen tar på alvor at troen er i endring gjennom livet.

Kirkelig undervisning for voksne skal treffe både den som er ukjent for kristen tro, men er nysgjerrig, og den som allerede er godt kjent med kristendom. Undervisningen for voksne skal gi dybde og øke kunnskap om kristen tro, tradisjon og kulturarv, og åpne rom for livstolkning og åndelig vekst. Den skal også styrke tilhørigheten til det kristne fellesskapet.

Kirkelig undervisning for voksne vil ofte bli ivaretatt av andre aktører, slik som lag og foreninger, organisasjoner og nabomenigheter, eller i samarbeid med dem. Det finnes mange ressurspersoner som kan bidra på ulike måter. Samarbeidet mellom menigheten og samarbeidsaktørene vises i lokal plan.

Kirkelig undervisning og læring skal utfordre deltakerne til tjeneste, ansvar og å dele kunnskap. Alle slags temaer er aktuelle for arbeidet, og gjøres relevante for det å leve i troen, kirken eller i en kultur som er formet av kristen tro og tradisjon, leve gode liv og gjøre gode valg. Den lokale planen skal sikre at kjernetemaer i kristen tro og de overordnede innholdselementene i denne rammeplanen, samt samiske perspektiver, inngår. Samtidig skal lokale initiativer, muligheter og behov ligge til grunn for temaene. Dette inkluderer hvilke lokale og regionale aktører menigheten kan samarbeide med.

Aktiviteter

Undervisning for voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere, temasamlinger og foredrag, kursserier, kulturarrangementer, kor og musikkgrupper, bibelgrupper og andre samtalegrupper, foreldremøter og dåpssamtale for foresatte, diakoni, leirer, turer, pilegrimsvandring og retreat, for å nevne noe. Digitale tilbud kan styrke – men ikke erstatte – det som skjer i fellesskapet. Universell utforming og individuell tilrettelegging er en forutsetning for likeverdig deltakelse.

Undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør ses i sammenheng med aktiviteter for barn.

Bibel, tekst og tolkning

For at deltakerne skal lære om Bibelen, kan kirken invitere dem til å:

- lese, lytte til og bruke Bibelen på egen hånd og sammen med andre.
- bruke bibeltekstene til å finne utfordringer, styrke, trøst og håp til eget liv, og dele erfaringer om dette.

- la bibeltekster kaste nytt lys over livserfaringer, og livserfaringer kaste nytt lys over bibeltekster.
- reflektere over ulike perspektiver i forkynnelsen om Jesus.
- formidle evangeliet, bibelfortellinger, bibeltekster og bibelske ideer.
- utforske hvordan bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten.
- utforske hvordan gudstjenesten, liturgien og sakramentene er formet av Bibelen.
- delta i samtaler i forbindelse med prekenforberedelse, bibeltimer, samtalegrupper etc.
- bruke kunnskap om bibelteksternes opprinnelige historiske, kulturelle og religiøse kontekst til å tolke Bibelen.
- erfare hvordan kirkeårets tekstrekker danner en framdrift, variasjon og repetisjon gjennom kirkeåret og over flere kirkeår.
- se likheter og ulikheter mellom kristne, jødiske og islamske fortolkninger av fortellinger.
- reflektere over hvordan valg i bibeloversettelse til norske og samiske språk påvirker vår forståelse av bibeltekstene.
- diskutere Bibelens troverdighet som kilde til historisk kunnskap.
- diskutere Bibelens rolle som normativt grunnlag for kristen tro, sannhet og verdier.
- reflektere over hva et evangelisk-luthersk bibelsyn er, og hvordan det har utviklet seg gjennom historien.
- reflektere over ulike gudsbilder som kommer til uttrykk i Bibelen.
- lete etter spor av Bibelen i andre kulturuttrykk.

Kirkens kultur og tradisjon

For at deltakerne skal lære om kirkens kultur og tradisjon, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- utforske og erfare hvordan gudstjenesten, liturgien, sakramentene, salmene og kirkemusikken er bærere av kirkens tro og tradisjon, og er innvevd i kulturen.
- delta i feiring/markering av merkedager i kirkeåret og merkedager for nasjon, folk og minoriteter.
- delta i, videreformidle og videreutvikle kirkens salme-, sang-, joike- og musikktradisjon
- bruke musikk som kilde til helse og livsmestring.
- utforske kristen kunst gjennom historien, og ulike måter å framstille kristen tro på i symbolikk, kunst, tradisjonshåndverk (herunder duodji/duodje/duedtie), lokale kirkers arkitektur og interiør.
- utforske hvordan kirken og kristen tro har formet ulike samfunnsområder, for eksempel rettsvesen, helsevesen, skolevesen og demokrati.
- reflektere over hvordan frivillig engasjement og lekmannsbevegelsen har preget kirken og kristenliv i Norge.

- reflektere kritisk over sider ved kirkens historie og hvordan kirkens historie er gjengitt i ulike kilder.
- bruke maktkritiske tenkemåter for å reflektere over kirkens rolle i samfunnet, historisk og i nåtiden.
- lære om sentrale kjennetegn på evangelisk-luthersk tro, likheter og forskjeller med andre konfesjoner.
- delta i økumeniske sammenhenger.
- se viktige epoker i kirke- og teologihistorien i sammenheng med andre historiske utviklingstrekk, lokalt, nasjonalt og globalt.
- få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.

Kristen tro i praksis

For at deltakerne skal lære om kristen tro i praksis, kan kirken invitere dem til, og gi veiledning i, å:

- delta i gudstjeneste, nattverdsfeiring og dåpspåminnelse.
- synge salmer og sanger, joike, lytte til musikk.
- reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.
- oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.
- engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.
- bruke trospraksiser i hverdagen, slik som bønn, bibellesning og stillhet, og dele sine erfaringer fra dette med andre.
- reflektere og samtale om sentrale kristne begreper som synd, nåde, tilgivelse og forsoning.
- få kunnskap om hva sjelesorg og skriftemål er, og hvordan man kan bruke det.
- drøfte hvordan kirken og kristne forholder seg til aktuelle etiske spørsmål, for eksempel teknologi, arbeidsliv, forbruk, klima, natur, kjønn, samliv, forsoning og mangfold.
- reflektere over og samtale om hvordan man kan være en god forelder/foresatt, samlivspartner, pårørende, besteforelder, dåpsfadder og andre aktuelle roller.
- utforske handlinger som kan uttrykke tilgivelse, gjestfrihet, oppgjør med egen synd, gavmildhet og andre verdier.
- delta i dialogsamtaler med personer som tilhører andre religioner og livssyn.
- delta i kirkens forsoningsarbeid og søken etter sannhet og rettferdighet, også i arbeidet med de andre punktene i denne rammeplanen.
- motarbeide urettferdighet, diskriminering og fordommer.
- delta i kirkedemokratiet.

Livsnære tema på tvers av innholdselementene

Livssituasjon	Kjennetegn	Tema
---------------	------------	------

Småbarnsforeldre	Familie, arbeid, tidsklemme, ansvar	Tro i hjemmet, foreldreansvar, bærekraftig liv, balanse mellom arbeid–fritid–tjeneste–hvile, samliv
Samliv og singelliv	Vennskap, familierelasjoner, fritid	Mening, livsglede, samfunnsengasjement, ansvar, fellesskap, tjeneste, brustne forventninger, ensomhet
Arbeidsliv	Mening, ansvar, karriere	Moral, samfunnsengasjement, fellesskap, verdier, utenforskap, arbeidsledighet, uførhet
Midt i livet	Modning, endring, ny orientering	Tilgivelse, forsoning, samfunnsengasjement, frivillighet, ev. foreldreskap for tenåringer, samlivsbrudd, når barna flytter ut, kulturliv
Seniorer og eldre	Livserfaring, tid til refleksjon, livsvisdom, tap og sorg	Håp og himmel, tosomhet, besteforeldre-rollen, alderdom, engasjement for andre, frivillighet, ensomhet, fellesskap, kulturliv
Livskriser og overganger	Sorg, sykdom, samlivsbrudd, tap av mening, nye begynnelse	Gud i lidelsen, bønn i mørke tider, håp, helbredelse, fellesskap i kriser, etterlatte etter selvmord, nye muligheter, det gode liv
En vei inn til tro	Søker kirkelig tilhørighet eller dåp i voksen alder	Grunnleggende kristen tro, dåp og nattverd, Bibelens fortellinger, kirkens fellesskap, kunst og kultur som vei til troen
Livets slutfase	Pårørende, etterlatte	Diakonale tilbud, sorg, håp

Veiledende lister, salmer

Listene over salmer og sanger kan brukes som ressurs og inspirasjon når menigheten lager sin egen liste over sanger og salmer som skal være i bruk i den lokale undervisningen. Menighetens liste skal være dynamisk og bygge på de forutsetninger og tradisjoner som finnes lokalt. De veiledende listene vil legge vekt på å løfte fram salmer og sanger som både er tradisjonsbærende og fornyende, særlig knyttet til de kirkelige høytidene og andre merkedager. Dåp- og nattverdssalmer er representert i hver aldersgruppe.

Temalistene på side 1412-1415 i Norsk salmebok anbefales til bruk i kirkelig undervisning og læring, i tillegg til salmer fra konfirmantsalmeboka, barnesalmeboka og Den norske kirkes suppleringsalmer.

Salmer og sanger som er i bruk i undervisningsaktiviteter, skal støtte opp under innholdselementene i rammeplanene. Salmeutvalget skal være tilpasset deltakernes alder, og styrke kjennskap til og mulighet for aktiv deltakelse i liturgi, kirkelige handlinger og andre trospraksiser. Det skal legges til rette for at deltakerne blir kjent med en viss sjangerbredde og får møte ulike kirkemusikalske tradisjoner, inklusive samiske.

Anbefalte salmer 0–5 år

Totalt 16 salmer

Norsk salmebok (N13)	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
27	Et barn er født i Betlehem
48	Deilig er jorden
206	Dine hender er fulle av blomster
239	Fader, du har skapt meg / Jubmel sjivnjedij muv
240/241	Måne og sol / Biejjiem jïh askem
284	Takk, min Gud, for hele meg / Kiitos, Herra, minusta (kv)
558	Kom la oss samles ved Guds bord
626	Vær meg nær, å Gud

758	Sámi soĝa lávlla/Samefolkets sang: (alle samiske språk) / Langt nord under Store Bjørnen
765	Gledens herre vær vår gjest
773	Kjære Gud, jeg/eg har det godt
780	Min båt er så liten
Salmedatabasen/ suppleringsalmer	
	Vinden blåser
	Vokt meg som din øyensten

Anbefalte salmer 6–12 år

Totalt 23 salmer

Norsk salmebok N13	
Salmenummer	Salmetittel
19	Nå tenner vi det første lys
25	Tenn lys! Et lys skal brenne
26	Solbarn, jordbarn
33	Det hev ei rose sprunge
43	Stille natt
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
150	Se, nå kommer Jesus
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
292	Den prektigkledte sommerfugl
564	Som barn i ditt hus
591	Det skjer et under i verden
617	Vårt alterbord er dekket
624	Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka
648	Han skapte skogen og han skapte vannet

755	Ja, vi elsker dette landet
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soĝa lávlla/Samefolkets sang
768	Leat nahkkárat mu čalmmis / Nå lukker seg mitt øye
Salmedatabasen/suppleringsalmer	
	Giefie lim (Hvem er denne mannen)
	Gud, skap i oss
	Lyset mitt er som en bønn

Anbefalte salmer konfirmasjonstiden og 13–19 år

Totalt 44 salmer

Fra Norsk salmebok	
Salmenummer	Salmetittel
23	Hosianna, Davids sønn
33	Det hev ei rose sprunge
38	Mitt hjerte alltid vanker
43/47	Stille natt/Glade jul
48	Deilig er jorden
68	Nå er den hellige time
105	Shine your light
108	Vår Gud han er så fast en borg
117	Se, vi går opp til Jerusalem
173	Hill deg, Frelser og forsoner
196	Påskemorgen slukker sorgen
197	Deg være ære
214	Han sto opp før dagen demret
295	Jupmelen giele / Skaperens stemme
306	Várrečohkain várdán / Høgt oppunder fjellet

325	Som når et barn kommer hjem om kvelden
327	Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
339	Skriv deg, Jesus, på mitt hjerte / Čale, Jesus, iežat gova
342	Amazing grace / Forunderleg
384	Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávllu oppa eanan (Ns)
415	Alltid freidig
434	Det er navnet ditt jeg roper
479	Fordi han kom og var som morgenrøden
482	Deg å få skode
494	Jeg er i Herrens hender
588	Vi samles til dåp i din kirke på jord
608	Når vi deler det brød som du oss gir
621	Nå dekkes bordet
646	Sometimes in our lives
671	Da jeg trengte en neste
678	Vi rekker våre hender frem
738	Noen må våke i verdens natt
757	Gud signe vårt dyre fedreland
758	Sámi soga lávlla/Samefolkets sang
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
818	O, bli hos meg
819	Bred dina vida vingar
Salmedatabasen/suppleringsalmer	
	Gud, ditt hjerte rommer
	Gud, du er min tilflukt
	Himmelen blekner
	Kvar var du
	Se, mørket vinner aldri

	Var inte rädd
--	---------------

Eksempler på salmer, unge voksne og voksne

Fra Norsk salmebok (N13)

Salmer knyttet til gudstjenesten / ulike sammenhenger

- 1 Herre Gud, ditt dyre navn og ære
- 101 Kristus er verdens lys
- 104 I et skur ved Betlehem
- 105 Shine your light
- 241 Biejjiemjïh askem (Ss)
- 309 Lovsyng vår Herre, den mektige konge med ære
- 319 Lær meg å kjenne dine veier
- 324 Ikke en spurv til jorden
- 325 Som når et barn kommer hjem om kvelden
- 327 Jeg løfter mine øyne opp til fjellene
- 341 Klippe du som brast for meg
- 342 Amazing Graze
- 354 O Jesus, du som fyller alt i alle
- 362 En tåre renner fra ikonet
- 364 Så kom du da til sist
- 371 Om alle mine lemmer
- 384 Laudate omnes gentes / Syng lovsang hele jorden (Bm) / Syng lovsang heile jorda (Nn) / Dál lávllo oppa eanan (Ns)
- 385 Bless the lord, my soul
- 388 Som ein hjort lengtar etter vatn
- 393 Cantai ao Senhor um cantici novo
- 415 Alltid freidig når du går
- 434 Det er navnet ditt jeg roper
- 449 Som et barn ble du båret til meg
- 452 Du som styre straum og vind
- 455 Fall til ro og kjenn at jeg er Herre
- 460 Bortom tid og rom og tanke
- 498 Du omgir meg på alle kanter
- 532 Gud kirkes grunnvoll ene
- 564 Som barn i ditt hus
- 608 Når vi deler det brød som du oss gir
- 624 Må din vei komme deg i møte / Vaajth dov baalka

- 626 Kum ba yah, my Lord
 631 Det er makt i de foldede hender
 635 Jésus le Christ, lumière intérieure / Jesus Guds son, du ljøs i mitt indre
 637 Yaraab ssalami
 757 Gud signe vårt dyre fedreland
 758 Guhkkín davvin Dávvgáid vuolde (Ns)
 761 Alle vender augo sine til deg
 882 Eg veit i himmerik ei borg

Advent og jul

- 2 Folkefrelsar, til oss kom
 24 Nordnorsk julesalme
 25 Tenn lys!
 28 Jeg synger julekvad
 33 Det hev ei rose sprunge
 36 Her kommer dine arme små
 38 Mitt hjerte alltid vanker (Bm) / Muv vájmmo álu uhtjat de stállaj (Ls) / Mun sydän sielä kulkee (Kv)
 39 Høyr kor englar syng frå sky
 40 Å kom nå med lovsang
 43 Stille natt
 48 Deilig er jorden (også på Ns, Ss og Kv)
 59 Nå vandrer fra hver en verdens krok
 63 Det lyser i stille grender
 66 Gullet buori saga mii / Høyr den gode tidend
 69 I en natt så klar og kald
 72 Vem har tänt den stjärnan
 123 Maria gikk i tornesnar

Påske

- 173 Hill deg; frelser og forsoner
 176 Å, løft ham sakte
 196 Påskemorgen slukker sorgen
 197 Deg være ære
 209 Døden må vike for Gudsrikets krefter
 215 Maria, tjierrasis gadnjalijs (Ls)

Pinse

- 229 Den signede dag
- 232 I all sin glans nu stråler solen
- 233 Kjærlighet er lysets kilde
- 512 Kom hellig ånd med skapermakt
- 520 Gå gjennom byens lange rette gater

Nasjonaldager

- 757 Gud signe vårt dyre fedreland
- 755 Ja, vi elsker dette landet
- 758 Samefolkets sang: Sámi soga lávlla
- Kvenfolkets sang: Kväna laulu

Gravferd

- 464 Velt alle dine veier
- 470 Nobody knows the trouble I've seen
- 471 Nærmere deg min Gud
- 482 Deg å få skode er sæla å nå
- 414 Så ta da mine hender
- 197 Deg være ære
- 818 O, bli hos meg
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 882 Eg veit i himmerik ei borg

Vigsel

- 651 Kjærlighet fra Gud
- 854 No stig vår song
- 494 Jeg er i Herrens hender
- 734 Guds kjærleik er som stranda og som graset

Dåp

- 586 Fylt av glede over livets under
- 589 Sov, du lille, sov nå godt
- 591 Det skjer et under i dåpen

Salmer om rettferdighet og etiske spørsmål

- 670 Til kjærleik Gud oss skapte
- 671 Da jeg trengte en neste
- 678 Vi rekker våre hender frem

295 Jupmelen giele/Skaperens stemme
479 Håpstango/Fordi han kom og var som morgenrøden
738 Noen må våke i verdens natt
680 Ubi Caritas et Amor
737 Herre du vandrer forsoningens vei
742 Høyr den budskapet som vi forkynner

Fra salmedatabasen/suppleringsalmer

Var inte rädd
Fortiden er omme
Son av Gud
Tal ikkje om ei Gud
Det er blitt høst
Sammen for Guds ansikt

Totalt 102 salmer

Veiledende lister, praksisformer

Anbefalte praksisformer 0–5 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasset formidling, bevegelsessanger, lystenning, bruk av flere sanser - Bruke kirkeåret i valg av gudstjeneste for små og store - Høsttakkefest, adventstid, fastelavn, påskefest og skaperverkets dag - Undervisning om og feiring av nattverd
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale og veiledning til trosformidling i hjemmet - Morgen-, kvelds- og bordbønner - Utdeling av materiell og andre ressurser - Markering av dåpsdag hjemme - Fadderrollen
Babysang	<ul style="list-style-type: none"> - Kristne sanger, rim og regler - Måltidsfellesskap - Kveldsbønn og bordvers
Småbarnssang	<ul style="list-style-type: none"> - Kan være en del av en familiemiddag - Kristne sanger - Gjerne bønn og velsignelse som avslutning
Søndagsskole	<ul style="list-style-type: none"> - Tilbud til yngre barn under gudstjenesten
4-årsbok	<ul style="list-style-type: none"> - Samling med måltidsfellesskap, kristne sanger, bønn og bibelfortelling - Bokutdeling under en gudstjeneste
Markering av dåpsdag i menigheten	<ul style="list-style-type: none"> - Samling for 1-2 åringer i kirken - Sangstund - Måltidsfellesskap
Fadderopplegg	<ul style="list-style-type: none"> - Utdeling av ressursmateriell - Egen faddersamling
Vandringer	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet - Jule- eller adventsvandring - Påskevandring
Familiesamlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Middag - Bibelfortelling med konkrete (flanellograf, dukker, drama) - Familiekor - Samtale om kristen tro og eksistensielle spørsmål - Andakt med lystenning og velsignelse

Samarbeid mellom kirke og barnehage

Det finnes mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barnehager / åpne barnehager. I dette samarbeidet er det [rammeplan for barnehagen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer 6-12 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasset formidling - Ministrantoppgaver - Mulighet for medvirkning til innhold og gjennomføring - Undervisning om- og feiring av nattverd
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Høytidsvandring	<ul style="list-style-type: none"> - Advents- julevandring - Påskevandring - Juletreff
Leir	<ul style="list-style-type: none"> - Familieleir - Helgeturer
Lys våken	<ul style="list-style-type: none"> - Samling kirkerommet med undervisning og aktiviteter - Måltidsfellesskap - Overnatting i kirken
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Misjonsprosjekt - Fasteaksjonen - Vennekapsmenighet i samarbeid med aktuelle organisasjoner
Familiesamlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Middagsfellesskap - Familiekor - Egne opplegg for foresatte - Kreativt verksted - Formidling av bibelhistorier
Markering av skolestart for 6-åring	<ul style="list-style-type: none"> - Opplegg på planleggingsdager - Gudstjeneste med bokutdeling - 6-års klubb
Orgelskole	<ul style="list-style-type: none"> - Samlinger med barn som er nysgjerrige på orgelet - Tilpasset undervisning

Etter skoletid	<ul style="list-style-type: none"> - Leksehjelp - Måltidsfellesskap - Klubb med leker og andakt
Åpen kirke	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet - Sansse kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger
Uteaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Speider - Idrettsaktiviteter - Friluftsliv, for eksempel en klubbsamling i skogen med bål og andakt
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Om tro, bibel, filosofi og eksistensielle temaer
Barnekor	<ul style="list-style-type: none"> - Evt i samarbeid med den lokale skolefritidsordningen - Sanger med kristent innhold - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Tweensklubb	<ul style="list-style-type: none"> - Klubb med forskjellige aktiviteter - Kreative samlinger med dans, drama og musikk - Andakt med lystenning, bønn og velsignelse
Pilegrimsvandringer og andre vandringer i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima og tap av natur
Halloween/Allehelgensdag	<ul style="list-style-type: none"> - Egen markering av dagen i kirken med utkledding, godteri, leker og kveldsavslutning - Undervisning om død, sorg, håp og begravelse - Vandring på kirkegården
Tårnagent	<ul style="list-style-type: none"> - Samling kirkerommet med forskjellige agentoppgaver - Tårnagentklubb - Gudstjeneste
Kulturarrangement	<ul style="list-style-type: none"> - Konserter for barn - Konserter der barn er medvirkende
Sommerskole i juni og august	<ul style="list-style-type: none"> - "Agent for rettferdighet" - Andre aktuelle opplegg
Markering av dåpsdag	<ul style="list-style-type: none"> - F.eks. 10 år siden dåpen

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksempler på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og barneskole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer konfirmasjonstiden

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på gudstjenester - Nattverd - Ministrant med veiledning - Øve på liturgiske ledd - Lage og lese egne forbønner
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelse
Felleskapsbyggende aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Bli-kjent-kveld med leker og snacks - Møte andre ungdommer i menighetens ungdomsarbeid
Leir	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantleir - Bo-hjemme leir - Overnatte i kirken
Praksis i menighetens øvrige arbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Barneklubb - Seniorarbeid - Kirkemusikk - Ungdomscafé
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantkor - Konfirmantband
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på Fasteaksjonen - Samle inn penger til Kirkens nødhjelps arbeid
Pilegrimsvandring og andre vandring i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærheten - Samtaleopplegg rundt tro, skapelse, bærekraft, klima og tap av natur
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Tro og eksistensielle spørsmål - "Meningen med meg" (eget opplegg) - Etikk og rettferdighet
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Bønnevandring - Personlig forbønn
Digitalt tros liv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Åpen kirke	<ul style="list-style-type: none"> - Utforske kirkerommet med kunst og arkitektur - Sanser kirkerommet på forskjellige måter: Stillhet, musikkmeditasjon, bibelfortellinger

Én til en-samtaler	- For eksempel ved oppstart av konfirmasjonsopplegget
Øvrig ungdomsarbeid	- Ungdomskor - Ungdomsklubb - Bibelgrupper - Band- og teknikkgrupper
Tilbud for foresatte	- Egen gudstjeneste med lystenning for konfirmantene - Undervisning om ungdomstiden og tro - Foreldremøte med foredrag og samtaler

Anbefalte praksisformer 13-19 år

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	- Ministrant- og medliturgoppgaver - Bidra til utforming av gudstjenesten

	<ul style="list-style-type: none"> - Nattverd - Ha ansvar for egne gudstjenester knyttet til innhold og gjennomføring - Kirkevertoppgaver
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Ledertrening	<ul style="list-style-type: none"> - Eget kursopplegg - Oppgaver på konfirmant- og barneleirer - Oppgaver på aktiviteter for yngre barn - Holde egne andakter, dele erfaringer med tro
Leir og turer	<ul style="list-style-type: none"> - Leirer med lengre varighet - Helgeturer - Bo-hjemme-leir - Overnatting i kirken
Ungdomsdemokrati	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdomsutvalg - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Fasteaksjonen	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra med innsamling av penger til Kirkens Nødhjelp - Lederoppgaver knyttet til organiseringen av selve aksjonen - Samtale om etikk og rettferdighet
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Som en del av gudstjenesten - Egne konserter - Som en del av leirvirksomhet
Kreative grupper	<ul style="list-style-type: none"> - Filmverksted - Foto - Dans - Drama - Redesign - Håndarbeid
Pilegrimsvandring og andre vandring i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Bruke turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt tro, skaperverk, bærekraft, tap av natur
Ungdomsklubb	<ul style="list-style-type: none"> - Café - Hobbyverksted - Andakt
Smågrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Bibelgrupper - Lectio Divina - meditativ bibellesning - «Meningen med meg» - Samtale om tro, filosofi og apologetikk

Tilbud for foresatte	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjonsmøte om konfirmasjon - Foredrag om tenåringstid og tro
Ungdomskvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtaler om aktuelle temaer - Konserter - Quiz
Digitalt trosliv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Russetid	<ul style="list-style-type: none"> - Åpen kirke - Samtaletilbud - Lokal tilstedeværelse evt i samarbeid med andre aktører
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn

Samarbeid mellom kirke og skole

Listen ovenfor viser eksempler på praksisformer som hører til rammeplan for kirkelig undervisning og læring for denne aldersgruppen. I tillegg finnes det mange relevante former for samarbeid mellom kirke og ungdomsskole / videregående skole. I dette samarbeidet er det [læreplanverket for skolen](#) som gjelder.

Anbefalte praksisformer, unge voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjeneste	<ul style="list-style-type: none"> - Medliturgoppgaver - Nattverd - Medvirkning i planlegging og gjennomføring - Ansvar for egne gudstjenester
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale

	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpspåminnelser
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Etikk og rettferdighet - Filosofi og teologi - Aktuelle samfunnstemaer
Aktiviteter på merkedager	<ul style="list-style-type: none"> - 17. maifrokost - Påsketilbud - Nyttårsfeiring - Romjultilbud - Valentinsdagen
Leir og turer	<ul style="list-style-type: none"> - Leirer med lengre varighet - Familieleir - Retreat - Skogskapell
Dialogarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Samtaler med unge fra andre religioner - Økumeniske samtaler
Internasjonal solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> - Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner
Lederoppgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Konfirmantleirer - Ungdomsturer - Ansvar ved aktiviteter for barn og unge
Ungdomsdemokrati	<ul style="list-style-type: none"> - Menighetsråd - Ungdomsting i bispedømmet - Styrearbeid i aktuelle kristne barne- og ungdomsorganisasjoner
Smågrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Bibelgrupper - Deling av tro, tvil og eksistensielle spørsmål - Apologetikk
Temakvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtaler - Minikonsert - Kurs/foredrag/film
Digitalt trosliv	<ul style="list-style-type: none"> - Tro, teologi og politikk i sosiale medier - samtale og veiledning - Bibel på nett - Digitale møteplasser
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Kreative samlinger	<ul style="list-style-type: none"> - Redesign - Dans og drama

	<ul style="list-style-type: none"> - Skriveverksted - Film og foto - Håndarbeid
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Familiekor - Gospelkor - Forsangergruppe - Lovsangsteam - Band
Studenttilbud	<ul style="list-style-type: none"> - Samtaler - Lesesal - Måltidsfellesskap - Åpen kirke
Kulturarrangementer	<ul style="list-style-type: none"> - Festivaler - Konserter - Salmekveld - Filmkveld
Samlinger i kirkeåret	<ul style="list-style-type: none"> - Fastesamlinger - Påskevandring - Romjulstreff
Samlinger for frivillige ledere	<ul style="list-style-type: none"> - Festmiddag - Kurs/foredrag

Anbefalte praksisformer, voksne

Aktivitet	Beskrivelse
Gudstjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Medliturgoppgaver - Nattverd - Kirkevert - Gudstjenestegrupper
Dåp	<ul style="list-style-type: none"> - Dåpssamtale - Dåpspåminnelser
Bibelgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Husfellesskap - Åpne bibelgrupper

Temakvelder	<ul style="list-style-type: none"> - Måltid - Panelsamtale over aktuelle temaer - Kurs/foredrag - Fastesamlinger
Andaktsliv	<ul style="list-style-type: none"> - Formidling av bibeltekster - Lystenning - Skriftemål - Dele egne erfaringer om tro - Personlig forbønn
Samlivskurs	<ul style="list-style-type: none"> - Undervisning og samtale
Samlinger for frivillige ledere	<ul style="list-style-type: none"> - Festmiddag - Kurs/foredrag
Dugnadsarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - Enkelt vedlikehold - Hagearbeid - Organisatoriske oppgaver - Loppemarked
Markering av høytider	<ul style="list-style-type: none"> - 17. maifrokost - Romjultreff - Nyttårsfeiring - Påsketilbud
Kreative grupper	<ul style="list-style-type: none"> - Matlaging - Håndarbeid - Snekkerverksted - Skriveverksted - Redesign - Foto
Internasjonal diakoni	<ul style="list-style-type: none"> - Fasteaksjonen - Vennskapsmenigheter i samarbeid med organisasjoner - Bønneuker
Samtalegrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Eksistensielle spørsmål - Filosofi, teologi og etikk - Samtale om tro og tvil
Sorggrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Pårørende ved tap av partner eller barn - Sorg ved samlivsbrudd
Allehelgenstilbud	<ul style="list-style-type: none"> - Kranseverksted - Åpen café
Religionsdialog	<ul style="list-style-type: none"> - Møte med representanter fra andre tros- og livssynssamfunn - Økumeniske samtaler
Kirkedemokrati og medvirkning	<ul style="list-style-type: none"> - Åpne informasjonsmøter om kirkevalg
Kulturarrangement	<ul style="list-style-type: none"> - Salmekveld - Festivaler

	<ul style="list-style-type: none"> - Boksamtaler
Pilegrimsvandringer og andre vandringer i naturen	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke pilegrimsruter i nærområdet - Vandring på turstier i nærområdet - Samtaleopplegg rundt skaperverk, bærekraft, klima tap av natur
Seniortreff	<ul style="list-style-type: none"> - Gåturer - Måltidsfellesskap - Kurs/foredrag - Sang og musikk
Kor- og musikkgrupper	<ul style="list-style-type: none"> - Familiekor - Kirkekor - Forsangergruppe - Band
Historiske vandringer	<ul style="list-style-type: none"> - I kirkerommet - I lokalmiljøet - Samarbeid med lokale historielag
Språkcafé	<ul style="list-style-type: none"> - Måltidsfellesskap - Sang og musikk

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	724	18/02514-20	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
17/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027	01.06.2026

Oppnevning av vararepresentant til representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Vedlegg:

Saksprotokoll Oslo BDR, 10062024, Sak 37_24, Oppnevning av representanter til repr Stiftelsen Kirkens Bymisjon
Vedtekter Stiftelsen Kirkens Bymisjon (944384448)

Saksorientering

Av vedtektene for Stiftelsen Kirkens Bymisjon skal det oppnevnes et fast medlem og et varamedlem fra Oslo bispedømme til Representantskapet i Kirkens Bymisjon.

Torild Skogsholm er valgt inn til representantskapet som fast medlem for perioden 2024 – 2027, og sitter til og med maimøtet i representantskapet neste år.

Varamedlem Eldrid Brekke ble valgt for perioden 2024 – 2026 og sitter til og med maimøte i år. Eldrid har sittet i en periode og kan gjenvelges for en ny toårsperiode, 2026 – 2028, dersom bispedømmerådet ønsker dette.

Forslag til vedtak

[...] oppnevnes som varamedlem fra Oslo bispedømme til Representantskapet i Kirkens Bymisjon for perioden 2026 – 2028

DEN NORSKE KIRKE

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 18/02514
 Arkivkode
 Saksbehandler Anders Uldal

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027	06.05.2024	26/24
2 Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027	10.06.2024	37/24

Oppnevning av representanter til representantskapet i stiftelsen Kirkens Bymisjon

Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027 har behandlet saken i møte 10.06.2024 sak 37/24

Møtebehandling

Stiftsdirektør informerte om at Odd Einar Dørum hadde trukket sitt kandidatur til å bli oppnevnt for en ny periode.

Inger Johanne Aas foreslo Torild Skogsholm som fast medlem og Eldrid Brekke som varamedlem.

Votering

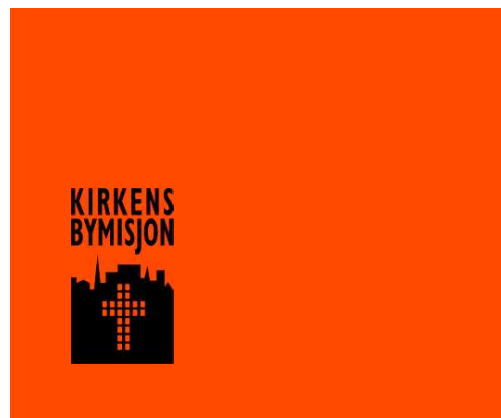
Av rådets medlemmer stemte 10 for å oppnevne Toril Skogsholm som medlem til representantskap for Stiftelsen Kirkens Bymisjon. En var avholdende.

Oppnevningen av Eldrid Brekke som varamedlem til representantskapet var enstemmig.

Oslo bispedømmeråd 2024 – 2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd oppnevner Torild Skogsholm som medlem og Eldrid Brekke som varamedlem til representantskap for Stiftelsen Kirkens Bymisjon. Skogsholm oppnevnes for 3 år, og Brekke oppnevnes for 2 år. Rådet ønsker samtidig å takke avtroppende medlemmer for deres bidrag i en viktig periode for Kirkens bymisjon.

24. januar 2023

VEDTEKTER STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON

§ 1

Stiftelsen Kirkens Bymisjon er en landsdekkende stiftelse som har som formål å fremme diakonale tiltak som bidrar til å virkeliggjøre kirkens oppdrag. Formålet fremmes i samarbeid med Den norske kirkes organer og i overensstemmelse med dens bekjennelse. Ethvert tiltak som er i overensstemmelse med formålet, kan besluttes iverksatt og opprettholdt så lenge det finnes hensiktsmessig.

Etter ikrafttredelse av sammenslåing vedtatt av styret i styremøte 17. februar 2022 er følgende stiftelser slått sammen med stiftelsen, som samtidig har endret navn fra Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo:

- Stiftelsens Kirkens Bymisjon Møre
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon Vestfold
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon Rogaland
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon Aust-Agder og Telemark
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon i Trondheim
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon i Drammen
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon i Bergen
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon i Kristiansand
- Stiftelsens Kirkens Bymisjon i Østfold

§ 2

Formålet søkes fremmet i samarbeid med kirken, myndigheter, institusjoner og organisasjoner herunder brukerorganisasjoner, gjennom en lokal forankring, og ved hjelp av ansatte og frivillige medarbeidere.

§ 3

Stiftelsen Kirkens Bymisjon er en selvstendig selveiende stiftelse som bare hefter med egen formue.

Stiftelsen har en bunden egenkapital som består av stiftelsens grunnkapital og annen bunden egenkapital. Grunnkapitalen per 1.2.2023 er på kroner 195 550 000. Egenkapital som ikke er bundet egenkapital er stiftelsens frie kapital.

Stiftelsens bundne egenkapital reguleres hvert år med virkningen i forhold til Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks (basisindeks 15.12.2004). Minst 10 % av stiftelsens årsoverskudd tillegges årlig den bundne egenkapitalen. Styret utarbeider retningslinjer for hva som inngår i årsoverskuddet.

24. januar 2023

Finansplasseringer skal skje i samsvar med investeringsstrategi fastsatt av styret.

Ved investering i aksjer skal det tas hensyn til at aktuelle aksjer ikke driver en virksomhet som må anses uforenlig med Kirkens Bymisjons verdigrunnlag.

Dersom det i noe år er aktuelt å budsjettere et underskudd på mer enn 2 % av den samlede egenkapitalen, skal representantskapet avgi uttalelse før styret treffer en endelig avgjørelse.

Hvis deler av stiftelsens bundne egenkapital er tapt eller står i fare for å bli tapt, skal styret straks behandle saken. Styret skal innen rimelig tid varsle representantskapet om forholdet og gi det en redegjørelse for stiftelsens økonomiske stilling og om hvilke tiltak som i tilfelle vil bli iverksatt.

§ 4

Stiftelsen Kirkens Bymisjon er organisert med et representantskap, et styre, og en generalsekretær som ledende organer. Representantskapet har delegert deler av sine oppgaver til en valgkomité, jf. § 9.

§ 5

Styret består av 9 medlemmer med 6 varamedlemmer som oppnevnes slik:

- a) 6 medlemmer med 3 varamedlemmer oppnevnes av representantskapet, medlemmene med en funksjonstid på 3 år, varamedlemmene for 2 år av gangen.
- b) 3 medlemmer med 3 varamedlemmer velges av og blant de ansatte i Stiftelsen Kirkens Bymisjon, medlemmene med en funksjonstid på 2 år, varamedlemmene for 1 år av gangen.

Det enkelte medlem og varamedlem kan gjenoppnevnes for inntil tre perioder.

Styret skal ha en sammensetning som sikrer mangfold og kompetanse. Av de representantskapsoppnevnte styremedlemmene skal hvert kjønn være representert med minst tre medlemmer. Styret skal ha en balansert landsdekkende representasjon der styret samlet sett skal ha medlemmer som på valgtidspunktet skal ha bostedsadresse i minst tre av fem ulike landsdeler.

Dersom representantskap oppnevnt i samsvar med vedtektene § 7 ikke har oppnevnt nye styremedlemmer innen ikrafttredelse av sammenslåingen mellom Kirkens Bymisjon stiftelsene som danner grunnlag for stiftelsen, fungerer styret i mottakende stiftelse frem til nytt styre er oppnevnt av nytt representantskap.

I styret møter også Stiftelsen Kirkens Bymisjon generalsekretær med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

§ 6

Styret er stiftelsens øverste organ. Forvaltningen av stiftelsen hører under styret. Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas.

Styret skal utføre de oppgaver det er pålagt i stiftelsesloven og stiftelsens vedtekter.

24. januar 2023

Blant styrets oppgaver inngår følgende:

- a) Ansette generalsekretær. Representantskapets leder og nestleder skal avgi uttalelse før styret treffer avgjørelse om dette.
- b) Føre tilsyn med generalsekretæren og om nødvendig utferdige instruksjoner.
- c) Vedta budsjett.
- d) Fastsette årsregnskap og avgi årsberetning som sammen med revisorsberetning forelegges representantskapet til uttalelse.
- e) Vedta omdanninger med minimum 2/3 flertall, jf. § 13.

Styret er beslutningsdyktig når minst 6 medlemmer er til stede. Styrets beslutninger treffes med alminnelig flertall blant de møtende, men minst 4 medlemmer må ha stemt for beslutningen. Ved stemmelikhet, gjelder som beslutning det møteleder har stemt for.

§ 7

Representantskapet består av 29 medlemmer med 26 varamedlemmer, som oppnevnes slik:

- a) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av styret i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- b) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- c) 5 medlemmer med 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- d) Bispedømmerådene i Den norske kirke, for tiden i 11 bispedømmer, oppnevner 1 medlem med 1 varamedlem hver.
- e) 1 medlem med 1 varamedlem oppnevnes av Metodistkirken i Norge.

Medlemmene har en funksjonstid på tre år og varamedlemmene to år. Det enkelte medlem og varamedlem kan gjenoppnevnes for inntil tre perioder.

Representantskapet skal gjenspeile mangfold og kompetanse. Blant medlemmene i representantskapet skal det være minst 40% av hvert kjønn. Representantskapet skal ha en balansert landsdekkende representasjon der representantskapet samlet sett skal ha medlemmer som på valgtidspunktet skal ha bostedsadresse i alle fem landsdeler.

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder for 1 år av gangen.

§ 8

Representantskapet har følgende oppgaver:

- a) Føre tilsyn med stiftelsens virksomhet.
- b) Avgi uttalelse i særlig viktige saker som blir forelagt fra styret, så som betydelige finansielle eller eiendomsmessige disposisjoner og vesentlige forandringer i arbeidet.
- c) Oppnevne styremedlemmer og varamedlemmer, jf. § 5 første ledd a) samt avsette styremedlemmer når vilkårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd er til stede.
- d) Velge styreleder og nestleder. Styreleder og nestleder velges for ett år av

24. januar 2023

gangen.

- e) Avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen.
- f) Velge revisor som skal være statsautorisert, fastsette revisors godtgjørelse og om nødvendig utferdige instruks for vedkommende.
- g) Velge valgkomiteens medlemmer i samsvar med § 9.
- h) Beslutte granskning.
- i) Vedta omdanninger etter vedtektene § 13 første avsnitt og § 14, med minimum 2/3 flertall, etter vedtak og forslag fra styret.

Representantskapet holder møter så ofte som lederen finner det nødvendig, eller når minst 6 medlemmer krever det. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styret og generalsekretæren har i alminnelighet rett til å delta i representantskapets møter, men uten stemmerett.

§ 9

Valgkomiteen består av 3 medlemmer valgt blant representantskapets medlemmer, samt av representantskapets leder og nestleder. Medlemmene av valgkomiteen kan sitte maksimalt i tre år, med mulighet for gjenvalg i tre perioder.

Minst ett av valgkomiteens medlemmer trer ut hvert annet år og kan ikke gjenvelges. Medlemmet som har tjenestegjort i valgkomiteen i lengst tid skal tre ut om ikke et annet medlem ønsker å tre ut. Representantskapets leder og nestleder skal likevel ikke tre ut som følge av tjenestetid i valgkomiteen.

Valgkomiteen skal avgj innstilling om valg av styremedlemmer, styrets leder og nestleder, samt representantskapsmedlemmer som skal velges av representantskapet.

Representantskapet kan vedta nærmere instruks for valgkomiteen.

§ 10

Styret representerer stiftelsen utad. Styret kan gi styremedlemmer eller generalsekretæren rett til å representere stiftelsen utad, alene eller i fellesskap. Styret kan når som helst trekke tilbake denne fullmakten. Styret kan meddele prokura.

§ 11

Generalsekretæren ansettes av styret. Generalsekretæren forestår den daglige ledelse og representerer stiftelsen utad i saker som inngår i den daglige ledelse.

§ 12

Selvstendig forening eller gruppe som virker for Stiftelsen Kirkens Bymisjons formål, kan av styret godkjennes for alminnelig samarbeid med Stiftelsen Kirkens Bymisjon.

§ 13

Følgende omdanninger krever vedtak i både styret og representantskapet med 2/3 flertall:

24. januar 2023

- a) Endringer i vedtektene §§ 1, 2, 13 og 14.
- b) Andre former for omdanninger enn slike vedtektsendringer som er nevnt i § 13 annet avsnitt, eksempelvis sammenslåing eller deling av stiftelsen.

Endring av andre bestemmelser i vedtektene enn de som er nevnt i § 13 første avsnitt bokstav a) vedtas av styret med 2/3 flertall.

§14

Oppløsning av Stiftelsen Kirkens Bymisjon må vedtas på samme måte som etter § 13 første avsnitt.

Bestemmelse om hvordan Stiftelsen Kirkens Bymisjons midler i slikt tilfelle skal disponeres, må ikke stride mot § 1.

Gavemidler skal brukes i samsvar med stiftelsens formål.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	133	17/03968-41	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
18/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027	01.06.2026

Stiftelsen Collettsgate 43 - oppnevning av styremedlem

Vedlegg:

Saksprotokoll Oslo BDR, 12052025, Sak 28_25, Stiftelsen Collettsgate 43 - oppnevning
 Saksprotokoll OBDR 09052022 - Oppnevning til styret for Stiftelsen Colletts gate 43
 Saksprotokoll OBDR 03022025 - Oppnevning til styret for Stiftelsen Colletts gate 43
 Saksprotokoll OBDR 04122023 - Oppnevning til styret for Stiftelsen Colletts gate 43
 Vedtekter Stiftelsen Collettsg 43

Saksorientering

I stiftelsens vedtekter §5 fremgår det at stiftelsens styre består av 5 medlemmer. Stiftelsens representantskap, som er Oslo bispedømmeråd, oppnevner 4 medlemmer samt 2 varamedlemmer for disse. Vedtektene sier videre at Institutt for Kristen Oppseding (IKO) oppnevner 1 styremedlem med varamedlem.

Medlemmene som er oppnevnt av representantskapet til styret er:

Robert Wright – 4 år fra 14.06 2025
 Gard Sandaker Nielsen – 4år fra 03.02 2025
 Ole Edvard Wold-Reitan - 4år fra 04.12 2023
 Anne Mari Egeland – 4 år fra 09.05 2022

Varamedlemmene som er oppnevnt av representantskapet til styret er:

- Stig Asplin – 4 år fra 03.02 2025
- Anders G. Uldal – 4år fra 04.12 2023

Oppnevningen av styremedlemmer og varamedlemmer skjer for 4 år. Anne Mari Egeland ble oppnevnt av representantskapet 09.mai 2022. Representantskapet har dermed anledning til å oppnevne et nytt medlem til stiftelsens styre..

Forretningsfører, advokat Tormod S. Christoffersen, har oppgitt at IKO har oppnevnt Espen Andreas Hasle som sitt styremedlem til stiftelsens styre, og at Anne Birgitta L Kvelland er vararepresentant.

Stiftelsens årsberetning og årsregnskap for 2024, samt forslag til vedtektsendringer (jf. OBDRs vedtak 3.2.2025), legges frem for behandling i bispedømmerådet høsten 2026.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd, som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43, oppnevner ...
som medlem av styret for Stiftelsen Collettsgate 43 for 4 år fra 1.juni 2026.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/03968
Arkivkode
Saksbehandler Anders Uldal

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027	12.05.2025	28/25

Stiftelsen Collettsgate 43 - oppnevning av styremedlem

Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027 har behandlet saken i møte 12.05.2025 sak 28/25

Møtebehandling**Votering**

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd, som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43, gjenoppnevner Robert Wright som medlem av styret for Stiftelsen Collettsgate 43 for 4 nye år fra 14.juni 2025.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/03968
 Arkivkode
 Saksbehandler Sigmund Gulliksrud

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd 2020-2023	09.05.2022	45/22

Stiftelsen Collettsgate 43 - oppnevning og beretning 2021

Oslo bispedømmeråd 2020-2023 har behandlet saken i møte 09.05.2022 sak 45/22

Møtebehandling

Det ble orientert om at styret i stiftelsen foreslår gjenvalg på styremedlem Anne Marie Egeland, men ikke har klart å fremskaffe forslag til varamedlemmer.

Etter samtale i rådet ble vedtaket noe endret.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Oslo bispedømmeråd som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43 har i møte 9.mai 2022 gjennomgått årsregnskap 2021 og drøftet stiftelsens virksomhet.

Oslo bispedømmeråd oppnevner Anne Mari Egeland som styremedlem for 2022-2025. Varamedlemmer oppnevnes senere.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/03968
 Arkivkode
 Saksbehandler Anders Uldal

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027	03.02.2025	4/25

Stiftelsen Collettsgate 43 - årsberetning og årsregnskap for 2023 samt oppnevning av styremedlem

Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027 har behandlet saken i møte 03.02.2025 sak 4/25

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd 2024 - 2027s vedtak

Oslo bispedømmeråd, som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43, har i møte 3.2.2025 gjennomgått årsregnskap 2023 og drøftet stiftelsens virksomhet. Representantskapet oppnevner Gard Sandaker-Nielsen som styremedlem for fire år, og Stig Asplin oppnevnes som varamedlem for fire år.

Bispedømmerådet ber administrasjonen om å vurdere om alle fem styremedlemmer bør oppnevnes av representantskapet, eller om IKO, eventuelt en annen organisasjon, råd eller utvalg, fortsatt bør oppnevne ett styremedlem. Med vurderingen skal det følge forslag til endrede vedtekter for stiftelsen. Forslaget til vedtektsendringer behandles når saken om stiftelsens årsberetning og årsregnskap for 2024 legges frem for behandling i bispedømmerådet.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/03968
 Arkivkode
 Saksbehandler Sigmund Gulliksrud

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Oslo bispedømmeråd 2020-2023	04.12.2023	77/23

Stiftelsen Colletsgate 43 - beretning 2022 og styremedlem

Oslo bispedømmeråd 2020-2023 har behandlet saken i møte 04.12.2023 sak 77/23

Møtebehandling

Sandaker-Nielsen foreslo stiftsdirektør Ole Edvard Wold-Reitan som styremedlem, med Anders Uldal som vara. Han stilte seg også til disposisjon for oppnevning.

Votering

Enstemmig.

Oslo bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

Oslo bispedømmeråd som representantskap for stiftelsen Colletsgate 43 har i møte 4.12.2023 gjennomgått årsregnskap 2022 og drøftet stiftelsens virksomhet. Oslo bispedømmeråd oppnevner Ole Edvard Wold-Reitan som styremedlem og Anders Uldal og Gard Sandaker-Nielsen som varamedlemmer for perioden 2024-2027.

REGISTRERT I STIFTELSESREGISTERET	
SAKS NR 09/01916	DOK NR 5277
- 1 JAN 2009	
ORG NR 978 625 703	BGL

V E D T E K T E R
FOR

STIFTELSEN COLLETTSGT. 43

§ 1 Navn og grunnlag

Stiftelsens navn er Stiftelsen Collettsgt. 43, tidligere benevnt Stiftelsen Kirkens Hus for Oslo Bispedømme. Den er en privat stiftelse, som er etablert i forbindelse med gaveoverføring fra Menighetsbevegelsen Christian Endeavour av eiendommen Collettsgt. 43 - gnr. 217, bnr. 74 i Oslo - ved gave-skjøte av 7.8.1969, tinglyst 20.8.1969.

§ 2 Formål

Stiftelsens formål er i overensstemmelse med gaveskjøtet å eie, drive og utnytte eiendommen Collettsgt. 43 til beste for Den norske kirkes arbeide - særlig for barn og ungdom.

§ 3 Forretningskontor

Stiftelsens forretningskontor er i Oslo.

§ 4 Grunnkapital

Stiftelsens grunnkapital er: Eiendommen Collettsgt. 43 - gnr. 217, bnr. 74 i Oslo - eiendommens verdi er kr. 2.324.962
Fradrag for gjeld " 1.225.000
Netto grunnkapital kr. 1.099.962

§ 5 Styret

Stiftelsen har et styre på 5 medlemmer.

Stiftelsens representantskap, kfr. vedtektenes § 8, oppnevner 4 medlemmer og 2 varamedlemmer for disse.

Institutt for Kristen Oppseding (IKO), som representant for kirkens arbeid blant barn og ungdom, oppnevner 1 medlem med varamedlem.

Oppnevningen av styremedlemmer og varamedlemmer skjer for 4 år om gangen.

Styreleder og nestleder velges av styret og for 2 år om gangen.

Styret er beslutningsdyktig når minst det halve antall medlemmer er tilstede. Vedtak treffes ved vanlig flertall. Står stemmene likt, gjør styreleders stemme utslaget. Er det stemmelikhet ved valg av styreleder og nestleder foretas lodd-trekning.

- 2 -

Innkalling til styremøter skal skje med rimelig varsel. Med innkallingen som skjer skriftlig, skal følge saksliste.

§ 6 Styrets oppgaver

Styret representerer stiftelsen utad og har ansvaret for at stiftelsen og det som vedkommer den blir forvaltet tilfredsstillende.

Styret skal avgi årsmelding og vedta resultatregnskap og balanse.

Til bruk for stiftelsens virksomhet skal styret utarbeide årsbudsjett.

§ 7 Signatur - forretningsfører

Styret kan engasjere forretningsfører.

Styreleder sammen med forretningsfører, eventuelt sammen med et annet styremedlem, hvis det ikke er forretningsfører, forplikter stiftelsen med sine underskrifter.

§ 8 Representantskap

Stiftelsen har et representantskap, som er Oslo bispedømmeråd i Den norske kirke.

Bispedømmerådets leder/nestleder er også leder/nestleder i representantskapet.

Representantskapet holder møte en gang i året innen utgangen av mai måned. Representantskapet holder ellers møter når det måtte finne behov for det.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst det halve antall medlemmer er tilstede. Ved vedtektsendringer og vedtak om oppløsning må representantskapet være fulltallig.

Vedtak treffes ved vanlig flertall, bortsett fra ved vedtektsendringer og oppløsning, kfr. vedtektenes § 9 nedenfor. Står stemmene likt gjør leders stemme utslaget.

Representantskapet har følgende oppgaver:

- a. Å drøfte og gi bemerkninger til stiftelsens virksomhet med grunnlag i stiftelsens årsmelding og regnskap.
- b. Å velge 4 medlemmer og 2 varamedlemmer til styret. Et medlem skal være medlem av Oslo bispedømmeråd.
- c. Å vedta endringer i vedtektene, herunder oppløsning av stiftelsen, kfr. vedtektenes § 10.

- 3 -

§ 9 Revisjon

Stiftelsen skal ha revisor, kfr, stiftelseslovens § 11.

§ 10 Endring av vedtekter - oppløsning av stiftelsen

Representantskapet kan med 2/3 flertall vedta endring i disse vedtekter, herunder vedta oppløsning av stiftelsen. Styret må ha uttalt seg på forhånd.

Opphører stiftelsen skal stiftelsens midler overtas av Den norske kirke v/Oslo bispedømmeråd. Midlene skal fortsatt tjene kirkens arbeide, særlig for barn og ungdom. Representantskapet kan ikke endre denne bestemmelse.

Den adgang representantskapet har til å foreta vedtektsendringer gjelder heller ikke en innholdsmessig endring av vedtektenes § 11 om avhending av Collettsgt. 43, som baserer seg på gaveskjøtet som er nevnt i vedtektenes § 1. Representantskapet kan videre ikke endre stiftelsens formål, bortsett fra at Collettsgt. 43 kan selges hvis det skulle vise seg å ikke være mulig å nytte eiendommen til det angitte formål.

§ 11 Avhending av eiendommen Collettsgt. 43

Eiendommen Collettsgt. 43 kan ikke avhendes hverken av stiftelsen eller av Oslo bispedømmeråd etter eventuell oppløsning av stiftelsen, med mindre det skulle vise seg ikke lenger å være mulig å nytte eiendommen til det formål som er angitt for stiftelsen.

.....

Ovenstående vedtekter er i henhold til de tidligere vedtekters pkt. 4 for Stiftelsen Kirkens Hus for Oslo Bispedømme vedtatt av stiftelsens styre og deretter av Oslo Bispedømmeråd den 17.6.1996. Vedtakene var enstemmige.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Eldrid Eide Røyneberg	421	17/05182-22	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
19/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjfelteraerie 2023-2027	01.06.2026

Møteplan Oslo bispedømmeråd 2027

Saksorientering

Administrasjonen har utarbeidet et forslag til årshjul for 2027 for den helhetlige virksomheten. I den totale møtevirksomheten er bispedømmerådsmøtene et viktig omdreiningspunkt. Det var god erfaring med samrådsmøte med menighetsrådene i år, og det foreslås å gjenta modellen med samråd og kirkemøteforberedende møte på samme dag også i 2027. De øvrige OBDR-møtene er fordelt til tidspunkt der administrasjonen har grunn til å tro at høringer, budsjettsaker, årsmelding og saker til kirkemøte vil være klare for behandling i rådet. Tidspunktene for når økonomisaker kan framlegges styres i hovedsak fra felles økonomienhet (FØ).

Administrasjonen har fått henvendelse fra Borg bispedømmeråd med ønske om et møte med OBDR for samtale om felles strategiske utfordringer. Det er foreslått 5 april for slikt felles møte.

Det er valg til menighetsråd og bispedømmeråd i 2027. Bispedømmerådsmøtet i desember 2027 blir derfor det siste møtet med avtroppende OBDR og med konstruering av nytt OBDR.

Det vil i tillegg til denne møteplanen bli behov for kursing av nytt OBDR. Tider for slike kurs er ikke fastsatt i rDnk, men administrasjonen foreslår å avsette onsdag 8. des for et slikt kurs.

Det foreslås følgende OBDR-møter i årshjul for 2027:

- 8. feb. med tid for samråd med MR-ene og kirkemøteforberedende møte
- 12.-15. mars Kirkemøte
- 5. april
- 31. mai
- 27. sep
- 6. des. med konstituerende møte for nytt OBDR
- 8. des til kurs for nytt OBDR

Dersom det oppstår behov for ytterligere møter for å behandle enkeltsaker, foreslås det at disse kan tas på Teams.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar møtestruktur for 2027 slik framlagt av administrasjonen, med de merknader som kom frem i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjølteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	110	25/03149-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
20/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjølteraerie 2023-2027	01.06.2026

Regnskap Oslo bispedømme 1.tertial 2026

Saksorientering

Totalt viser regnskapet for Oslo bispedømme pr. 30.04.2026 et forbruk som er 3,0 mill. kr. lavere enn budsjettert. Det tilsvarer 4,6 % av budsjetterte midler for perioden. Regnskapet pr 30.04.2026 er målt mot periodisert budsjett på samme tid. Det kan medføre noen avvik som skyldes avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett.

Hovedårsaken til at resultatet pr. 30. april er lavere enn budsjettert, er lønnskostnader som er lavere enn budsjettert. Samlet er lønnskostnadene 2,5 mill. kr. lavere enn budsjettert for perioden.

Utvikling i regnskapsresultatet:

Tall i hele tusen

	31.01	28.02	31.03	30.04
Administrasjon	-2	-5	142	7
Prestskapet uten døde	415	652	991	2 168
Døvekirken	212	393	506	869
Totalt	625	1 040	1 639	3 044
Prosent av budsjett	3,8 %	3,1 %	3,3 %	4,6 %

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatjenesten for 1.tertial er på 49,7 mill. kr. Samlet er kostnadene kr 2,2 mill. kr. lavere enn budsjettert. Av dette utgjør lønnskostnader den største andelen, totalt 1,9 mill. kr. Det er utbetalt 0,2 mill. kr. mindre enn budsjettert på tilleggslønn. Som følge av høytidsdager i april og mai, kommer det en større utbetaling av tilleggslønn i juni og juli, og det er ventet at tilleggslønnen vil være nærmere i balanse ved utgangen av juli.

Beredskapsutbetalingene er 0,2 mill.kr lavere enn budsjettet. Det er usikkert om dette skyldes en reell nedgang eller om det kommer av etterslep i innsendelse av krav. De andre kontoene for driftskostnader har mindre avvik fra budsjettet.

Mindreforbruket på lønn skyldes at kostnader til vikarer er lavere enn innsparingen på ledige stillinger, refusjon fra NAV og annen refusjon for stillinger. Det er gjennomført samtale med hver av prostene der regnskapstallene etter 1.tertial er gjennomgått. Formålet med samtalene er at bruken av vikarer skal avpasses bedre til ledige lønnsmidler. Det forventes at de budsjetterte midlene til lønn er benyttet ved utgangen av året.

Døveprostiet

Regnskapet for Døveprostiet pr. 30.04 er på 5,9 mill.kr Det er 0,9 mill. kr lavere enn budsjettet. Avvik fra budsjettet utgjør 12,8 %.

Lønnskostnadene er 0,4 mill. kr. lavere enn budsjettet. Det skyldes i hovedsak at vikarbruken er lavere enn ledige lønnsmidler og refusjon fra NAV. Tilgangen på vikarer er noe mer begrenset for døveprostiet.

Det er lavere kostnader enn budsjettet på kjøp av tjenester og møter samlet på 0,4 mill. kr. Reisekostnadene er 0,2 mill. kr. lavere enn budsjettet. De andre driftskontoene har mindre avvik fra budsjettet. Avviket her skyldes trolig avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett. Det er planlagt arrangementer senere i år som gjør at det er ventet at midlene vil bli benyttet. Driften blir fulgt opp med mål om å benytte de budsjetterte midlene.

Administrasjonen

Administrasjonsutgiftene er totalt på 7,7 mill. kr. Det er tilnærmet i samsvar med budsjett for administrasjonen. Det er et avvik på 0,1 % lavere enn budsjettet beløp.

Regnskapet viser lønnsutgifter som er 0,2 mill. kr. lavere enn budsjettet. Årsaken er at NAV-refusjoner og ledige lønnsmidler er noe lavere enn vikarutgiftene.

Det er et merforbruk på strømutfgifter på 0,2 mill. kr. Leieutfiftene er 0,1 mill. kr. lavere enn budsjettet. Det er mindre avvik for de andre driftskostnadene. Samlet forbruk på andre driftskostnader er 0,1 mill.kr. høyere enn budsjett ved utgangen av april.

Oversikten på neste side viser nøkkeltall fra regnskapet.

NØKKELTALL OSLO BISPEDØMME PR. 30.04.2026

Alle tall i tabellene er i hele 1000 kr.

210 Oslo bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Oslo	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-81	-238	-157	66,0 %	-5 990
Tilskudd mv	728	730	2	0,3 %	1 130
Lønn og godtgjørelser	59 425	61 906	2 481	4,0 %	167 443
Andre driftskostnader	3 328	4 046	718	0	14 354
Sum	63 400	66 444	3 044	4,6 %	176 937

210 0000 administrasjon

Oslo adm	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-79	-238	-159	66,8 %	-495
Tilskudd mv	620	705	85	12,1 %	755
Lønn og godtgjørelser	5 048	5 229	181	3,5 %	14 719
Andre driftskostnader	2 157	2 057	-100	-4,9 %	7 368
Sum	7 746	7 753	7	0,1 %	22 347

210 4000 prester utenom døveprostiet

Prestskapet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-1	0	1		-5 335
Tilskudd mv	108	25	-83	-332,0 %	375
Lønn og godtgjørelser	48 916	50 770	1 854	3,7 %	137 381
Andre driftskostnader	719	1 115	396	35,5 %	4 411
Sum	49 742	51 910	2 168	4,2 %	136 832

210 4280/5 døveprostiet

Døveprostiet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Lønn og godtgjørelser	5 461	5 908	447	7,6 %	15 343
Andre driftskostnader	453	875	422	48,2 %	2 575
Sum	5 914	6 783	869	12,8 %	17 758

210 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Kirkelig underv. og læring	0	0	0		49 544
Diakoni	0	0	0		9 748
Kirkemusikk i domkirken	0	0	0		204
Oslo domkirke	0	0	0		2 654
Døvekirkenes fellesråd	7 376	7 376	0		14 752
Sum	7 376	7 376	0	0,0 %	76 902

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar økonomirapporten for 1.tertial 2026 til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	110	25/03149-7	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjelteraerie 2023-2027	01.06.2026

Strategibudsjett for Oslo bispedømme 2026

Saksorientering

Oslo bispedømmeråd vedtok i sak 65/25 Foreløpig budsjett 2026 for Oslo bispedømme. Det ble avsatt 1,4 mill. kr. til strategiske satsinger. I det følgende orienteres det innledningsvis for disponeringen av disse midlene.

Da Oslo bispedømmeråd i sak 12/26 behandlet endelig budsjett for 2026 var tildelingen til budsjettgruppe 1 økt med kr. 1,0 mill. etter en gjennomgang av fordeling mellom bispedømmene. Det ble vedtatt i bispedømmerådet at midlene skulle benyttes til strategiske satsinger.

Kirkerådets direktør har etter at endelig budsjett var vedtatt, tildelt Oslo bispedømme ytterligere midler for 2026. Den 2.mai ble det orientert om at bispedømmet er tildelt kr. 2,0 mill. til satsingen for og med Unge voksne.

Plan for disponering av ovennevnte midler for 2026 legges frem i sin helhet i dette saksfremlegget.

Midler til strategiske satsinger vedtatt i årets budsjett

Oslo bispedømmeråd har i årets budsjett allerede avsatt 1,4 mill. kr. til strategiske satsinger. Prioriteringene som er gjort er som følger:

- Det er satt av 240.000 kr. til satsing på Unge voksne 18-30. Av dette utgjør driftsmidler til MER og Ventil (+stilling) 140 000 kr. Det er budsjettert med 100 000 kr. til prosjekter for ungdom og Grønn kirke i Ulven nærmiljøhage.
- Til formålet kunst og kultur er det avsatt 200.000 kr. Av dette utgjør 100.000 kr. driftsstøtte til Stiftelsen Kult - Senter for Kunst Kultur og Kirke Oslo. Kirkelig kulturverksted mottar driftsstøtte til leie av kulturkirken Jakob på 100.000 kr.

- Til religionsdialog er det satt av 600 000 kr. i budsjettet. Midlere utgjør årlig støtte til Kirkelig Dialogsenter Oslo. Til økumenikk er det satt av 40.000 kr. Dette er støtte til pinsefestival m.m. Fremtiden bor hos oss mottar 25.000 kr. i driftsstøtte.
- Åpen kirke, frivillighet og gudstjenesteliv er budsjettert med 100.000 kr. inneværende år. Til kompetanseutvikling, sertifisering og kursutvikling er det avsatt 200 000 kr.

Disponering av ekstra midler til strategiske satsinger 2026

Etter at foreløpig budsjett for Oslo bispedømme ble vedtatt i desember 2025, foretok Kirkerådet en justering av Oslo bispedømmes tildeling til drift, over budsjettgruppe 1. Som en følge av dette mottar Oslo bispedømmeråd ytterligere kr. 1,0 mill. over budsjettgruppe 1. Oslo bispedømmeråd vedtok i sak 12/26 «Endelig budsjett 2026», at den ekstra tildelingen i budsjettet for 2026 disponeres til strategiske satsinger i bispedømmet.

Ytterligere kr. 2,0 mill. er tildelt bispedømmet til satsingen for og med Unge voksne. Disse strategiske midlene til ungdom planlegges anvendt over flere år i en oppbyggingsfase av tiltakene i samarbeid med FR-ene, og i tråd med den vedtatte strategien fram mot 2029. Administrasjonen avventer endelig bekreftelse fra KR på dette.

Årsplan Oslo bispedømme 2026, som ble behandlet i Oslo bispedømmeråd 13.april i år (sak 7/26) er utarbeidet med utgangspunkt i kirkens strategi for 2022 – 2029. Årsplanen er grunnlag for planmessig samvirke mellom fellesrådene i Oslo, Asker og Bærum, og Oslo bispedømmeråd knyttet til sentrale oppgaver for kirkelige fellesråd og Oslo bispedømmeråd. Midlene foreslås disponert ut fra bispedømmets strategiske satsinger vedtatt i Årsplanen for 2026. Tiltakene er presentert etter årsplanens syv punkter:

1 – Unge voksne

- Snakke om tro – jf. funn i medlemsundersøkelsen
 - Utlysning av midler til markedsføring av eksisterende tiltak som møter økt nysgjerrig på kristen tro
 - Materiellutvikling til bruk i menighetene, gjerne med fokus på unge voksne.

300.000 kr. disponeres fra midler til satsingen for og med Unge voksne

2 – Kirken som organisasjon

- Ingen nye tiltak

3 - Konfirmasjon

- HEL arbeidet – med vekt på tilrettelagt konfirmasjon.

150 000 kr. disponeres fra midler til satsingen for og med Unge voksne

4 – Kirka vår

- Ingen nye tiltak

5 – Felles fagutvikling

- Kompetanseheving for ansatte i formidling kristendom/teologi for barn og unge
- 150.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger**

6 – Kirken og kulturarven - 2030

- Åpne kirker – utlysning av midler for å styrke strukturer som sikrer åpne kirker. Torgkirkene og kirkene lags pilegrimsleden prioriteres jf årsplan 2026 om å sikre åpne kirker frem mot 2030

250.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

7 – Kirken og mediene

- Synlighet i utbyggingsområder – herunder utvikle en mal for menighetsblad jf. medlemsundersøkelsen

500.000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

- Tiltak for å styrke synlighet av kirkeanleggene i utbyggingsområder
100 000 kr. disponeres fra midler til strategiske satsinger

Tiltakene under punkt 1 og 3 dekkes av midler til satsingen for og med Unge voksne. Øvrige tiltak dekkes av midler til strategiske satsinger. Totalt er det disponert kr 1,45 mill. til strategiske satsinger. Det gjenstår kr. 1,55 mill. av midler til satsingen for og med Unge voksne, og det planlegges med at disse midlene kan benyttes i de kommende år.

Omdisponering av eventuelt mindreforbruk etter 2.tertial

Regnskapsrapporten for 1.tertial for Oslo bispedømme viser et mindreforbruk på 3,0 mill. kr. (jf. sak 20/26). I hovedsak skyldes det at lønnskostnadene er lavere enn budsjettet. Det er gitt signal til prostene om at midlene må benyttes til vikarer. Det er tett dialog med prostene om dette. Skulle det til tross for tiltakene som er gjort oppstå et mindreforbruk høsten 2026, innstiller administrasjon på at også disse midlene disponeres til strategiske satsinger jf strategien for 2022-29 og årsplan for 2026.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar forslaget til disponering av ekstra strategiske midler for 2026.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ingun Yri Øystese	421	23/03940-63	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
22/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjëlteraerie 2023-2027	01.06.2026

Oppfølging av Kirkemøtets uttalelse om dialog og ytringsklima

KM 12/26, KR sine spørsmål.

Saksorientering

Kirkemøtet vedtok i 2026, KM 12/26, en uttalelse om dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn. I merknad fra komiteen heter det at «Komiteen ber om at uttalelsen sendes ut til menigheter, og at det i forbindelse med dette utarbeides et følgebrev med spørsmål til refleksjon og metodikk for å kunne samtale om temaet». I merknaden fra komiteen heter det «Komiteen ber om at uttalelsen sendes ut til menigheter, og at det i forbindelse med dette utarbeides et følgebrev med spørsmål til refleksjon og metodikk for å samtale om temaet».

Oslo bispedømmeråd stiller seg bak uttalelsen KM 12/26 og ber administrasjonen sende KR sitt brev til alle menighetene i Oslo bispedømme med oppfordring om å samtale om spørsmålene.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd ber administrasjonen sende brev om «dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn» til alle menigheter med oppfordring om å samtale om spørsmålene.

Utkast til brev: Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

Kirkemøtet vedtok i sak 12/26 en uttalelse om dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn. Utgangspunktet for uttalelsen var en erkjennelse av at ordskiftet i samfunnet har blitt hardere, og at dette også til tider preger samtaleklimaet i Den norske kirke. Kirkemøtets ønske er at uttalelsen kan danne grunnlag for samtale i menigheter om hvordan vi snakker sammen.

Kirkerådet sender med dette uttalelsen til landets menigheter og inviterer til samtale om denne. Uttalelsen ligger vedlagt.

Kirkemøtets uttalelse har et primært fokus inn mot kirken. Det betyr at det er en selvreflekterende uttalelse som sier noe om hvordan vi ønsker at samtalen skal være innad i kirken. Til samtale omkring uttalelsen kan følgende spørsmål være utgangspunkt:

- Hva kjennetegner et sunt ytringsklima?
- Når er ytringsklimaet hos oss på sitt beste?
- Når blir ytringsklimaet satt på prøve?

Dialog er en metodikk, og det ligger ressurser for samtaler tilgjengelig på nett. Det vises også til de kirkelige dialogsentrene og Dialogforum Østfold for ressurser og bistand til å kunne fasilitere samtaler. www.kirkeligdialogsenter.no

For en samtale omkring Kirkemøtets uttalelse, kan Nobels fredssenters åtte prinsipper for dialog være aktuelle:

- **Prinsipp 1: Dialog bør være en grunnholdning**
Dialog handler om intensjon, at man ønsker å møte andre mennesker med respekt, likeverdighet, åpenhet og nysgjerrighet.
- **Prinsipp 2: Skap trygge rom**
Man må skape trygge møterom der psykologisk trygghet ivaretas. Deltakerne møtes i en dialog preget av likeverd og respekt, og med en transparent agenda.
- **Prinsipp 3: Inviter alle med**
Ekskludering kan være med å skape splittelse. Aktiv deltagelse øker mulighetene for å finne fram til løsninger i fellesskap.
- **Prinsipp 4: I dialog må man lytte**
Å lytte er noe annet enn å høre, lytting krever fokus og tilstedeværelse. Empatisk lytting krever at du lytter med omsorg for den andre.
- **Prinsipp 5: La alle dele sine erfaringer**
En grunn til at konflikter ikke løser seg kan være manglende forståelse for motpartens synspunkter.
- **Prinsipp 6: Still spørsmål**
Å stille åpne og utforskende spørsmål er nyttig for å forstå hverandre bedre, spesielt når du er dypt uenig med noen.
- **Prinsipp 7: Snakk om det som er vanskelig**
Å snakke om det som er vanskelig er første steg til positiv endring og utvikling.
- **Prinsipp 8: Bidra til tilgivelse og forsoning**
Dialog gir mulighet til å overkomme vanskeligheter i livet og imøtekomme nye utfordringer i fremtiden på en konstruktiv måte.

Mer informasjon om prinsippene ligger tilgjengelig på www.nobelpeacecenter.org/dialog

Saksdokumenter:
KM 12/26 Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

KM 12/26 Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen ber om at uttalelsen sendes ut til menigheter, og at det i forbindelse med dette utarbeides et følgebrev med spørsmål til refleksjon og metodikk for å samtale om temaet.

Vedtak

Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

«Vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet» (Efeserne 4,15)

I en samtid preget av polarisering, vil Den norske kirke bidra til et ytringsklima preget av respekt og ansvarlighet.

Den norske kirke er en landsdekkende, demokratisk folkekirke. Vi er en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke, forent i troen på den treenige Gud. Vi er et fellesskap som anerkjenner rikdommen som ligger i ulike ytringer, meninger og teologiske tradisjoner.

Kirkemøtet vil løfte opp det som binder oss sammen: Som kirke forenes vi i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Som mennesker forenes vi i et felles menneskeverd. Som samfunn forenes vi i et felles mål om å skape gode og trygge liv for alle.

I samfunnet og verden opplever vi i økende grad polarisering og et hardere ytringsklima. Desinformasjon og splittende handlinger har eskalert de siste årene. Dette fører ofte til at vi trekkes mot ytterkanter heller enn å finne sammen.

Vi er én menneskehet i ett skaperverk. Dette bør få konsekvenser for hvordan vi gir støtte og motstand til hverandre. Kvaliteten på ytringsklimaet vårt påvirker hva vi kan få til sammen. Den norske kirke er en del av den offentlige samtalen, men også selv en arena for offentlighet. Derfor må kirken kontinuerlig arbeide med hvordan vi snakker med og om hverandre, tolke hverandre i beste mening og møte motstemmer med saklighet og respekt. Vi er alle mer enn våre meninger.

Dialog er et botemiddel mot polarisering. Vi må være villig til å la oss påvirke uten å overkjøre eller bli overkjørt. Dette er ikke et uttrykk for relativisme, men gir mulighet for felles refleksjon. Et åpent ordskifte krever ikke enighet, men at alle har mulighet for å komme til orde. Oppriktig kunnskapssøken, felles forventning om sannferdighet og verdsetting av kompetanse er grunnleggende i dette.

Kirken må ha et maktkritisk perspektiv på det offentlige ordskiftet både i og utenfor våre fellesskap. Vi må reagere når enkeltpersoner eller grupper utsettes for urimelige påstander, hat eller stigma.

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Kirkemøtet vil oppmuntre menigheter og kirkelige organer til å skape møteplasser for åpne samtaler om tro, verdier og samfunnsspørsmål. Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle. Slik verner vi menneskeverd og fellesskap og styrker motstandskraften i samfunnet, tillit og hverdagsdemokrati. Sammen.

I troen på det gode i hverandre vil vi møte våre medmennesker med gjensidighet «i mildhet, ydmykhet og storsinn», slik at vi «bærer over med hverandre i kjærlighet» (Efeserne 4,2)

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjælteraerie 2023-2027

Fra bispedømmerådet leder:

Oppfølging av sak - Kirkemøtets uttalelse om dialog og ytringsklima

Bispedømmerådsleder orienterer om at Kirkerådet ikke enda har vedtatt en utsendelsestekst som skal følge uttalelsen om ytringsklima mm. Kirkerådets nest Arbeidsutvalg (AU) i starten av juni, skal godkjenne før teksten sendes ut til MR mm.

Bispedømmerådsleder har laget følgende tekst til behandlingen av saken i bispedømmerådet:

Kirkemøtet vedtok i mars uttalelsen "Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn». På møtet i april drøftet Oslo bispedømmeråd kort hvordan denne bør følges opp. Samtidig løftet nestleder Marius Berge Eide en problemstilling om hvordan kirken kan balansere engasjement og ta tydelig stilling i saker, samtidig som en skal være faktabasert og nyansert.

Hva betyr denne uttalelsen for oss i Oslo bispedømmeråd, og hvordan kan vi bidra til god dialog og ytringsklima i kirken i Oslo bispedømme, som gir reelt rom for ulike meninger og synspunkter? Er det situasjoner hvor vi må være forsiktige, slik at kirkens engasjement og stemme ikke blir misbrukt? Er det noen spesielle initiativ bispedømmerådet bør ta for å utvikle ytringsklimaet i Oslo bispedømme?

Her er uttalelsen som Kirkemøtet vedtok:

Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

«Vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet» (Efeserne 4,15)

I en samtid preget av polarisering, vil Den norske kirke bidra til et ytringsklima preget av respekt og ansvarlighet.

Den norske kirke er en landsdekkende, demokratisk folkekirke. Vi er en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke, forent i troen på den treenige Gud. Vi er et fellesskap som anerkjenner rikdommen som ligger i ulike ytringer, meninger og teologiske tradisjoner.

Kirkemøtet vil løfte opp det som binder oss sammen: Som kirke forenes vi i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Som mennesker forenes vi i et felles menneskeverd. Som samfunn forenes vi i et felles mål om å skape gode og trygge liv for alle.

I samfunnet og verden opplever vi i økende grad polarisering og et hardere ytringsklima. Desinformasjon og splittende handlinger har eskalert de siste årene. Dette fører ofte til at vi trekkes mot ytterkanter heller enn å finne sammen.

Vi er én menneskehet i ett skaperverk. Dette bør få konsekvenser for hvordan vi gir støtte og motstand til hverandre. Kvaliteten på ytringsklimaet vårt påvirker hva vi kan få til

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjærlteraerie 2023-2027

sammen. Den norske kirke er en del av den offentlige samtalen, men også selv en arena for offentlighet. Derfor må kirken kontinuerlig arbeide med hvordan vi snakker med og om hverandre, tolke hverandre i beste mening og møte motstemmer med saklighet og respekt. Vi er alle mer enn våre meninger.

Dialog er et botemiddel mot polarisering. Vi må være villig til å la oss påvirke uten å overkjøre eller bli overkjørt. Dette er ikke et uttrykk for relativisme, men gir mulighet for felles refleksjon. Et åpent ordskifte krever ikke enighet, men at alle har mulighet for å komme til orde. Oppriktig kunnskapssøken, felles forventning om sannferdighet og verdsetting av kompetanse er grunnleggende i dette.

Kirken må ha et maktkritisk perspektiv på det offentlige ordskiftet både i og utenfor våre fellesskap. Vi må reagere når enkeltpersoner eller grupper utsettes for urimelige påstander, hat eller stigma.

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Kirkemøtet vil oppmuntre menigheter og kirkelige organer til å skape møteplasser for åpne samtaler om tro, verdier og samfunnsspørsmål. Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle. Slik verner vi menneskeverd og fellesskap og styrker motstandskraften i samfunnet, tillit og hverdagsdemokrati. Sammen.

I troen på det gode i hverandre vil vi møte våre medmennesker med gjensidighet «i mildhet, ydmykhet og storsinn», slik at vi «bærer over med hverandre i kjærlighet» (Efeserne 4,2)

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjølteraerie 2023-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anders Uldal	421	23/03940-62	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
23/26	Oslo bispedømmeråd - Oslo bæspatjølteraerie 2023-2027	01.06.2026

Referat- og orientingssaker 01.juni 2026

Vedlegg:

Personaloversikt til OBDR 2026 06 01

Visitasforedrag Slemmestad og Nærnes Åros og Røyken sokn 2026

Visitasforedrag Søndre og Nordre Hurum 2026

Saksorientering

Orienteringer:

- Personaloversikt til OBDR 2026 06 01
- Visitasforedrag fra visitas i Slemmestad og Nærnes Åros og Røyken sokn
- Visitasforedrag fra visitas i Søndre og Nordre Hurum
- Muntlige orienteringer

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar saken til orientering.

Personaloversikt til OBDR 1. juni 2026

Tiltredelse i faste stillinger f.o.m. 1. april 26:

Knut Tveitereid, prest/prosjektleder i Markus startet (20 % av 100 %) 1. april

Christian Kringstad Kielland, teologisk rådgiver starter (50 % av 100 %) 13. april

Jon Olav Hjelde, kapellan i Røa og Sørkedalen starter 29. juni

Angel Lorentzen, kapellan i Holmen starter 29. juni

Ingvild Prestbø, kapellan i Østerås starter 1. juli

Thekla Berge, kapellan i Fornebulandet starter 1. juli

Olav Fraser Lende, kapellan i Grefsen starter 3. august

Per Erik Karlsson Brodal, sokneprest i Uranienborg starter 24. august

Torunn Jåvold, sokneprest i Holmen starter 15. september

Trude

Fast tilsatte som har sluttet eller har meldt at de slutter f.o.m. 1. april 26:

Line Heiberg Ringen, kapellan i Grefsen sluttet 10. mai

Hilde Ramsøe Graff, sykehjemsprest slutter 31. mai

Sjur Einar Isaksen, sokneprest i Uranienborg slutter 30. juli

Audun Vad Petersson, kapellan i Østenstad slutter 31. juli

Gry Friis Eriksen, seniorrådgiver slutter 31. juli

Interne skifter av stilling f.o.m. 1. april 26:

Kjersti Jåvold Landmark, fra kapellan Ris til kapellan Lommedalen 1. april

Ingeborg Holberg Heggen, fra kapellan Høvik til sokneprest Høvik 1. juni

Lena Johannessen, fra kapellan Bryn til kapellan Grefsen (dato ikke fastsatt)

Visitaforedrag søndag 10. mai 2026 i Teglen, Spikkestad.

Ved biskop Sunniva Gylver

Kjære alle sammen!

Denne uka har vi hatt bispevisitas her i Slemmestad, Nærnes sokn, Åros sokn og Røyken sokn. Tre menigheter med 5 kirker, ett gravkapell og to staber – Min andre visitas noensinne, både som prest og biskop. Det har virkelig vært fine og innholdsrike dager; tirsdag onsdag, torsdag og fredag, og vi avslutter nå i dag.

Når jeg holder dette visitaforedraget så er dette blitt til i tett samarbeid med prost i Asker, Øyvind Stabrun og kirkefagsjef i Oslo bispedømme Ingun Øystese. De har, sammen med to daglige ledere, tre sokneprester og alle dere som er ansatte, menighetsrådene og frivillige, gjort en stor jobb for å forberede og gjennomføre visitasen – og vil også følge opp visitasen i etterkant. Tusen takk!

Visitas

Visitas er et av de viktigste verktøyene vi biskoper har i vårt tilsyn med menighetene; det prioriteres høyt. Vi har et visitasreglement, og det betyr at en visitas er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk. Visitaforedraget er en tale der biskopen deler sine samlede inntrykk og refleksjoner fra visitasen, som dere i dialog med prosten tar med i deres videre arbeid med å bygge menighet og være kirke på deres sted.

Ordet *biskop* sier noe om hva en visitas er; det kommer fra det greske ordet *episkopos*, som betyr en som ser; en som har tilsyn. Som biskop vil jeg utforske folkekirken på dette stedet sammen med dere; og søke å gi mitt bidrag til at dere kan utvikle menighetene videre i tråd med visjonen til Den norske kirke: vi sier at vi vil være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som bidrar til mer himmel på jord. På hvilke måter er vi en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke på våre steder? Hva er det som utfordrer oss? Hvordan bidrar dere til mer himmel på jord, her i Røyken, Åros og Slemmestad/Nærnes menigheter? Og hvordan kan vi sammen skape et rom der det er trygt og naturlig å også snakke om tro og liv, på tvers av ulike religioner og livssyn?

Den visitasen jeg nå har gjennomført er en områdevisitas. Det betyr at det er flere menigheter som blir sett samtidig, flere menighetsråd, flere staber og ulike lokalsamfunn. På denne type visitas vil det naturlig nok ikke bli så mye tid til å gå inn i hver enkelt menighet, men målet med visitasen er fremdeles å inspirere, støtte, veilede og føre tilsyn med menighetslivet, og samtidig gjøre kirkens nærvær synlig for enda flere aktører i lokalsamfunnet. Å se på tvers av soknegrenser styrke kirkens samlende arbeid i området.

Kirkebyggene

En fast post på alle bispevisitaser, er befarings av kirkebyggene. Som en del av denne visitasen arrangerte Asker kirkelige fellesråd en kirkesafari høsten 2025. Da fikk vi anledning til å se og gå igjennom alle de vakre kirkebyggene i disse menighetene. Kirkelig fellesråd har det økonomiske ansvaret for kirkene, og de har oversikten over avvikene, og forteller hva som *må* gjøres, *bør* gjøres, og eventuelt kan utsettes. Asker kirkelige fellesråd er nok det fellesrådet i Norge som har utviklet det beste systemet for vedlikehold av kirkene, gjennom Kirkevakten. I tillegg har Asker kirkelige fellesråd og Asker kommune gjort en enorm innsats med større investeringer i restaureringer i mange av kirkebyggene i Asker kommune. Røyken kirke er nå i avslutningen på en stor og omfattende restaurering. Slemmestad kirke ligger veldig flott å strategisk til i hjertet av Slemmestad. Utfordringen er at menigheten er i ferd med å vokse seg ut av kirken. Er det mer enn tre dåp med store dåpsfølger, er kirken for liten. I tillegg er den fine menighetssalen blitt for liten til å huse alle som ønsker å delta på den populære torsdagsmiddagen.

Visitaserberetningen fra Asker kirkelige fellesråd beskriver rammene for kirkelig virksomhet i Slemmestad-Nærnes, Røyken og Åros etter kommunesammenslåingen i 2020. Fellesrådet har ansvar for arbeidsgiverfunksjoner, drift av kirkebygg og gravplasser, samt felles tjenester som administrasjon, IKT og kurs. Samarbeidet mellom menigheter, fellesråd og kommune vurderes som godt, og kirken anerkjennes som en viktig samfunnsaktør, særlig innen diakoni og ungdomstilbud som 13–20.

Økonomi er en hovedutfordring, med betydelige kutt og behov for bemanningstilpasninger og effektivisering. Samtidig arbeides det hardt for å skjerme kjernevirksomheten. Beretningen fremhever også kirkens rolle i beredskap og samarbeid med kommune og politi. Vi kommer nok ikke til å få flere ressurser framover. Derfor vil økt samarbeid, prioritering av ressurser og lokal tilstedeværelse være sentralt for å opprettholde et bærekraftig og relevant kirkelig tilbud.

Visitaprogrammet

To programposter av visitaprogrammet har blitt gjennomført i samarbeid med visitasen i Asker Sør for to uker siden: møtet med fellesrådet og møtet med kommunen.

Det var fint å møte folkevalgte fra hele Asker prosti på møtet i Asker kirkelige fellesråd (AKF). Representantene fra menighetsrådene var engasjerte og ønsket å legge til rette for gode rammer for kirkens arbeid. Fellesrådet delte i møtet både økonomiske oversikter, glimt fra menighetsbarnehagene, og hvilke konsekvenser økonomi får for menighetenes arbeid i områder som vil bli preget av stor utbygging i årene framover.

Møtet med kommunen ble holdt i Asker for to uker siden hos ordfører Lene Conradi og kommunedirektør Lars Bjerke med stab. Den lokale ledelsen i visitasmenighetene deltok og presenterte arbeid knyttet til frivillighet, økonomi, ungdom (13–20) og konfirmanter. Asker

kommune har en tydelig samarbeidsavtale med Asker kirkelige fellesråd, og partene arbeider sammen med det kommunen omtaler som «samfunnsfloker».

Kommunen rommer både urbane og landlige områder, variert demografi, gårdsdrift og hytteområder. Det er også store sosioøkonomiske forskjeller, og levekårsundersøkelser viser at mange barn lever i familier med vedvarende lav inntekt. Kommuneplanen bygger på FNs bærekraftsmål, noe kirken også identifiserer seg med. I møte med demokratiske utfordringer og demografiske endringer vil kommune, kirke og sivilsamfunn måtte samarbeide enda tettere.

En sentral utfordring er ungt utenforskap, og hvordan man kan fremme tilhørighet og *innenforskap*. Godt samarbeid mellom kirke og kommune forutsetter samtidig tydelige avklaringer i relasjonen mellom kirke, skole og kommune. Tiltaket “13-20” gir unge trygge samtalepartnere, og ungdoms-diakonien bygger nettverk mellom aktørene. Kirken har satset på dette arbeidet og håper kommunen ser verdien av det ved å støtte arbeidet økonomisk.

2026 er utpekt som nasjonalt totalberedskapsår. Kirkens kompetanse og bidrag i møte med sorg og kriser, behovet for samtaler og ritualer, og for lokalt nærvær og å skape lokale møteplasser, er en viktig ressurs i beredskapsarbeidet. Kirken bidrar til beredskap gjennom å ta vare på mennesker når krisen rammer, og gjennom å være med å bygge robuste lokal-samfunn i forkant.

Som biskop delte jeg på dette møtet og i flere andre sammenhenger refleksjoner om eksistensiell beredskap; om hva som bærer oss, gir håp og mening. Jeg løftet også utfordringer knyttet til en usikkerhet vi ofte møter, rundt religion i det livssyns åpne samfunnet. Samtidig uttrykte jeg takknemlighet for en godt orientert og engasjert kommunal ledelse, og for det gode samarbeidet mellom kirke og kommune i Asker.

Visitasberetninger: Før visitasen fikk jeg tilsendt gode og grundige rapporter fra stabene og menighetsrådene. De forteller om demografien, gudstjenestelivet og hverdagsarbeidet, og om kirkebyggene. Jeg vil nå gi en kort oppsummering rundt hva de ulike soknene delte der, si noe om hva jeg har sett, hørt og opplevd disse dagene, og gi en utfordring til det videre arbeidet på hvert sted.

Røyken og Åros menigheter er samarbeidende sokn i Asker prosti, med felles arbeid innen prestetjeneste, diakoni og trosopplæring, felles daglig leder, men med hvert sitt menighetsråd.

Røyken sokn omfatter flere tettsteder og har et variert lokalsamfunn med både vekstområder og mer landlige preg. Menigheten har to kirker – Røyken kirke og Spikkestad kirke- og kultursenter (Teglen) – der sistnevnte fungerer som en viktig møteplass for både kirkelig og kulturell aktivitet.

Menighetslivet er preget av bred aktivitet, særlig innen gudstjenester, kirkemusikk, barne- og ungdomsarbeid og diakonale tilbud. Samarbeid med skoler, frivillighet og lokale aktører står sentralt. Samtidig beskrives utfordringer knyttet til økonomi, bemanning, rekruttering av frivillige og oppfølging av unge voksne.

Fremover arbeider menighetene med å møte befolkningsvekst, styrke tilbudet til barn og unge, og utvikle relevante møteplasser som kan nå flere i lokalsamfunnet. Visitasprogrammet som var lagt for Røyken og Spikkestad viste nettopp dette.

Første visitasdag startet med morgengudstjeneste i Røyken kirke som satte et flott startskudd for den lokale visitasen - både i ord og toner. Sokneprest i Røyken prekte med utgangspunkt i Salme 13, om det 800 år gamle kirkerommet, om natur og sol – livsnært og kontekstuel. Etter gudstjenesten var det kirkebakkekaffe og kringle ute i sol og vind, med utsyn over kulturlandskapet og den velstelte kirkegården på Røyken.

Videre gikk turen til Spikkestad ungdomsskole, omgitt av idrettsarenaer som vitner om et aktivt lokalmiljø. Vi ble tatt imot av rektor Trude Bøe og fikk hilse på noen av de ansatte på skolen. Spikkestad har dette skoleåret hatt en stor omstillingsprosess i forbindelse med sammenslåing av to skoler, som naturlig nok har preget hverdagen til både ansatte og elever. I 10 trinn var elevene veldig godt forberedt med allsidige spørsmål - fra bispehverdagen via kristen tro og lærespørsmål i Den norske kirke - til sex, reinkarnasjon og spøkelses. Jeg håper samtalen fortsetter både på skolen og i lokalmiljøet ellers også etter visitasen.

Deretter ble det en smak av nydelig pilegrimsvandring langs pilegrimsleden, fra Røyken kirke til Spikkestad kirke, før middag og møte med alle de tre menighetsrådene.

I den forbindelse vil jeg bare si at jeg er så imponert og takknemlig over disse tre menighetsrådene og mange andre jeg har enten vært i som prest eller nå møtt som biskop. Så mye engasjement og kjærlighet til lokalsamfunn og kirke, så mye kompetanse og god energi inn i arbeidet, som jo er fullstendig frivillig og ulønnet. Denne kvelden møtte vi en god miks av folk som var nye i menighetsråd - og andre som hadde sittet i flere perioder. Takk til dere alle!

I møte med dere i Røyken menighetsråd hørte jeg at dere hadde hatt en strategisamling, der nettopp det å finne og ta vare på gullet dere hadde var grunnlaget for det videre arbeidet. Jeg hørte kreativitet og ønsker om å skape nye møteplasser, særlig for aldersgruppen 20-50. Dere har gjort en lokal spørre-undersøkelse som viste at det er engasjement for kirka og et ønske om at den skal være relevant. Ut av dette er det blitt født samlinger som dere har kalt: "60 minutter" – en serie temakvelder som jeg fikk være med på å tjuvstarte i Røyken kirke torsdag kveld.

Torsdag var videre Røyken- og Spikkestad-dag i visitasen, og dagen startet først med et møte med staben før Treffpunkt i Teglen på formiddagen. Treffpunkt er kafe og møteplass på torsdagene, for tiden eneste kafe i området. Frivillige laget smørbrød, stekte vafler, bakte kaker og stod i kafeen hele formiddagen. Noen var veteraner, andre var der for første gang, praten gikk godt, og gjestene fikk også lytte til nydelig sang og musikk. På ettermiddagen var igjen kafeen full, denne gangen av barnefamilier som fikk kjøpe rimelig middag her før barnekor og barneklubb. Jeg skjønnte at dette er et viktig møtepunkt i lokalsamfunnet for både barn og voksne.

Som tidligere nevnt ønsker dere å prøve et nytt konsept som dere kaller “60 minutter”. Denne første gangen var det folkemøte/temakveld om folkekirke og eksistensiell beredskap, med spennende bidrag fra flere lokale kompetente og kloke ildsjeler. Røyken middelalderkirke er 800 år i 2029; i 29 generasjoner har mennesker kommet til kirken med sin sorg og glede og alt imellom, og lyttet til de samme Bibelfortellingene som vi også leser i dag. Våre liv er del av en mye større og lengre fortelling, og vi er mennesker som fremdeles har behov for fellesskap og et sted å lytte og samtale.

Her kommer en liten utfordring til dere i Røyken og Spikkestad: Kafeen i Teglen er et samlingspunkt, men også en venteplass for foreldre når barna har aktiviteter. Samtal gjerne videre om hvordan kafeen kan brukes enda mer aktivt, og hvordan det gjennom dette kan være mulig å få foreldrene enda mer engasjert:).

Slemmestad og Nærnes sokn beskriver soknet i sin visitasberetning som en aktiv menighet med sterk lokal forankring, bredt aktivitetstilbud og tydelig visjon om å være et inkluderende fellesskap. Menigheten har god frivillighets-kultur og mange tilbud for ulike aldersgrupper, særlig eldre, men arbeider også for å nå bredere ut.

Samtidig står soknet overfor flere utfordringer: fallende medlemsandel, lav oppslutning om trosopplæring, behov for bedre rekruttering og oppfølging av ungdom etter konfirmasjon, samt svak kontakt med aldersgruppen 20–50 år. Det var fint å høre om konfirmantforeldre som stiller opp med servering til kirke-kaffen og legger til rette for denne; - fin måte å kunne bli litt kjent med kirken og gudstjenesten på, uten at det er for påtrengende.

Begrensete ressurser og forventet befolkningsvekst forsterker behovet for prioritering og nytenkning. Dere peker på tre hovedsatsinger: styrket arbeid mot aldersgruppen 20–50 år, videreutvikle eksisterende aktiviteter, og øke tilstedeværelsen i et lokalsamfunn som er i sterk utvikling. Fremover blir frivillighet, samarbeid og fleksible tiltak avgjørende for å møte endringer og sikre et relevant og inkluderende kirkelig tilbud for flere; også de unge.

Jeg fikk møte et engasjert menighetsråd som vil mye, får til mye, og har mange frivillige. Samtidig trengs enda flere, fordi oppslutningen er stor på mange aktiviteter, og man midlertidig har en litt redusert stab. Stedet står også foran en stor utbygging, og dere lurer på hvordan dere skal finne plass i den tidvis allerede overfylte kirken. På torsdagsmiddagen for voksne kan det være opp til 100 personer, og noen ganger er det ikke plass til alle som ønsker å være med (jeg fikk selv oppleve torsdagsmiddagen i høst, med verdens beste torsk:). Jeg hører at dere er bevisst på at dere må gjøre harde prioriteringer og se etter kreative løsninger som står i forhold til ressurser og muligheter.

Onsdagen var visitasens Slemmestad/Nærnesdag, og vi tilbragte hele dagen i og utenfor vakre Slemmestad kirke. Kirken fylles med aktiviteter gjennom uka, takket være fantastiske ansatte og frivillige; gudstjenester, babysang, språkkafe, konfirmantundervisning, formiddagstreff, nabolagskafe, middag osv.

Vi fikk være med på stabsmøte og formiddagstreff, med både andakt, Prøysen fortellinger, gevinster, karbonadesmørbrød og den beste vannbakkelsen jeg har smakt noen gang. På

konfirmantundervisningen snakket vi om bønn og kristne praksiser og vi fikk alle fargelegge Iota-kors som en slags meditasjon. Så fikk vi være med barnekoret en liten stund før treningstimen ute i kirkehagen; et aktivitetstilbud som også treffer noen yngre.

Kvelden ble avsluttet med et åpent dialogmøte ledet av soknepresten, der utbygger, ordfører, biskop og lærer/lokalpolitiker deltok i en panelsamtale om hvordan skape et godt lokalsamfunn når antall innbyggere vil øke betydelig på kort tid? Samtalen viste at de andre aktørene har tillit og forventninger til at kirken her kan være en god bidragsyter, og som lærer Anders sa: Kirken kan lære oss nåde, solidaritet og dialog. Det er litt å leve opp til:).

Til dere i Slemmestad og Nærnes: Dere har som satsing at dere vil øke tilstedeværelsen i et lokalsamfunn som er i sterk utvikling, samtidig som jeg har sett og hørt at dere allerede strekker strikken langt. Kan dere bli enda mer kreative og modige i rekrutteringen av nye frivillige? Kanskje lage dere et prosjekt der MR og stab har fokus på rekruttering, opplæring og oppfølging av frivillige for en gitt tidsperiode? Evt. høre hva folk har lyst til å bidra med?

Åros sokn er det minste i Asker prosti og har en tydelig lokal forankring i et landlig og voksende lokalsamfunn med mange barnefamilier. Kirken fungerer som et viktig samlingspunkt i bygda, med aktiviteter som gudstjenester, familietilbud, barnefestival og samarbeid med frivilligsentralen og lokale aktører.

Menigheten har særlig fokus på barn og familier gjennom trosopplæring, familiesang og samarbeid med barnehager og skole. Samarbeidet med Røyken er tett, spesielt knyttet til konfirmanter og ungdomsarbeid.

Samtidig preges soknet av begrensede ressurser, manglende faste stillinger og behov for flere frivillige. Dere skriver at det fremover særlig er behov for å styrke arbeidet med unge voksne og sikre bærekraftig drift.

Også her fikk jeg møte et menighetsråd med engasjerte, positive medlemmer med god lokalkjennskap, stå på vilje og kreativitet. Visitasens Åros-dag på fredag startet med et skolebesøk på Frydenlund barneskole. Rektor tok imot oss og dagen startet i gymsalen med sang og gode elevinnslag, blant annet med fotopresentasjon av lokalsamfunnet. Videre fikk vi være med både inn i klasserom og ut på uteskole i nærskogen ved Frydenlund. Det var hyggelig å se at mange barn kjente både sokneprest og undervisningsansatte fra før. Vi fikk høre om gode samarbeid knyttet til blant annet prosjektkor i SFO-tid og at ansatte i kirken får komme til skolen og sette opp plakater med informasjon om sine aktivitetstilbud i nærmiljøet -det er ingen selvfølge! Under lunsjen med de ansatte ble det blant annet snakket mer om hva kirken kan tilby av fagressurser i skolens undervisning, i tråd med skolens rammeplaner og kompetansemål.

Elever fra 7. klasse fulgte biskop og følge et stykke på veien til Blåhella langs kyststien og til "Kyst-samling"; et lite museum der vi fikk høre om Is-industrien i Røyken mellom 1850 og 1950. Videre langs kyststien fikk vi også møte representanter fra den lokale dykkerklubben og høre om deres arbeid med å rense fjorden og ta vannprøver for universitet. Vern om Skaperverket på land og i havet er en helt sentral oppgave for oss som kirke - kanskje det er

muligheter for et videre samarbeid med dykkerklubben, i forbindelse med konfirmant-undervisning eller markering av skaperverkets dag?

Turen gikk videre til lille Åros og et hyggelig møte med seniorer som bor i leilighetene der, før vi gikk ned på kafeen i Frivillighetssentralen og fikk nydelig middag med retter fra ulike land, musikalske innslag og prost og biskop hadde en filosofisk samtale om eksistensiell beredskap.

Denne siste aktivitetsdagen av visitasen minnet meg igjen på hvor mange bra ildsjeler og fellesskap som finnes rundt omkring, og hvordan også den lokale kirken ofte er en god kraft.

For Åros kirke vil jeg også gi en vennlig utfordring: Kanskje det er tid for å ta opp igjen samtalen med skolen om hva kirken kan bidra med på skolens premisser, og systematisere og skriftliggjøring skole-kirke-samarbeidet?

Jeg har nå gitt en utfordring til hvert sokn. Så vil jeg løfte fram noen felles utfordringer dere alle peker på – og som jeg tenker er gjenkjennelige for svært mange av bispedømmets menigheter:

1.Ressurser:

Både menighetsråd og staber beskriver press på ressurser. Mange strekker seg langt, ofte for langt, for å møte både egne ambisjoner og forventninger fra lokalsamfunnet. Samtidig må vi være realistiske: kommuneøkonomien er stram, og det er lite som tyder på at kirken får økte rammer fremover. Spørsmålet er derfor ikke om vi må prioritere; men hva og hvordan vi prioriterer. Menighets-rådet, i samråd med stab, fortsetter å gjøre nødvendige, strategiske prioriteringer i menighetens aktiviteter og tilbud. Det er krevende arbeid, og enda mer om det er uenighet. Hvordan sørger vi for best mulig prosesser lokalt?

2.Frivillighet:

Når ressursene blir knappere, blir vi enda mer avhengig av frivillige. Alle menighetene jobber med å finne gode innganger til hvordan vi kan åpne rom for at flere får ta del i gleden av å bidra og være noe for andre. Hvordan ta imot og legge til rette for menneskers ønske om å være noe for kirken og fellesskapet – ikke bare tenke at vi skal dekke et behov? Hvordan kan vi bli enda bedre til å rekruttere og følge opp frivillige?

3.Forordning:

Forordningen innebærer stort sett gudstjenester søndager kl. 11. Dette utfordres av mangel på prester og kirkemusikere (og kanskje også medlemmenes ulike behov når det gjelder tidspunkt). Kan vi utvikle en forordning som ivaretar gudstjenestefrekvensen og samtidig verner om ansattes fritid og gir et mer fleksibelt gudstjenestetilbud – enten gjennom ulike tidspunkt på søndagen, eller ved en hverdagsmesse på ettermiddag eller kveld, gjerne knyttet til en annen kirkelig møteplass / aktivitet?

Det er biskopen som forordner gudstjenestene, men forordningen må samsvare med de ressursene og behovene menighetene har. Jeg vil likevel understreke at gudstjenestene,

samlingene rundt Ord og sakrament, er konstituerende for oss som kirke og må prioriteres ut fra det. Vi trenger gudstjenestene for å søke Gud og tilbe sammen; for å vite hvem vi er og hvorfor vi gjør det vi gjør; for å få kraft til alt det andre.

4. Synlighet:

I forlengelsen av de tre foregående punktene vil jeg bare minne oss alle på betydningen av arbeidet med økt synlighet. Min erfaring, både gjennom mine tretti år som prest, men ikke minst gjennom det siste årets bispevisitter til alle bispedømmets menigheter, er at kirken og alt det flotte arbeidet vi gjør fortsatt er en altfor godt bevart hemmelighet for mange. Både økonomiske ressurser og frivillighet påvirkes av hvorvidt vi evner å dele tro og synliggjøre kirken og vårt unike bidrag til samfunnet og fellesskapet på mange gode og ulike måter. Være den åpne og tydelige folkekirken vi er kalt til å være. Åpen kirke, gjennom å åpne dørene, invitere alle inn, samarbeide med ulike mennesker og miljøer, invitere ulike uttrykk inn, OG selv være mye synlig ute på andre arenaer og være oss bevisste på at vi alltid kan se Guds spor og lære om Gud på de mest uventede steder. Åpen kirke, gjennom i all kommunikasjon klart formidle en bevissthet rundt mangfoldet av tro, trosuttrykk og livserfaringer både innenfor og utenfor kirken. Og tydelig kirke, gjennom å koble det vi sier og gjør, til det som driver og bærer oss: evangeliet om Jesus Kristus – enten det skjer gjennom tradisjonell forkynnelse og undervisning, et bordvers på supertorsdag, en genser med tydelig logo når vi er frivillige på leksehjelp, eller bønn og lystenning når vi samler frivillige.

En visitas gir en anledning til å stoppe opp, løfte blikket, dele gleden over alt det som fungerer, og samtale om utfordringene – med mål om å utvikle oss videre som den bekjennende, åpne, tjenende og misjonerende folkekirken som vi er kalt til å være, og som bidrar til mer himmel på jord. Jeg oppfordrer dere til å snakke videre innad i soknene og på tvers av menighetsgrensene.

Denne uka har jeg møtt så mange bra folk i og utenfor kirkens rom. «We make nabolag great again!» Takk til alle kirkens ansatte, folkevalgte og frivillige, og alle andre ildsjeler i Røyken og Åros, Slemmestad og Nærnes. Takk også for det arbeidet dere har lagt ned i forberedelser og gjennomføring av visitas, og for fellesskapet i dagens gudstjeneste. Som biskop går jeg videre, oppløftet og stolt over alt det dere får til, som en levende, nær og tilgjengelig folkekirke med Jesus Kristus i sentrum.

Det har vært godt å være sammen med dere. Gud velsigne dere. Biskop Sunniva

Visitastforedrag 26.04.2026

Visitastforedrag søndag 26. april 2026 i Hurum kirke

ved biskop Sunniva

Kjære alle sammen! Denne uka har vi hatt bispevisitas i to menigheter med fire kirker og en stab – her i Søndre og Nordre Hurum. Min aller første visitas noensinne, både som prest og biskop – og det viste seg å være et flott sted å starte. Vi har hatt fire fine dager i strålende solskinn; tirsdag onsdag, torsdag og fredag, og vi avslutter nå i dag.

Når jeg holder dette visitastforedraget så er dette blitt til i tett samarbeid med prost i Asker, Øyvind Stabrun og kirkefagsjef i Oslo bispedømme Ingun Øystese. De har, sammen med deres om er lokalt ansatte og frivillige, gjort en stor jobb for å forberede og gjennomføre visitasten – og vil også følge opp visitasten i etterkant. Tusen takk!

Visitast

Visitast er et av de viktigste verktøyene vi biskoper har i vårt tilsyn med menighetene; det prioriteres høyt. Vi har et visitastreglement, og det betyr at en visitas er et institusjonaliisert og rettslig ordnet besøk. Visitastforedraget er en tale der biskopen deler sine samlede inntrykk og refleksjoner fra visitasten, som dere i dialog med prosten tar med i deres videre arbeid med å bygge menighet og være kirke på deres sted.

Ordet *biskop* sier noe om hva en visitas er; det kommer fra det greske ordet *episkopos*, som betyr en som ser; en som har tilsyn. Som biskop vil jeg utforske folkekirken på dette stedet sammen med dere; og søke å gi mitt bidrag til at dere kan utvikle menighetene videre i tråd med visjonen til Den norske kirke: vi sier at vi vil være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som bidrar til mer himmel på jord. Jeg har levd med disse ordene på folkekirken i mange år, og har som prest knadd dem med stab, menighetsråd og andre: På hvilke måter er vi det - en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke? Hva er det som utfordrer oss? Hvordan bidrar dere til mer himmel på jord, her i Nordre og Søndre Hurum? Sammen skal vi gjøre kirken *levende, nær og tilgjengelig*, som vi sier i Oslo bispedømme, for alle som bor her i disse to menighetene lengst sør i Asker prosti.

Den visitasten jeg nå har gjennomført er en områdevisitas. Det betyr at det er flere menigheter som blir sett samtidig, flere menighetsråd, flere staver og ulike lokalsamfunn. På denne type visitas vil det naturlig nok ikke bli så mye tid til å gå inn i hver enkelt menighet, men målet med visitasten er fremdeles å inspirere, støtte, veilede og føre tilsyn med menighetslivet, og samtidig gjøre kirkens nærvær synlig for enda flere aktører i lokalsamfunnet. Å se på tvers av soknegrenser styrke kirkens samlende arbeid i området.

Dette er den første visitasten som Søndre og Nordre Hurum har fra Oslo biskop. Den forrige bispevisitasten var i 2018, med biskop Per Arne Dahl i Tunsberg bispedømme.

Visitasforedrag 26.04.2026

Vistasberetningene

Før visitasen fikk jeg tilsendt gode og grundige rapporter fra menighetsrådene og stabene. De forteller om demografien, gudstjenestelivet og hverdagsarbeidet, og om kirkebyggene.

Fra **Søndre Hurum** leser jeg om flere små lokalsamfunn der folk har sterk stedstilknytning. Området preges av tidligere industri, tidligere sterkt frikirkelig menighetsarbeid, et rikt foreningsliv og stor lokal tilknytning til kirkene. Samtidig leser jeg om dagens utfordringer knyttet til levekår, tjenestetilbud og kollektivtransport.

NRK sin levekårsrangering fra 2025 viser at Asker kommune har et stort spenn mellom høy plassering og bunnplasseringen. Sørøstre Hurum ligger på 1031. plass av 1109 nabolag i Norge. Dere beskriver i visitasmeldingen at en del tjenester er tatt bort fra Tofte/Filtvet-området de siste årene, blant annet den lokale helsestasjonen. Kirken i lokalsamfunnet berøres også av dette.

Søndre Hurum sokn har to kirker; Filtvet kirke og Holmsbu kirke. De er begge viktige samlingspunkter for gudstjenester, kirkelige handlinger og kultur. Tilknyttet kirkene finnes kapeller som også brukes aktivt til seremonier, søndagsskole og kulturformål. Menighetslivet rommer tilbud for alle aldre, med god oppslutning om gudstjenester, stabilt nivå med dåp og gravferd og et sterkt konfirmantarbeid. Tiltak som familiemiddagen Supertorsdag, prosjektkor og Åpne kirker bidrar til å skape åpne møteplasser. Ungdomsarbeid og diakonalt arbeid er prioritert, blant annet gjennom samtaletilbudet 13-20 og tett samarbeid med skoler og lokalmiljø. Fremover prioriterer menighetsrådet følgende tre områder: barn og barnefamilier, konfirmasjon og tiden etter dette, samt voksnes tilknytning til kirken – med særlig vekt på frivillighet og bærekraftig ressursbruk. I tillegg er det et blomstrende kulturliv i Holmsbu kirke gjennom hele sommeren, med tilbudet «Sommer i Holmsbu»; et tilbud som tiltrekker seg mange besøkende og som bidrar til å synliggjøre folkekirken på en fin og viktig måte. Det blir spennende å følge med på hvordan de nye temagudstjenestene der blir tatt imot i år.

Nordre Hurum sokn ble etablert i 2019 ved sammenslåing av Kongsdelene og Hurum sokn, og har i dag to kirker; Hurum kirke og Kongsdelene kirke. Kirkene utfyller hverandre og brukes aktivt til både gudstjenester og aktiviteter for alle aldersgrupper. Gudstjenestene fordeles fast mellom kirkene, med betydelig innsats fra frivillige. Tallene for kirkelige handlinger viser stabile nivåer på dåp, konfirmasjon og gravferd, samtidig som medlemstallet er svakt synkende.

Området her er preget av jordbruk, pendling og mange fritidsboliger, med økt folketall i sommerhalvåret. Konfirmantarbeidet er godt organisert og nært knyttet til lokalmiljøene. Ungdom tilbys også ledertrening i samarbeid med andre menigheter i Asker. Også i Nordre Hurum står barn- og familiearbeidet sterkt med Supertorsdag, babysang, Tårnagent og Lys våken. Samarbeid med barnehager og skoler oppleves som godt. Også Nordre Hurum har et tydelig kulturengasjement med egen kulturuke.

Visitastforedrag 26.04.2026

Det diakonale arbeidet står sentralt, særlig gjennom samtaletilbudet 13-20 for ungdom. Samarbeid med speidere, historielag, frivillige, venneforeninger og kulturinstitusjoner er omfattende og verdsatt. Pilegrimsvandring og friluftsgudstjenester samler deltakere på tvers av soknegrenser. Menighetsrådet her har definert de tre samme satsingsområder som Hurum Sør; barn og barnefamilier, konfirmasjon og tiden etter dette, samt voksnes tilknytning til kirken.

Asker kirkelige fellesråd oppsummerer med at det er behov for videre styrking av frivillighet, tydeligere samarbeid med kommunen om forebygging og beredskap samt videreutvikling av kirkens rolle i lokalt beredskapsarbeid. Med kirkens brede kontaktflate, høye tillit og sterke forankring i lokalsamfunnet har kirken i Hurum gode forutsetninger for å være en aktiv og konstruktiv aktør med helhetlig totalberedskap – inkludert *eksistensiell* beredskap, som jeg vil komme inn på senere.

Til sammen bor det i disse to menighetene 9772 mennesker. Hvis vi ser på andelen som er medlem i Den norske kirke, er den på 61 prosent, altså omtrent det samme som det nasjonale nivået.

Kirkebyggene

En fast post på alle bispevisitaser, er befaring av kirkebyggene. Som en del av visitasen arrangerte Asker kirkelige fellesråd en kirkesafari høsten 2025. Da fikk vi anledning til å se og gå igjennom alle de vakre kirkebyggene. Kirkelig fellesråd har det økonomiske ansvaret for kirkene. De har oversikten over avvikene, og forteller hva som må gjøres, bør gjøres, og eventuelt kan utsettes. Asker kirkelige fellesråd er nok det fellesrådet i Norge som har utviklet det beste systemet for vedlikehold av kirkene, gjennom Kirkevakten. I tillegg har Asker kirkelige fellesråd og Asker kommune gjort en enorm innsats med større investeringer i restaureringer i alle kirkebyggene i Asker kommune. Dette har særlig vært tilfelle for Hurum kirke og Holmsbu kirke, med omfattende arbeid over mange år. Filtvet og Kongsdelene kirker har også blitt godt vedlikeholdt og det har vært utført større vedlikeholdsarbeid også på disse vakre kirkebyggene. Holmsbu kirke – kunstnerkirken, er for tiden under rehabilitering og midlertidig stengt.

Visitaprogrammet

Visitaprogrammet startet uka før, med et møte i Asker kirkelige fellesråd (AKF). Det var fint å møte folkevalgte som ut ifra sine menighetsråd er engasjerte i å ivareta de rammene som menighetene trenger for å vekke og nære menighetslivet. Fellesrådet delte i møtet både økonomiske oversikter, glimt fra menighetsbarnehagene, og hvilke konsekvenser økonomi får for menighetenes arbeid i områder som vil bli preget av stor utbygging i årene framover.

Jeg fikk starte selve visitasen med en pilegrimsmesse i Teglen, med staben i Søndre og Nordre Hurum. Her delte jeg refleksjoner rundt prekenteksten fra søndagen om den gode gjeteren. Som kirke følger vi vår gode gjeter Jesus Kristus, som har gitt sitt liv for oss og aldri forlater flokken. Vi mennesker trenger både trygghet og frihet, og for meg henger de sammen: Vi er ikke trygge om vi ikke også opplever frihet, men jeg tror heller ikke vi kan være frie om vi ikke også er trygge. Vi trenger å være trygge på at vi er sett, elsket, tilgitt og

Visitasforedrag 26.04.2026

hører til i en god flokk – og at vi er frie til å være oss selv og finne vår egen vei. På sitt beste kan kirkens fellesskap rundt Den korsfestede og oppstandne gi nettopp den tryggheten og friheten – på sitt verste gjør fellesskapet det stikk motsatte og gjør mennesker både utrygge og ufrie. Stab og menighetsråd er lokale gjeterer og har et ansvar og en mulighet til å prege fellesskapets kultur for trygghet og frihet, både seg imellom, og i menigheten mer generelt.

Biskopens møte med staben er en måte å se og føre tilsyn med de ansatte i kirkene. De hadde på forhånd fått noen spørsmål, og det ble en spennende samtale om gleder og utfordringer i arbeidet – om det å være en åpen og tydelig folkekirke i det livssyns åpne samfunnet, på deres steder. Jeg fikk møte engasjerte ansatte som er glad i folk og ønsker å være en kirke som er både nær og tilgjengelig i sine lokalsamfunn. Stab og frivillige ønsker virkelig å være med og skape rom for tro ved å gi mennesker en mulighet og et påskudd for å komme innom åpen kirke eller noen av kirkens mange møteplasser.

Tirsdag formiddag gikk deretter turen til Kongsdelene kirke, der vi deltok i kirkebesøk med Ødegården barnehage: sang, lek, orgel-sightseeing, duplo, kanelboller og rytmeinstrumenter. Fint å se kirkens ansatte i møtet og leken med de minste.

Visitasen har hatt et ekstra søkelys på hvordan det er å være ung på Hurumlandet, og tirsdag ettermiddag i Åros kirke fikk jeg møte en god gjeng med fjorårskonfirmanter: Ung Leder. Disse skulle selv være ledere på leir for neste årskull med konfirmanter. De har samlinger med mat, prat, undervisning og gruppearbeid. Jeg fikk som biskop være sammen med denne fine gjengen, spise sammen med dem, og med utgangspunkt i egne ungdomserfaringer snakke med dem om lederrollen og muligheten og ansvaret i at vi aldri vet når vi som ledere blir et positivt forvandlende vendepunkt for noen vi leder eller står opp for. Jeg delte også med dem erfaringen av kraften som ligger i å ha tenkt, utforsket og snakket fram egen tro/ eget livssyn, som en eksistensiell beredskap når livet røyner på.

Dette er en områdevisitas og tirsdag kveld fikk jeg møte menighetsrådene i Nordre og Søndre sammen. Jeg ble fortalt at menighetsrådene har vært gjennom en prosess hvor dere har vurdert muligheten av å slå dere sammen til ett menighetsråd. Når det endelig kom til avstemming, fant dere ut at alle var så glade i sine egne kirker og ønsket å beholde sin lokale tilknytning. Derfor er dere fremdeles to råd, fire kirker og en stab.

I samtalen med menighetsrådene ble det satt ord på utfordringer og ulike levekår og kulturer i de ulike områdene. Videre snakket vi om hva kirken bidrar med i lokalsamfunnet og menighetenes satsingsområder knyttet til barne-familier, konfirmasjon og ledertrening, og voksnes tilknytning til kirken. Det er mange som vil mye! Å forvalte de ressursene som stab og frivillige utgjør på en bærekraftig måte, i tråd med de faktiske ressursene, er en utfordring som ble løftet fram. Og hvordan formidle kirkens rolle som samfunnsaktør, slik at både skole, lokalsamfunn og enkeltmennesker kjenner til og benytter seg av kirken i enda større grad.

Menighetsrådene kjenner på spenninger knyttet til mulighet for utbygging av sprengstoff-fabrikk på Hurum. Her er det viktig at menighetsrådene finner en respektfull god dialog, som bidrar til økt kunnskap og fortsatt godt samarbeid, på tross av ulike syn på en viktig sak. Sprengstoff-fabrikk rører ved så utrolig mange viktige områder av livet, som miljøvern, krig og fred, forsvar, arbeids-plasser og kanskje til og med NATO. Da kan det være lett å gå seg

Visitasforedrag 26.04.2026

litt vill for ethvert menighetsråd. Min anbefaling er å ikke la sprengstoffabrikken sprengte det gode samarbeidet dere har, på en sak vi som kirke ikke har særlig stor innvirkning på utfallet av.

Søndagen før visitasen startet skjedde det en tragisk dødsulykke på Tofte. Spontant samhandlet både ansatte og frivillige om å holde kirken åpen, ha kontakt med pressen og sørge for at alle som ønsket å være sammen i en vanskelig situasjon fikk være sammen, tenne lys og ha mulighet til å sørge sammen. 120 kom innom kirken; de fleste ikke kirkegjengere til vanlig. Kirken er der når det trengs, og det ser det ut til at folk vet. Kirkebygget betyr mye for folk, det ser vi både når kirker har brent og når det skjer en krise i lokalmiljøet. Som daglig leder Hildegunn Opstad uttrykte det; det var godt å erfare at alt stemte i alle ledd når krisen rammet. Møtet med menighetsrådene ble rundet av med en åpen kveldsbønn i den vakre Hurum kirke fra 1150, der blant annet alle som ville under forbønnen kunne feste sin egen bønnelapp på den nydelige Maria-kåpen laget av kunstneren Borgny Svalastog.

Andre visitasdag startet i Hurum med formiddagsmøte og lunsj hos ordfører Lene Conradi og kommunedirektør Lars Bjerke og deres stab. Den lokale ledelsen i visitas-menighetene var også til stede, og hadde forberedt innlegg på ulike områder som frivillighet, økonomi, 13-20 og konfirmanter. Asker kommune har en tydelig samarbeidsavtale med Asker kirkelige fellesråd, og man ser sammen på utfordringene i kommunen – eller samfunnsflokene, som Asker kommune kaller det.

Asker kommune har både by og bygd, områder med mer mangfoldig og andre med mer homogen demografi, gårdsbruk og mange hytter. Kommunen rommer også et stort sosio-økonomisk spenn med store inntektsforskjeller, og den siste levekårsundersøkelsen viser at det bor mange barn i familier med vedvarende lavinntekt her i kommunen. Hvordan bidrar vi til å skape innenforskap? Og hva kan kommune og kirke gjøre sammen for å bidra enda sterkere til dette?

Asker kommune bygger sin kommuneplan på FN sine bærekraftsmål, som vi i kirken også identifiserer oss med. I en tid der demokratiet er under press, og det er store demografiendringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder, vil både kommune, kirke og andre sivilsamfunnsaktører måtte løse utfordringer sammen.

En av samfunnsflokene omhandler ungt utenforskap, det vil si hvordan vi fremmer innenforskap. Og nettopp dette er det dere i Søndre og Nordre Hurum har hatt søkelys på denne visitasuka. Kirkene i Asker er takknemlige for det gode samarbeidet mellom kirken og kommunen og ser frem til å møte samfunnsflokene sammen. Tett og godt samarbeid har også behov for tydelige rammer og avklaringer mellom kirke, skole og kommune, noe som jeg fikk inntrykk av at dere jobber godt med.

Asker kirkelige fellesråd presenterte samarbeidet de har med kommunen gjennom kirkebygg, levekårsutfordringer og ungt utenforskap. 13-20 er ett av tilbudene som gir unge gode samtalepartnere samtidig som ungdomsdiakoni bygger nettverk mellom ulike aktører. Kirken har utviklet dette arbeidet og håper på kommunal støtte til dette videre.

Visitasforedrag 26.04.2026

Demografien og kirken på Hurumlandet gir et viktig bakteppe for kirkens rolle i totalberedskapsårsåret 2026. Asker kirkelige fellesråd og menighetene i Asker har en felles overordnet beredskapsplan som blir oppdatert årlig. Denne tar også opp i seg de nye og sammensatte truslene som kan ramme Asker lokalsamfunn og lokalkirken.

Jeg fikk som biskop dele refleksjoner om eksistensiell beredskap, det vil si den enkeltes og fellesskapets verktøy og ressurser for å møte livet og døden, og løfte fram kirken som ressurs i å legge til rette for slike samtaler og møteplasser. Eksistensiell beredskap innebærer en bevissthet om hva som driver og bærer oss, hva som nærer håpet og opplevelsen av mening, og hva slags mennesker og samfunn vi vil være. Jeg utfordret på det som innimellom kan oppfattes som berøringsangst for religion, en usikkerhet knyttet til det livssyns åpne samfunnet, og en tilnærming til religion som kan bære preg av en forståelse av religiøs tro primært som trøbbel, ikke ressurs. Samtidig takket jeg for at vi opplever kommunens ledelse her som både godt orientert og engasjert på kirkefeltet. Som biskop var det flott å være vitne til den fine og gode dialogen og samarbeidet mellom kommune og kirke. Asker kommune viser tydelig at de ser den ressursen kirken er i lokalsamfunnet.

Onsdags ettermiddag var jeg invitert til å være med på Åpen dag på Sætre strand med speidergruppen på Sætre (som har venteliste!). Det var fantastisk å se så mange barn og unge være engasjert i aktivitetene og i gjestene. Vi var med på speidernes flaggheising før jeg ble invitert til å være med å padle kano, steke svele, og gå natursti; jeg fikk også overrakt et diplom. Speiderbønnen som samlende ritual avsluttet det hele.

Torsdagen startet på Sætre innbyggertorg der vi møtte en stor gruppe engasjerte folk fra mange ulike aktører som jobber med ungdom. Askers egne ansatte i 13-20 hadde samlet og arrangert denne møteplassen for å se hva vi sammen kan gjøre for å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge. Det ligger et stort potensial i å jobbe med strukturert samarbeid og etablere noen faste møte-punkter for kontaktnettverk som sammen arbeider for at barn og unge i Hurum skal kunne leve gode liv. Kirkene på Hurum ønsker å være med i dette.

Et par andre helt konkrete utfordringer som ble løftet frem var hvordan skape positive opplevelser for flere barn og unge i forbindelse med friperiodene om sommeren? Hva kan gjøres for å støtte foreldrene i deres rolle og deltakelse? Levekårsundersøkelsen for området har jeg henvist til tidligere i dette foredraget; den viser tydelig utfordringene som er her - men det er ingen tvil om at både kirke og andre her som er glad i barn og unge gjerne vil bidra sammen til å skape gode liv.

Tofte ungdomsskole hadde invitert biskopen til å være med elevene i en smekkfull kantine. De hadde forberedt spørsmål om tro og kirke, kontroversielle etiske og politiske spørsmål, liv og sorg. På lærerværelse ble det senere snakket om kirke-skole samarbeidet og hvordan være med å gi språk både til livsriter og tro, og bidra til trygge samtaler og god dialog knyttet til ulik religiøs tilhørighet – i et stadig mer polarisert offentlig ordskifte på dette feltet.

I en av de mange vakre kirkene, Filtvet kirke, fikk jeg være med på Supertorsdag. Kirkens ansatte inviterer til gratis familiemiddag en gang i uka. Flere barnefamilier var samlet til pølser, brus, frukt og kake. Barna fikk delta i skattejakt og de voksne fikk møte hverandre og

Visitasforedrag 26.04.2026

tid til å prate sammen. Flere uttrykte at de satte pris på disse torsdagsmiddagene der de også ble kjent med andre barnefamilier.

Dagen ble avsluttet med folkemøte i Folkets hus på Tofte. Temaet var også her oppvekstvilkår for unge som vokser opp på Tofte. Både ordfører, lokal rektor, sokneprest, biskop og unge representanter fra lokalsamfunnet deltok i samtalen som ble ledet av Frank Tangen. Lokale ungdommer hadde en tankevekkende presentasjon de hadde kalt: "Livet i 1031". Tallet viste til den rangeringen Hurumungdommene hadde fått i Ung Data sin levekårsundersøkelse. Søndre Hurum har også en representant i Ungdomsrådet i Oslo bispedømme (URO) som er et rådgivende organ til Oslo biskop og bispedømmeråd i saker som gjelder ungdom i Oslo bispedømme. Sammen presenterte de unge ideer og muligheter for å bidra til at unge på Hurum og Tofte kan få det enda bedre. Samtidig understreket de trygge og gode oppvekstrammer på Tofte med mye omsorg for hverandre. Jeg syntes å høre en stolthet fra stedets unge som sammen ser etter nye muligheter! Hvilke narrativer / fortellinger vi løfter fram fra stedet vårt og gir kraft, har betydning – det erfarte jeg selv som prest på Grønland gjennom mange år.

Torsdagen ble avsluttet med besøk hos podkasten Hurum-podden, der jeg som biskop fikk snakke videre om tro og liv, sorger og gleder.

Fredagen ble den store skoledagen med besøk på fire ulike skoler. Det var utrolig flott å oppleve hvor godt forberedte alle skolene var og hvor gjestfrie og åpne de var i både samtaler og i et videre samarbeid mellom kirke og skole.

Tofte barneskole møtte oss med en sangstund for hele skolen, som de har hver fredag morgen. Å være sammen og å synge sammen hver uke ser de som en stor verdi og en måte å bygge identitet og fellesskap. Også enkeltelever (ukas bursdagsbarn) får hver uke oppleve det å stå i sentrum for positiv oppmerksomhet. En fin måte å vise hvordan hver enkelt har en plass og betyr noe i fellesskapet. Sangstunden viser inkludering i praksis: Alle kan være med på noe, enten det er å nynne, knipse eller synge skolesangen for full hals; også på en skole med stort mangfold i elevgruppen, inkludert elever med kort botid i Norge. Jeg fikk presentert godt forberedte spørsmål fra fjerde trinn.

På Sætre barneskole hadde 5. klasse forberedt store, eksistensielle spørsmål om tro, livet etter døden og hva det vil si å være kristen. Mange kom til orde og det var verdt å legge merke til at elevene var veldig oppmerksomme lyttere: Det er spennende å ha forberedt spørsmål, skulle lese det høyt og sitte med mange fremmede i klasserommet - allikevel var elevene ikke først og fremst opptatt av å stille spørsmålet, men også å høre på og tenke over svarene de fikk. Barn trenger også å kunne snakke om store spørsmål og at rommet for å tro blir åpnet for dem. Å åpne rom for å snakke om tro og ritualer er også viktig for barna. Fra Sætre barneskole må vi også trekke frem elevrådet som tok så nydelig imot oss gjester!

Det ble tid til samtaler med skoleledelsen flere steder, også på Sætre ungdomsskole, og der fikk vi høre om utviklingsplaner, nye skolebygg og utsiktene til en ganske lang periode i midlertidige lokaler. Med litt historikk fra tidligere er det også lett å se at flere av lokalsamfunnene har vært og er i ganske store endringsprosesser. På Sætre møtte jeg 10. klasse i klasseromsdialog. Et av temaene her var hvordan vi kan få samtaler om religion og

Visitasforedrag 26.04.2026

livssyn til å ikke bli redusert til å handle om og vinne diskusjoner, men arenaer hvor vi kan møte hverandre respektfullt og åpent.

Nysgjerrighet på hverandres tro og livssyn og hvordan vi åpner opp for slike samtaler ble også en ting vi snakket om rundt bordet på Folkestad, der biskopen møtte ansatte. Her fikk vi høre om gode tradisjoner for skolegudstjenester i de lokale kirkene og hvordan både ansatte, elever og hjemmene sluttet opp om dette som en viktig del av årshjulet på Folkestad. Skolen kan samarbeide med kirken på mange områder, og i løpet av dagen ble det også snakket en del om ulike muligheter for fagsamarbeid, kirken som ressurs når skolene skal ta opp sorg/død, og den brede kompetansen som finnes blant de ansatte i kirkene, for eksempel knyttet til samtaler og det diakonale perspektivet.

På fredag kveld hadde jeg æren av å bli invitert til pubsamtale på Kulturhuset Hovtun. I en spennende samtale med Christian Dyresen kom vi innom temaer om lokal historie, hvordan det kan ha vært å være biskop og kirke på den tiden Hurum kirke ble bygget, religionens rolle i storpolitikken, eksistensiell beredskap, og hvordan en profesjonell sjelesørger møter egen sorg. Tusen takk til Christian for en spennende samtale, og til alle som tok turen en fredags kveld. Denne samtalen var ikke et engangsarrangement i forbindelse med visitasen, men en serie av samtaler der man møtes og blir litt klokere sammen. Kulturhuset Hovtun er et godt eksempel på hvordan kommunal tilretteleggelse, lokalt næringsliv, og lokale ildsjeler, også fra kirken, kanskje, kan komme sammen og bidra også på denne måten til gode lokalsamfunn.

Programmet har som dere skjønner vært omfattende, og jeg vil føye til, svært inspirerende. Jeg er imponert over hva dere får til som folkekirke på/i Hurum. Det er en stor styrke at dere ansatte og frivillige er en del av ulike nettverk her, og har stor kontaktflate og kunnskap. Jeg har møtt så mange ildsjeler og bra folk, sett så mange fine kirker, og ellevilt vakker natur. Så har dere, som kirken over alt, selvfølgelig også utfordringer. Dere har selv løftet fram utfordringer knyttet til rekruttering av frivillige, gode tiltak for ungdom for å forebygge utenforskap, tilgang på nok ressurser, og tidvis en opplevelse av berøringsangst og fordommer knyttet til kirken. Dette er utfordringer jeg har erfart at mange menigheter kjenner på, og som vi fortsatt må jobbe med både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Vi har kommet til den delen av foredraget der jeg vil løfte frem 5 gode ting å jobbe videre med.

1. Rekruttering. Frivillighetsforskning viser at vi har lett for å spørre de samme om og om igjen, men at en god del som ikke blir spurt, godt kunne tenke seg å bli det. Kan også dere her i Nordre og Søndre Hurum bli enda mer kreative, modige og direkte i hvem dere spør og hva dere inviterer folk til å bidra med?

Visitasforedrag 26.04.2026

2. Gudstjenesteoppslutning. Når det gjelder gudstjenesteoppslutning sier visitasberetningen fra dere at den er god. Det er gledelig. Samtidig har noen av dere selv kommentert at folk kommer når de får et påskudd. Går det an å tenke enda flere påskudd, for eksempel i form av styrket samarbeid med andre lag, grupper og foreninger i lokalmiljøet, eventuelt markering av stedege hendelser eller dager?

3. Skole-kirke. Når det gjelder skole-kirke-samarbeid får jeg inntrykk av at det er mye bra og gode relasjoner, men også at dere gjerne vil strekke dere litt. Kanskje konkretisere mulighetene for samarbeid ovenfor skolene enda mer, gjennom å vise fram kirkens kompetanse på å være folkekirke i et livssynsåpent samfunn, og løfte frem hva kirken kan by på, med utgangspunkt i læreplaner og kompetansemål?

4. Innenforskap / forebygging av utenforskap: Med utgangspunkt i levekårs-undersøkelsen og presentasjoner fra gruppa 1031 og fra folkehelsekoordinatoren i kommunen, vet vi at særlig dere i Søndre Hurum kjenner på et stort diakonalt ansvar. Det er viktig å fortsatt legge til rette for trygge møteplasser, der det også er anledning til samtaler med kirkens ansatte. De unge representantene på Folkemøtet etterlyste flere tilbud for unge, kanskje også fra kirken. Kanskje dette kan utforskes i dialog med de unge om andre aktører på feltet?

Om man er få på stedet, så kanskje man kan reise som gruppe på leir, også utenom konfirmasjonstid? Kan hende går det også an å tenke andre typer diakonale lavterskeltiltak for andre i familiene, for eksempel tilbud om foreldreveiledning, slik som blant annet i Groruddalen? Eller kanskje det er noe helt annet som kan være bra her hos dere?

5. Samarbeid intern og eksternt. Så vet vi at ressursene er begrenset, og at menighetene nok må gjøre tøffe prioriteringer i hva som er viktigst – det krever gode relasjoner og samtaler internt. Viktig å videreutvikle det nære samarbeidet mellom de to menighetene og -rådene. Kirkens ansatte og frivillige trenger å snakke enda mer sammen, men også søke å styrke et strukturert samarbeid med andre lokalsamfunnsaktørers. Visitasen har gitt påskudd for mange møtepunkter og samtaler – nå blir det viktig å holde momentet og relasjonene varme og å være enda mer ute på andre arenaer enn vår egne. Og holde samtalen levende om hvordan vi er en åpen og tydelig folkekirke, på vårt sted.

La meg bare få føye til noe viktig når jeg løfter fram disse utfordringene. De er ikke ment som et krav om å gjøre mer. Alle er tøyd langt, som det er. Men en visitas gir en anledning til å løfte blikket, og det har vi gjort – for å komme videre, og gjøre mer av det som er riktig. Kan utfordringene bidra til utvikling? Jeg oppfordrer dere til å snakke videre innad i soknene, og fortsette samtalen på tvers av menighetsgrensene.

Jeg vil også si at jeg denne uka har møtt så mange rause og fine mennesker i og utafor kirkens rom. Jeg vil takke for all varme ... hos ansatte, i menighetsrådene og i kirkelig fellesråd, på skolene, i lokalsamfunnene, hos frivillige og alle andre som vil kirken vel.

Takk for all den innsatsen dere gjør. Takk for det arbeidet dere har lagt ned i forberedelser og gjennomføring, og for fellesskapet i dagens gudstjeneste.

Som biskop går jeg videre, oppløftet og stolt over alt det dere får til, som en levende, nær og tilgjengelig folkekirke med Jesus Kristus i sentrum.

Visitasforedrag 26.04.2026

Det har vært godt å være sammen med dere. Gud velsigne dere.

Sunniva Gylver, biskop i Oslo bispedømme